

Nii beeñtsyey apostle

Lëë Jesús psaan tiits nii lëë Kyalbini Ntson kiid

¹ Teófilo, leñ libre nii klootyee gon pkën, lëën pkë kchë nii beeñtsyey Jesús ni kchë nii bluuy xaa destye worñee bislo xaa, ² axte tse nii lëë xaa byëp kpaa. Antes nii kyey xaa kpaa, lëë xaa kwle xaa nii kak xapostle xaa ni lëë xaa beeñ kseedy xapostle xaa por Kyalbini Ntson parñee kyeñ xaa pe cos kuuñtsyey xaa. ³ Aan loxsye kuty Jesús, choow kpidz byaklo xaa lo meñ, xluuy xaa nii nli mbañ xaa ni xñee xaa xa nak xkyalwnabey Dios.

⁴ Worñee lëë Jesús bii no lady apostle, lëë xaa chëb lo apostle:

—Kchoody to leñ kyedzy Jerusalén. Kol kwës axte nii kak cumplir xtiits Dios nii bluyaa tsiñee niyaa ⁵ nii lëë Juan pchoobnis con nis sye, per xlyëëdre lëë do chobnis con Kyalbini Ntson.

Lëë Jesús xyëp kpaa

⁶ Lëë Jesús nche ksa apostle tsi lëë xaa kwnabti-its lo Jesús chëb xaa:

—¿Pe lëë wor kutsiñ nii lëël ktee kyalwnabey lo meñ Israel stub?

⁷ Lëë Jesús kwëb chëb:

—Xyaldy to nii kaknan do pa wor o pa tsee gaa kuuñtsyey Dios nii no kuuñtsyey xaa. ⁸ Per tsiñee lëë Kyalbini Ntson sëëb leñ styoo do, lëë Dios kneetsy kyalwnabey lo do parñee kñee do cho nakaa lo meñ Jerusalén, ni lo meñ Judea, ni lo meñ

Samaria, ni axte kchë lo meñ nii mastre sit nche lo kislyu.

⁹ Loxsye chëb Jesús ngo, nche kuyak meñ, lëë xaa byëp kpaa. Lëë xaa kwnity tu leñ xkey aan bikchedre nyan meñ xaa. ¹⁰ Lëë meñ nche klëp lo leñ kpaa mentre lëë Jesús sijkë, tsifnee lëë chop xaa xab rusy byaklo lo meñ, ¹¹ chëb:

—Meñ Galilea, ¿penak nii singueetyee nche klëp lo do leñ kpaa? Sinak nii konak to sey Jesús kpaa, kan do kpikche xaa.

Lëë meñ xso Matías parñee kyaan xaa xlugar Judas

¹² Loxsye ngo lëë meñ bi kiy nii lë Olivos, lëë meñ sey Jerusalén. Kiin tu mily metre kwsë meñ porñee kexka Jerusalén sob kiy Olivos. ¹³ Tsiñee lëë meñ ptsiñ leñ kyedzy, lëë meñ kwey laañee xkwës Pedre, ni Jacob, ni Juan, ni Ndresy, ni Felip, ni Max, ni Bartolomé, ni Mateo, ni Jacob xiñ Alfeo, ni Simoñ xaa nii kwyo lady tub tiiy xaa nii pcholë Cananista, ni Judas betsy Jacob. ¹⁴ Tugak pkaal lsa meñ ksa meñ betsy Jesús, ni Mariy xñaa Jesús, ni stubla kwnaa par kutiitsni meñ Dios.

¹⁵ Leñ tse go lëë siik tu kyoow kaly meñ nii xniladzy xtiits Jesús pkaal lsa aan lëë Pedre chëb lo meñ go:

¹⁶ —Beetsy, lëë Kyalbini Ntson gon psaani leñ kik David tsiñee kwnee xaa leñ kitsy nii kë xtiits Dios xa kuuñtsyey Judas, ni nol gaa nii lëëw kak cumplir. Lëë Judas nak xaa nii kwnech lo meñ nii kwnaasy Jesús. ¹⁷ Wi Judas kwyo lady no, ni wi xaa kwë lo tsiiñ re. ¹⁸ Per lëë xaa kwxii tublë lyu con tumi nii kozh xaa por xtol xaa. Loxsye ngo lëë xaa

kukyab nxixto lo lyu go aan lëë xaa kotsy xkyee.
¹⁹ Tsiñee lëë meñ nii no Jerusalén biño, lëë meñ go kwloolë lyu go Acéldama. (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Laañee pxee cheñ.) ²⁰ Leñ libre nii kë salmos xñee sinrri:
 No nii kyaanladzy lidzy xaa,
 ni ni tu cho tsody leeñgo.
 Ni xñee gako:
 No nii so stu xaa nii so xlugar xaa.

²¹⁻²² Lëë bla xaa nii tugak kwënal lëë noo destye tse nii pchoobnis Juan Jesús axte tse nii lëë Jesús byëp kpaa ncheno nu. Nonguial tsigo busy nii kpee tu xaa go sëëb lady noo parñee ksa noo xaa kñee nii nli pañ Jesús.

²³ Tsigo lëë xaa pso tu xaa nii lë Matías, ni stu xaa nii lë José. (No schop lë José: Tuwo nak Barsabás, lëë stuwo nak Justo.) ²⁴ Loxsye ngo lëë xaa biily lay lo Dios chëb xaa:

—Tat Tios, lii nii nanoo pe xsya leñ styoo catuu noo, bluuy dyon cho xaa re kwlel ²⁵ parñee kuñ xaa tsiiñ nii psaan Judas tsiñee lëë Judas sey laañee xyal kyey xaa.

²⁶ Lëë xaa kwloo suert, aan lëëtyee lëë Matías pchalo. Destye wor go lëë Matías kwsëëb lady ksa tsiptub apostle.

2

Worñee biid Kyalbini Ntson

¹ Lëë tsiñee lëë Iní Pentecostés kol, lëë kchësy meñ nii xniladzy xtiits Jesús ptyop tub lugarak.
² Kolpsye lëë meñ biñ tu bi nii sëëdsëëb kpaa, sinak tsiñee xpi tu medox, aan tyub leñ yu nii nche sob meñ kwyo bi go. ³ Tsigo lëë kchëlo tiits byaklo

sinak bëly, lëew pkaasy kchë lo meñ nii ncheno leñ yu go. ⁴ Aan kchësy leñ styoo meñ go kwsëeb Kyalbini Ntson, nil lëe meñ go bislo kwnee stu clasy tiits, sinak nii psaab Kyalbini leñ styoo meñ go.

⁵ Lëetyee gaa leñ tse go ndaly meñ Israel nii chuuñtsyey nii xñabey xtiits Dios ptsiñ Jerusalén, kok xtsele ncheno tañ meñ go tyub lo kislyu. ⁶ Tsiñee lëe bi go kwyo, lëe meñ ptyopbe, aan nandy meñ pe cos kwxaak meñ, porñee biñ meñ xñee xpëédscuel Jesús xtiitsë meñ. ⁷ Ntseeb psee meñ, xñee meñ lo xcombañer:

—¿Pe lëdy nonsyke meñ Galilea nayak nak kchë meñ nii nchenee? ⁸ ¿Xa mod nak busy, nii xtsyon no xñee kchë meñ gue xtiitsë no? ⁹ Nche meñ Partia nu, ni meñ Media, ni meñ Elam, ni meñ Mesopotamia, ni meñ Judea, ni meñ Capodocia, ni meñ Ponto, ni meñ nii sëed nëz Asia, ¹⁰ ni meñ Frigia, ni meñ Panfilia, ni meñ Egipto, ni meñ Libia nii ncheno kexka Cirene, ni meñ Roma. No pxosy meñ go nak xaa Israel, no gaa meñ go kwsëeb xlad meñ Israel xmod. ¹¹ Ni nche meñ Creta ni Arabia nu. Per kchësy no xtsyon xñee meñ re xkyalntson Dios con mer xtiitsë no.

¹² Kchësy meñ go psee aan nandy meñ go pe cos kwxaak. Ngo nii lika lo xcombañer meñ go xñee meñ go:

—Nli gaa na ¿xa nak kchë cos re?

¹³ Lëe stubla gaa meñ lika kwtsityni, xñee:

—¿Pe ksal do xaa gue?, xsyudzy xaa.

Nii chëb Pedre lo meñ

¹⁴ Tsigo lëe ksa tsipiçhop apostle kusoli aan lëe Pedre chëb:

—Meñ Judea ni kchësy to siñee ncheno do Jerusalén, kol kaknan nríi, ni kol kon nii kñen lo do. ¹⁵ Xsyusty meñ re gon sinak nladzy to, por bii sily, lëë las nueve kal nak. ¹⁶ Lëë nii kwnee profet Joel noyak cumplir. Lëë xaa chëb:

¹⁷ Tsi lëë tse go tsitsib, xñee Dios,
lëën kxal xKyabini Ntsonaa lo kchë meñ nii nche
lo kislyu.

Lëë xiñgan do ni xiñtsyaap to kñee xtitsaa,
lëën kñe lo xaa yeeñ lo mgaal,

ni lëë xaa kol kñee xkaal.

¹⁸ Lëën kxal xKyaalbiniin lo mguiy ni lo kwnaa nii
xsoob xtitsaa,
tsiin kñee meñ go xtitsaa.

¹⁹ Lëën kuuñtsyey kyalntson leñ kpaa,
lëë lo kislyu lëë styoo meñ ksee kan meñ cheñ ni
ki ni koxtoo.

²⁰ Lëë lo ngbidz jkyey,
lëë mëë kyak cheñ,
antes nii lëë Dios nii xñabey lëë no kiid.

Ntseeb kak tse go.

²¹ Per stelaa kchë meñ nii kuptsyë kwetsy Dios
parñee kakni Dios meñ go.

²² Tsigo lëë Pedre chëb:

—Kchësy to siñee nak to meñ Israel, kol jkëëtyag
nii kñen. Nan do gon nii lëë Dios kwle Jesú
Nazaret lady to, ni nan do nii por lëë xaa beeñtsyey
Dios ndaly kyalntson. ²³ Per tsi lëë xaa pkaa ña do,
lëë xaa beety to, pkëë do xaa lo crusy. Kchë do meñ
ngoptol, beeñtsyey do sinak nii nol kik Dios kak.
²⁴ Per lëë Dios beeñ kpañ xaa, pteelaa Dios xaa lo
xyoob kyalkuty, kwlëbty kyalkuty lo xaa. ²⁵ Sinrii
xñee rey David tsi lëë xaa xseety Jesú:

Tugak xñech Dios nii xñabey lon,
 tugak nakni xaa naa, ngo nii pe kaktyaa.
26 Por ngo xle styoon, ni nguiool cholaa.
 Mbëë kpañaa, pe tsinidy kikaa,
27 por nanaa nii klaadyoo kyaanaa laañee xyaan
 meñ kuty,
 ni nanaa nii klaadyoo kyodz xcuerpaa.
28 Lii bluuuy nëz nii xnee kyalmañ lon,
 ni slen tsiñee lëën kan lii.
29 Loxsye ngo lëë Pedre chëb:
 —Beetsy, kol kwës gaanoo, lëën kniy lo do nii lëë
 pxusykolt too no David kuty, ni lëë xaa pkyeetsy,
 lëë xpaa gaa xaa bii xtyon no. **30** Tu xaa nii xyeñ
 xtiits Dios kok David. Ngo nii nan xaa nii lo xtiiy
 xaa kwe Dios tu xaa nii kñabey. **31** Sotak David nii
 lëëw tse chan xaa tsiñee kwnee xaa nii lëë Crist
 kpañ, ni tsilëë xaa kwnee nii kyaandy xcuerp Crist
 laañee xyaan meñ kuty ni kyosty xcuerp xaa. **32** Ni
 nan gaa to nii lëë Dios beeñ kpañ Jesùs, ni kchëë
 noo xñee nii ptyon noo. **33** Lëë Jesùs pañ parñee sob
 xaa kwi Dios nëzli, kñabey xaa. Ni lëë Dios kaa ptee
 xKyalbini Ntson lo xaa, aan lëë xaa pxaal Kyalbini
 Ntson go lo kislyu. Lëë ngo nak nii chan do ni
 biñ do natse. **34** Lëdy David byëp kpaa, por mismé
 David chëb:
 Chëb Dios lo xaa nii xñabey naa:
 “Kwsob kwin nëzli kñabeyoo,
35 mentre lëën kuñ nii ksoob meñ nii xlëë lool
 xtiitsoo.”
36 ’Kol kaknano kchësy to siñee nak to meñ Israel
 nii mismé Jesùs nii pkëë do lo crusy nak xaa nii
 kwle Dios, ni lëë Dios pso xaa xñabey xaa.

37 Tsiñee lëë meñ nii nche siko biñ xtiits Pedre, mban pteestyoo kchë meñ go, aan lëë meñ go kwnabtiits lo Pedre ni lo apostle chëb:

—Beetsy, kol në pe cos kuuñ noo.

38 Tsigo lëë Pedre kwëb chëb:

—Kol ktsëë xmod to, kol ktikche styoo do lo Dios, ni kol chobnis kchësy to siñee xniladzy to xtiits Dios parñee kak perdón xtol do, tsuin singo mod lëë Dios kneetsy Kyalbini Ntson lo do. **39** Lo do ni lo xiñ do ni lo meñ sit pxaal Dios tiits re. Lëë tiits re sëed lo kchë meñ nii klyañ styoo Dios kwetsy xaa.

40 Lëdy nriisy kwnee Pedre, ndalyre nii kwnee xaa lo meñ, chëb xaa:

—Kol ksaan kchë tol nii chuuñtsyey meñ nii xnilasty xtiits Dios.

41 Tsigo lëë meñ nii psal xtiits xaa kwchobnis, aan tse go kwsëeb siik tson mily meñ nii kal bniladzy lady meñ nii xniladzyle. **42** Aan iip psaandy meñ go kchë nii bluuy apostle, mbëë pañ meñ go kchë xcombañer, chutiitsni meñ go Dios ni xkaal lsa meñ go par kaw meñ go kyaxtily tusyke.

Lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios xkaal lsa

43 Kchë meñ psee kon kchë kyalntson nii blaa Dios beeñtsyey apostle. **44** Kchësy meñ nii bniladzy tugak kok meñ go ni pkady meñ go kchë nii chap meñ go lo xcombañer. **45** Pto meñ go kchë nii chap meñ go, aan kchë tumi go pkaasy según lyaadzy nii ncheno tub tub meñ. **46** Ksatyee tse xkaal lsa meñ go leñ lidzy Dios. Lëë tsi lëë meñ xtsiñ lidzy tu xcombañer, lëë kyaxtily xkaasy aan mbëë con kyalwle chaw meñ gow tusyke. **47** Ni tugak pseety meñ go Dios aan kchë meñ Jerusalén bleni meñ

nii xniladzy xtiits Dios ni ksatyee gaa tse lëë Dios xtsiñnire meñ xtyelaa lo tol.

3

Lëë tu meñ nii xsyëdy xyak

¹ Tu tse lëë Pedre ni Juan si lidzy Dios tusyke. Siik las tres nak, por wor go xkaal lsa meñ par kutiitsni meñ Dios. ² Aan ksatyee tse xsyob tu xaa nii xsyëdy chilidzy Dios. Destye nii koly xaa xsyëdy xaa. Ksatyee tse chiksoob meñ xaa chu puert lidzy Dios nii lë Puert Ntson par kñab xaa tumi lo meñ nii xsyëeb nëz chu puert ko. ³ Tsiñee lëë xaa kon nii lëë Pedre ni Juan si nëz nii sëëb leñ lidzy Dios, lëë xaa kwnab tumi. ⁴ Tsigo lëë Pedre ni Juan buy lo xaa. Loxsye ngo lëë Pedre chëb:

—Buy loo noo.

⁵ Lëë xaa nii xsyëdy ko psoob xtiits Pedre, nladzy xaa tsaaplaa no pe ndeedy Juan ni Pedre lo xaa.

⁶ Per lëë Pedre chëb:

—Chaaptyaa tumi, per lëën kne kchë nii chaapsyaa. Con kyalwnabey nii bnee Jesús lon lëën xñelool: Kusoli aan kwsë.

⁷ Tsigo lëë Pedre kwseñ ñali xaa aan lëë xaa blis so xaa, aan wor go kazh lëë niy xaa pkyedzy.

⁸ Tsigo lëë xaa kwyasklaa, lëë xaa kwsoli, aan lëë xaa pchilo kwsë. Loxsye ngo lëë xaa kwsëeb lidzy Dios ksa xaa, chasklaa xaa ni xñee xaa xaatke ntson Dios. ⁹ Kchësy meñ nii kon nii lëë xaa go xsyë ni lëë xaa xñee xaatke ntson Dios ¹⁰ psee ni ptsyeb meñ, porñee xyumbey meñ xaa, ni nan meñ nii lëë xaa xsyob chu puert lidzy Dios nii lë Puert Ntson xñab xaa tumi.

Kchë tiits nii kwnee Pedre lo meñ leñ lidzy Dios

¹¹ Lëë xaa nii byak ko xlaady xaa Pedre ni Juan, aan kchësy meñ ptyopbe laañee xñee meñ lo xley Salomón, porñee siko so Pedre ni Juan ni xaa nii byak ko.

¹² Tsi lëë Pedre kon nii lëë meñ xtyopre, lëë xaa chëb:

—Meñ Israel, ¿penak nii singueetyee xsee do? ¿Penak nii xuy do loo noo? ¿Pe xsyak to nawen nii lëë noo beeñ kyak xaa re con xkyalchak no o porñee gaa tir tir bueen noo? ¹³ Lëdyo gon, lëë xDios pxusykolt too no Abraham, Isaac ni Jacob blisklaa xiñ xaa Jesús, xaa nii pko do ña meñ xñabey. Aan tsi lëë Pilat kokladzy nlaa xaa, kwnëdy to. ¹⁴ Ni nyab to nlyaa Xiñ Ntson Dios, lëël lëë do kwnab kwlaa tu nweety bñech. ¹⁵ Singo mod lëë do beety xaa nii xnee kyalmbañ. Per lëë Dios beeñ kpañ xaa, aan nriisy lëë noo xñee nii nli ptyon noow. ¹⁶ Por xkyalwnabey Jesús lëë xaa re byak ni xyumbey gaa to xaa. Lëë xaa pkaa fuersy porñee bniladzy xaa xtiits Jesús.

¹⁷ 'Beetsy, nanaa nii tsi lëë do beety Jesús kchë xmeñ xñabey do, nandy to pe cos beeñtsyey do worgo. ¹⁸ Per singo mod lëë Dios beeñ cumplir kchë nii kwnee profet tsiñee chëb xaa nii no mban tedy Crist. ¹⁹ Por ngo, kol ktsëë xmod to ni kol ktikche styoo do lo Dios, parñee singo mod lëë xtol do kpily ni parñee knee Dios tu kyalwxiladzy lo do ²⁰ tsi lëë xaa kxaal Jesucrist, xaa nii nol kiid lo do. ²¹ Per no nii kwës Jesucrist kpaa axte nii kweekli Dios kchë cos. Por singo chëb Dios lo kchë profet nii biid penaadle. ²² Lëë Moisés chëb lo pxusykolt too no: “Lëë Dios kxaal tu xaa nii kñee xtiits Dios. Sinak

nii pxaal xaa naa, lady to kchoo xaa go. Kol ksal kchëetyee nii kñë xaa,²³ por kchësy meñ nii ksaldy profet ko, lëë meñ go nitylo. Singo mod lëë meñ go kchoo kyedzy Israel.”

²⁴ Ni kchësy kaa profet kwnee kchë nii noyak leñ tse re. Klo Samuel kwnee nii sinrii kak, loxsye ngo kchë profet nii biid. ²⁵ Par lëë do nak kchë tiits nii pxaal Dios lo profet ni par lëë do nak tiits nii psaan Dios lo pxusykolttoo no tsíñee chëb xaa lo Abraham: “Lo xtiyyoo kchoo meñ nii kuuñlay kchë meñ nii nche lo kislyu.” ²⁶ Tsi lëë Dios kaa beeñ kpañ xiñ, klo lo do pxaal Dios xaa par kuuñlay xaa lëë do, parñee ksaan do xtol do.

4

Lëë Pedre ni Juan so lo xaa xñabey

¹ Lëë Pedre ni Juan bii nonee lo meñ, tsíñee lëë pxosy ptsiñ ksa xaa nii xkyénap lidzy Dios ni xaa saduceo. ² Xlëë xaa porñee lëë Pedre ni Juan nonee lo meñ nii nli spañ meñ kuty, por lëë Jesús pañ. ³ Lëë xaa xñabey kwnaasy xaa aan leñ skib ptseñ xaa kyool go, porñee tsel ptsye tse kwnaasy xaa xaa. ⁴ Per ndaly meñ nii pkëetyag kchë nii kwnee xaa bniladzy, aan lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios ptyalyre. Pkab siik kaay mily nonstyee xaapkiy.

⁵ Lëë byaani lyu lëë xaa nii xñabey lo meñ Israel, ni xaa kol, ni maestre ley pkaal Iса Jerusalén. ⁶ Wi Anás, xaa nii xñabey lo pxosy so siko, ni Caifás, ni Juan, ni Alejandro ni kchësy meñ lidzy xaa nii xñabey lo pxosy. ⁷ Lëë xaa kwnabey koktsyetsy Pedre ni Juan, aan loxsye pso xaa xaa grolytee, lëë xaa kwnabiits lo xaa, chëb xaa:

—¿Cho bnee tiitspey lo do nii chuuñtsyey do kchë cos re?

⁸ Tsigo lëë Pedre, xaa nii nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo kwëb chëb:

—Kchësy to nii nak to xaa xñabey ni kchësy to xaa kol, ⁹ lëë do xñabtiits loo noo dyon xa byak tu xaa xsyaknë. ¹⁰ Lëë noo kñeeli lo do parñee kaknan do ni kaknan kchë meñ nii no Israel nii lëë xaa re byak por xkyalwnabey Jesucrist Nazaret. Lëë do pkëë xaa lo crusy, per lëë Dios beeñ kpañ xaa. ¹¹ Lëë Jesús nak sinak kyo nii psëëb to kchë do siñee xsaa do yu, per lëë na lëë xaa nak sinak tu kyo nii mastre xkiññ. ¹² Ni tu cho chilody kteelaa lëë no lo tol lo kislyu re, xaktyee Jesús, xaa nii pxaal Dios.

¹³ Tsiñee lëë xaa xñabey kon nii nder confians xñee Pedre ni Juan, aan lëdy xaa chak nak xaa, psee xaa xñabey aan lëë xaa byeñ nii xpëëdscuel Jesús nak xaa. ¹⁴ Pchilody pe cos nguëëkiy xaa xñabey xaa, porñee lëë xaa nii byak so siko. ¹⁵ Per lëë xaa kwnabey pchoo Pedre ni Juan lo junt aan lëë xaa byaan kchë xaa siñee xñabey xaa, xtilytiits lsa xaa, ¹⁶ xñee xaa:

—¿Xa kuuñ no xaa re? Por kchësy meñ nii no Jerusalén nan nii lëë xaa beeñtsyey kyalntson re, aan chilody tyeesy no nii nlidyo. ¹⁷ Per parñee kxooñtre tiits lady meñ, kol tsoo ktseb no xaa, parñee destye natse kseejtre xaa lë Jesús ni stu lo meñ.

¹⁸ Tsigo lëë xaa kwtsyetsy xaa, aan lëë xaa kwnabey nii kseejtre xaa ni kluuytre xaa xtiits Jesús lo meñ. ¹⁹ Per lëë Pedre ni Juan kwëb chëb:

—Misme lëë do na dyon kol kyeñ deelñee buen sak Dios nii ksoob noo xtiits to, lëël nii ksoob noo

xtiits Dios. ²⁰ Kñabty to nii ksaan noo kñee noo kchë nii ptyon noo ni ptsyon noo, por chilodyo.

²¹ Tsigo lëë xaa xñabey kwéntseeb lo xaa, per lëë xaa blaa xaa. Ptsyoldy xaa xa nsaksi xaa xaa, porñee kchësy meñ xtee skizh lo Dios por kchë nii kon meñ. ²² Masy choow iz chap xaa nii byak por kyalntson go.

Lëë meñ nii xniladzy chutiitsni Dios

²³ Tsi lëë Pedre ni Juan kwlaa, lëë xaa sey laañee nche xcombañer xaa aan lëë xaa bitiits kchë nii chëb pxosy ni xaa kol lo xaa. ²⁴ Tsiñee lëë xcombañer xaa lox pkëetyag kchë nii bitiits xaa, lëë xaa bitiitsni Dios tusyke kchë xaa, chëb xaa:

—Tat Tios, lii nii psaal kpaa ni kislyu ni nistoo ni kchë lo cos, ²⁵ lii beeñ knee pxusykolt too noo David, tsiñee por Kyalbini Ntson chëb xaa:

¿Penak nii xlëë meñ nii nche lo kislyu,
ni penak nii cho cos nii pa xkiiñdy leñ kik meñ?

²⁶ Lëë kchë rey ni lëë xtisy nii xñabey lo kislyu ptyop

parñee ktilyni xaa Dios ni parñee ktilyni xaa xaa
nii kwle Dios.

²⁷ 'Nli nii lëë Herodes ni Poncio Pilato pkaal lsa leñ kyedzy re kchë xaa meñ sit ni meñ Israel par ktilyni xaa xiñoo Jesús nii pxaaloo lo kislyu.

²⁸ Singo mod lëë xaa beeñtsyey kchë nii nol kikoo kak destye penaadle. ²⁹ Lëë nana, Tat Tios, buy kchë xkyalntseeb xaa, aan beeñ yudar xaa nii xssoob xtiitsoo parñee ktsyebty xaa kluuy xaa xtiitsoo. ³⁰ Bluuy xkyalwnabeyoo tsiin kuuñ kyak xaa meñ xsyaknë ni kuuñtsyey xaa kyalntson por xtiits xiñ ntsonoo Jesucrist.

³¹ Tsiñee lëë xaa lox bitiitsni Dios, lëë laañee nche xaa pxisy, aan lëë Kyalbini Ntson kwsëëb kchë leñ styoo xaa, ni lëë xtseeb pchoo lo xaa parñee kñee xaa xtiits Dios.

Kwyody xpixwan cos

³² Tugak kwyo kik kchë meñ nii bniladzy xtiits Dios. Ni tu cho chëbty: “Xcheñsyaa nak cos re”, sink kchësy xcheñ meñ kok kchë cos, kwyody xpixwano. ³³ Con kyalwnabey gaa tugak lëë apostle kwnee nii nli pañ Jesú斯 aan mbëë beeñlay Dios xaa. ³⁴ Kwyody ni tu meñ nii nyo lyaadzy lady xaa, por lëë meñ nii chap lyu o yu gaa ptow aan lëë meñ kuni tumi go lo apostle ³⁵ par kiisy apostlo lo meñ nii no lyaadzy. ³⁶ Singo beeñtsyey tu xaa nii pcholë José. Lo xtiiy Leví pkab xaa, chu nis nii lë Chipre koly xaa. Aan lëë apostle kwnee lo xaa Bernabé. (Tii tsak sinak nii xñee ñe: Xaa nii xchoobladzy.) ³⁷ Lëë xaa pto tublë lyu nii kop xaa aan lëë xaa kuni tumi go lo apostle.

5

Xtol Ananías ni Safira

¹ Singo gak beeñtsyey tu xaa nii pcholë Ananías chop tsiil xaa Safira. Lëë xaa pto tublë lyu, ² aan pteejty xaa kchë tumi nii kwtow lo apostle, xaktyee grolyeew ptee xaa. Lëë xaa byaani stu grolo, aan chop tsiilsye xaa koknano. ³ Lëë Pedre chëb lo xaa:

—Ananías, ¿penak nii kwsëëb xaatox leñ styool par jkëëtiil Kyalbini Ntson aan kyaanil grol tumi nii kwto lyu? ⁴ ¿Pe lëdy xcheñoo nayak nak lyu? Ni tsi lëëw lox ptoo gaal, ¿pe lëdy xcheñoo nayak nak

tumi go? ¿Penak nii beeñtsyeyoo sinrii? Dios gon pkëëtiil, pkëëtiidyoo cholsye meñ.

⁵ Tsiñee biñ Ananías ngo, lëë Ananías byab lyu aan lëë xaa kuty. Ntseeb ptsyeb kchë meñ nii koknano. ⁶ Tsigo lëë bla xaa yeeñ nii nche siko pchal Ananías tublë ladx aan lëë xaa kujkeetsy xaa.

⁷ Lëë kwloxo siik tson wor, lëë tsil Ananías ptsiñ. Ni tu pe nandy me. ⁸ Lëë Pedre kwnabtiits lo me chëb:

—Kwneeli dyon, ¿pe lal nii pto do lyu në do lon?

Lëë me chëb:

—Nliw, lal ngo pto noow.

⁹ Tsigo lëë Pedre chëb:

—¿Penak nii kwyotiits to par jkaal do xKyalbini Ntson Dios? Lëë meñ nii kujkeetsy tsiloo siid ske. Lëë na lëël jkyeetsyak wil.

¹⁰ Aan wor go kazh lëë me byab kexka lo Pedre. Tsi lëë xaa yeeñ go bikche kon xaa lëë me tse lox kuty, lëë me blis xaa aan lëë me kujkeetsy xaa kwi tsil me. ¹¹ Aan kchësy meñ nii xniladzy xtiits Dios nii xkaal lsa siko ni kchësy meñ nii koknano ptsyeb.

Kyalntson nii beeñtsyey apostle

¹² Ndaly kyalntson beeñtsyey apostle lady meñ nii tugak xkaal lsa laañee lë lo xley Salomón. ¹³ Aan nikxe nii ni stu meñ byaxty nsyëëb lady meñ nii xniladzy xtiits Dios, bleni meñ kyedzy meñ nii xniladzy. ¹⁴ Ni lëë meñ nii xniladzy kaa ptyalyre, nikxe mguiyo nikxe gaa kwnaaw. ¹⁵ Kwlíi meñ kchë meñ xsyaknë nëz aan xkix meñ meñ xsyaknë go lo ta parñee tsiñee te Pedre siquier xmalë xaa kyab lady bla meñ xsyaknë go. ¹⁶ Wi meñ kyedzy

nii nche kexka Jerusalén biidni meñ xsyaknë ni meñ nii no kyalbini mal leñ styoo aan kchë meñ go byak.

Lëë Pedre ni Juan no skuib

¹⁷ Lëë xaa nii xñabey lo pxosy ni xaa saduceo xtilyni apostle porñee kchë meñ xleni apostle. ¹⁸ Lëë xaa kwnaasy apostle aan lëë xaa kwloo xaa xiskiib kyedzy. ¹⁹ Per lëë tu xangly Dios kukxaly chu skuib wor kyool aan lëë angly kwlii xaa skuib chëb:

²⁰ —Kol tsi lidzy Dios aan kol kutiits lo meñ xa nak kyalmbañ nii xneetsy Jesús.

²¹ Lëë byaani kazh lyu silyga, lëë xaa kwsëëb leñ lidzy Dios aan lëë xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios lo meñ sinak chëb angly lo xaa.

Mentre gaa lëë xaa nii xñabey lo pxosy ni lëë xaa nii nak ksa pxosy ptop kchë xaa kol nii xñabey nii no Israel. Loxsye ngo lëë xaa kwnabey kchoo apostle skuib. ²² Per tsi lëë mayor ptsiñ chu skuib, cho sëre gaa, aan lëë mayor kuknitiits, ²³ chëb:

—Tsiitsy nyoogw chu skuib ptsiñ noo, lëë soldaad kaa nche nap chu puert. Per tsinnee lëë noo pxaly chu puert, ni stu cho kintre leeñgo.

²⁴ Tsinnee lëë xaa nii xñabey lo pxosy ni lëë xaa nii xkyenap lidzy Dios biño, lëë xaa kwnabtiits lsa lo xcombañer xaa, xñee xaa: Nli gaa axte pa lo kyal kchë cos re. ²⁵ Ngo nchenee xaa tsi lëë tu meñ ptsiñ chëb:

—Lëë xaa nii gon kwloo do skuib no kluuy xtiits Dios lo meñ leñ lidzy Dios.

²⁶ Tsigo lëë xaa nii xñabey lo mayor ni lëë mayor kukxi xaa, per psaksidre xaa xaa, porñee ptsyeb xaa ndeekyo meñ kyedzy xaa. ²⁷ Tsinnee lëë xaa

ptsiñni xaa, lëë xaa pso xaa groltyee lady kchë xaa kol nii xñabey, aan lëë xaa nii xñabey lo pxosy chëb lo xaa:

²⁸—Lëë noo bñeel lo do gon nii nodre nii kseety to lë Jesùs. Aan biñdy to tiits, sink lëë do no kiisy xiwseedy to tyub Jerusalén, aan chakladzy to jkëékiy do lëë noo xkyalkuty Jesùs.

²⁹ Tsigo lëë Pedre ni lëë stubla apostle kwëb chëb:

—No nii klo xtiits Dios ksoob noo que xtiits chol meñ lo kislyu re. ³⁰ Lëë xDios pxusykoltoo no beeñ kpañ Jesùs, xaa nii pkëë do lo crusy. ³¹ Lëë Dios psoob Jesùs nëzli parñee kñabey Jesùs ni parñee kteelaa Jesùs meñ Israel nii ktikche styoo. ³² Ksa noo Kyalbini Ntson nii xtee Dios lo meñ nii xsoob xtiits xaa xñee nii nli beeñtsyey Dios nrii.

³³ Tsiñee lëë xaa xñabey biñ ngo, per nli busy blëë xaa aan wor go kazh kokladzy xaa nyuty xaa apostle. ³⁴ Per lady kchë xaa xñabey go no tu xaa fariseo nii pcholë Gamaliel. Maestre ley xaa ni xsal gaa meñ xaa. Lëë xaa kwsoli aan lëë xaa kwnabey pchoo apostle ley xisywiñ. ³⁵ Loxsye ngo lëë xaa chëb lo xaa xñabey:

—Kchësy to xaa Israel, siñee nche do nu, kol kyeñ gon pe kuñ do xaa gue. ³⁶ Kol ksaladzy gaanoo nii penaadle pchoo tu xaa nii pcholë Teudas, xñee xaa nii tu xaa non nak xaa, aan kwsëëb siik tap kyoow meñ xlad xaa. Per blyëëdy lëë xaa beety meñ, aan kchësy meñ nii kwsëëb xlad xaa pchoots klyaal, aan lëë xcuent xaa byal sikootyee. ³⁷ Kok xtsedyako, leñ tse nii chaa cens, lëë tu xaa Galilea nii pcholë Judas pchoo, aan singo gak ndaly meñ kwsëëb xlad xaa, per lëë meñ beety

xaa, aan lëë kchësy meñ nii kwsëëb xlad xaa pchoots klyaal. ³⁸ Por ngo lëën xñe lo do: Kol ksaan xaa gue, jkaaldy to xaa. Por deelñee kiksyé chol meñ xlyañ nii chuuñtsyey xaa sitsiñ tse nii lëëw kyal. ³⁹ Per deelñee xtsiiñ Dios kayuuñtsyey xaa, chilody jkwëës to low. Kol kap cuent, toontlaa Dios no ktilyni do.

⁴⁰ Kchësy xaa xñabey go psal xtiits Gamaliel. Loxsye ngo lëë xaa kwtsyetsy apostle. Lëë xaa ptee xcheñ xaa ni lëë xaa chëb nii nodre nii kseety xaa lë Jesús, per lëë xaa blaa xaa. ⁴¹ Lëë apostle pchoo lady xaa xñabey go xle xaa porñee lëë Dios ptee tiitspey psaksi meñ go xaa por xtiits Jesús. ⁴² Aan psaandy xaa, sink ksatyee tse kwnee xaa lo meñ nii lëë Jesús xaa nii pxaal Dios biid kteelaa meñ lo tol. Kchë ngo kwnee xaa lo meñ leñ lidzy Dios ni kchë ngo kwnee xaa tsiñee kwey xaa lidzy meñ.

6

Lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios xso kadzy xaa nii kuñ yudar

¹ Leñ tse go, como lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios ptyalyre, lëë xaa Israel nii xñee tiitsë griego chëb lo xaa Israel nii xñee tiitsë hebreo nii xtyoontsydy kwnaa viud nii xñee tiitsë griego tsi lëë nii xtyaaw xkaasy. ² Tsigo lëë ksa tsiipchop apostle ptop kchësy meñ nii xniladzy xtiits Dios aan lëë xaa chëb:

—Buendyo nii ksaan noo kluuy noo xtiits Dios par kiisy noo nii ktyaaw. ³ Por ngo, beetsy, kol kyub kadzy xaa nii chap to confians, xaa nii xyeñ, ni xaa nii nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo, aan

kol ktee tsiiñ re lo xaa. ⁴ Lëë noo tugak kutiitsni Dios ni lëë noo kluuy xtiits xaa.

⁵ Byo nii kwnee apostle styoo xaa nii xniladzy xtiits Dios, aan lëë xaa kwle tu xaa nii pcholë Xteb. Tyub styoo Xteb xniladzy Xteb Dios ni nyoo gaa nii no Kyalbini Ntson leñ styoo Xteb. Ni lëë xaa kwle Felip, ni Prócoro, ni Nicanor, ni Timón, ni Parmenas, ni Nicolás, tu xaa Antioquía nii penaadle bniladzy xlay meñ Israel. ⁶ Loxsye ngo lëë xaa kuni xaa nii kwle xaa lo apostle, aan lëë apostle kwnab lo Dios por kchë xaa go ni lëë apostle pxob ña xaa kik xaa go.

⁷ Lëë xtiits Dios pkaasyre, ni lëë meñ nii xniladzy ptyalyre Jerusalén, aan axte wi bla xipxosy meñ Israel bniladzy.

Lëë xaa xñabey xñaasy Xteb

⁸ Kokni Dios Xteb. Ngo nii ptee xaa tiitspey beeñtsyey Xteb kyalntson lady meñ. ⁹ Lëë bla xaa Cirene, ni xaa Alejandría, ni xaa Cilicia, ni bla xaa kyedzy Asia, nii chi ktoo nii lë Libertados, bislo ptilytiitsni Xteb. ¹⁰ Per xlyébty xaa lo Xteb, porñee nonsyke Kyalbini Ntson xsyaab leñ kik Xteb pe cos ktikche Xteb lo xaa. ¹¹ Tsigo lëë xaa kwtiix bla xaa nii këb nii biñ kwneené Xteb Moisés ni Dios. ¹² Lëë xaa pkiily meñ kyedzy ni xaa kol ni maestre ley. Singo mod lëë xaa kwnaasy Xteb aan lëë xaa kukso xaa lo xaa xñabey. ¹³ Byubak xaa meñ nii kwnee xuuy chëb:

—Lëë xaa gue tugak nonee në lidzy Dios ni xley Dios. ¹⁴ Ptsyon noo kwnee xaa nii lëë Jesúz Nazaret knitylo lidzy Dios ni lëë xaa me ktsëë kchë costumbre nii psaan Moisés lo no.

¹⁵ Tsigo lëë xaa xñabey ni lëë kchë meñ nii nche sob siko buy lo Xteb, aan lëë xaa kon nii chak lo Xteb si chak lo tu angly.

7

Kchë tiits nii kwnee Xteb

¹ Tsigo lëë xaa nii xñabey lo pxosy kwnabtiits lo Xteb chëb:

—¿Pe nli nii kwneel kchë nii xkëékiy meñoo?

² Lëë Xteb kwëb chëb:

—Beetsy, kchësy to siñee nak to xaa kyedzy re, xñabaa lo do nii jkëétyag to choplan xtitsaa. Worñee gon lëë pxusykolt too no Abraham bii no nëz Mesopotamia, lëë Dios ntson byaklo lo xaa, antes nii kyey xaa nëz xtañ meñ Harán, ³ lëë Dios chëb lo xaa: “Psaan xtañoo ni kchësy meñ liidzyoo, aan kwey tañ nii kluyaa lool.” ⁴ Tsigo lëë Abraham pchoo xtañ meñ Caldea aan lëë xaa kutso nëz Harán. Lëë loxsye kuty pxosy xaa, lëë Dios biidni xaa tañ re, laañee no do nina. ⁵ Per ni tublé lyu pteejty Dios lo xaa tañ re, per ni tu laa nsyo tu niy xaa pteejty Dios. Aan nikxe nii chapy xaa mëëd tiemp ko, lëë Dios chëb nii lëëw ktee xaa lo xiñ xaa tsi lëë xaa lox kety. ⁶ Ni lëë Dios chëb kazh nii lëë kchë meñ nii sëëd lo xtiyy xaa tsitso xtañ meñ sit, ni lëë meñ sit jkuñ xaa tsiiñ, ni lëë meñ sit ksaksi xaa tap kyoow iz. ⁷ Per lëë Dios chëbak nii lëë xaa ksaksi kchë meñ sit nii jkuñ meñ Israel tsiiñ, aan loxsye ngo lëë meñ Israel kchoo siko, aan lëë meñ Israel kiid kutiitsni Dios nu. ⁸ Lëë Dios kwnee lo Abraham, aan lëë Dios kwnabey nii tsobey xaa, sinak tu señ nii lëë Dios tugak kakni xaa. Por ngo, tsi lëë xiñ xaa Isaac koly, tse nii

ptsiil xaa xmal, lëë Abraham kwlobey xaa, aan singo gak beeñtsyey Isaac xiñ xaa Jacob, aan singo gak kwlobey Jacob ksa tsiiipchop xiñ xaa. Lëë xiñ Jacob nak pxusykolt too ksa tsiiipchop xtiiy meñ Israel.

⁹ 'Betsy xiñ Jacob nak José, aan por kyalmbidy lëë xaa pto xaa par kyeey xaa Egipto. Per lëë Dios kokni José, ¹⁰ ni lëë Dios pteelaa xaa kchélo kyalnë, ni Dios kaa ptee kyalchak lo xaa. Lëë Dios beeñ nii byo xmod José styoo Faraón rey Egipto. Ngo nii lëë xaa pso José kok José xtisy Egipto aan axte wi lidzy rey kwnabey José.

¹¹ 'Tsi lëë kpiñ biid, mban kwte meñ tyub Egipto ni Canaán, aan ptsyoldy pe nyaw pxusykolt too no. ¹² Per tsi lëë Jacob biñ nii lëë xobxtily no Egipto, lëë xaa pxaal xiñ xaa siko, xaa nii kok pxusykolt too no. Lëë xaa kwey primer viaj. ¹³ Lëë pchopo viaj lëë José pchoo neñlo lo betsy, aan lëë gaa xaa byuumbey xaa. Singo lëë rey Egipto koknan pa lo tiiy sëëd José. ¹⁴ Loxsye ngo lëë José chëb lo betsy: "Kol tsikxi pxosy no ni meñ lidzy no." Tsongalyptsiipkyay meñ lidzy xaa ptsiñ Egipto. ¹⁵ Singo nak nii lëë Jacob kutso Egipto, siko kuty xaa, ni siko kuty pxusykolt too no. ¹⁶ Lëë kwloxo bla iz lëë kchë xtsit xaa byey Siquem, aan lëëw pkyeetsy leñ paa nii kwxií Abraham con tumi lo xiñ Hamor.

¹⁷ 'Lëë tsi lëë tiits nii chëb Dios lo Abraham mer kak cumplir, lëë meñ Israel ptyaly Egipto. ¹⁸ Aan lëëtyee gaa tiemp ko lëë tu rey nii byuumbeydy José kwsob kwnabey Egipto. ¹⁹ Lëë rey go pkëëti xtiiy no ni lëë xaa psaksi pxusykolt too no, xoo kwnabey xaa psëëb pxusykolt too no xiñ xaa nii

lox chaly parñee kety mëëd. ²⁰ Tiemp ko koly Moisés. Tu mëëd nii byo styoo Dios kok xaa, aan lëë pxosy xaa kwloolan xaa tson mëë. ²¹ Per tsínee pchilodre ngolan xaa xaa, lëë xaa psëëb xaa, aan misme xiñtsyaap rey Egipto blis xaa, aan lëë me kon xaa sinak nii nyak xaa xiñ me. ²² Ngo nii pseedy Moisés kchë nii xseedy meñ Egipto, ni kok ndaan xaa por kchë nii kwnee xaa ni beeñtsyey xaa.

²³ 'Choow iz Moisés tsí lëë xaa kwlokyeñ tsitedy xaa lo meñ xkyedzy xaa, meñ Israel. ²⁴ Siko kon xaa nii lëë tu xaa Egipto no ktee xcheñ tu xaa xkyedzy xaa. Aan parñee kla xaa xaa xkyedzy xaa, lëë xaa beety xaa Egipto go. ²⁵ Nladzy xaa tsaaplaa nyeñ meñ xkyedzy xaa nii lëë Dios kteelaa meñ xkyedzy xaa por lëë xaa, per byeñdy meñ xkyedzy xaaaw. ²⁶ Lëë byaani lyu, lëë Moisés kon nii lëë chop xaa Israel nche ktily aan como lëë xaa kokladzy ntsily xaa xaa lëë xaa chëb: "Betsy to. ¿Penak nii singue nche ktily do?" ²⁷ Tsigo lëë xaa nii no ktee cheñ xcombañer pchëëp Moisés, aan lëë xaa chëb: "¿Cho psoo gaal nii kñabeyoo loo noo, ni cho në lool nii kakoo xixtisy noo? ²⁸ ¿Ote chakladzyoo yak kutyoo naa sinak beetyoo xaa Egipto neeg?" ²⁹ Tsi lëë Moisés biñ ngo, lëë xaa pxooñ aan lëë xaa siñez xtañ meñ Madián. Siko kwyo xaa ni siko koly chop xiñ xaa.

³⁰ 'Lëë kwloxo choow iz, lëë tu angly byaklo lo xaa lo tu yakitsy nii noyek kexka xan kiy nii lë Sinaí. ³¹ Ntseeb psee Moisés kon ngo. Tsi lëë xaa big par kan ngui xaaaw, lëë xaa biñ tsiy Dios nii xñee: ³² "Naa nak xDios pxusykoltol, naa nak xDios Abraham, xDios Isaac ni xDios Jacob." Tsigo

lëë Moisés bislo xisy porñee tir xtsyeb xaa, aan byaxty xaa nyuy xaa. ³³ Per lëë Dios chëb lo xaa: “Blity laboo, por ntson laañee nosubniyoo. ³⁴ Chanaa xa këksaksi meñ Egipto meñ nii ngab lon. Por ngo lëën byety par kteelaan meñ nii ngab lon. Na të tsuin kxalaal lii Egipto.”

³⁵ ’Klo chëb meñ kyedzy lo Moisés: “¿Cho psool nii kñabeyoo loo noo ni cho në lool nii kakoo xixtisy noo?” Per lëë Dios pxaal xaa sinak tu xaa xñabey ni sinak tu xaa nii xteelaa. Lëë angly nii byaklo lo xaa lo yakitsy nii noyek kokni xaa. ³⁶ Lëë Moisés kwlii pxusykolttoo no Egipto, ni beeñtsyey gaa xaa kyalntson Egipto, ni chu Nistoo Nixñë, ni tyub tañ pidzy nii kwtedy xaa choow iz ksa xaa pxusykolttoo no. ³⁷ Ni misme gaa Moisés chëb lo meñ Israel: “Lëë Dios kxaal tu profet nii kchoo lady to, sinak nii pxaal xaa naa.” ³⁸ Lëë gak Moisés pkaal lsa ksa pxusykolttoo no tañ pidzy. Lëë angly nii kwnee lo xaa kiy nii lë Sinaí kokni xaa. Lëë xaa pkaaxcient xtiits ntson Dios nii xnee kyalmbañ par kteso xaaw lo no.

³⁹ ’Per koklasty pxusykolttoo no nsoob xtiits xaa, sink lëë pxusykolttoo no kokladzy mbikche nyey Egipto. ⁴⁰ Lëë pxusykolttoo no chëb lo Aarón: “Chakladzy noo nii ksaal tu mdyo nii nech loo noo, por toon pe cos kok Moisés nii kwlii lëë noo xtañ meñ Egipto.” ⁴¹ Tsigo lëë xaa psaa tu mdyo nii chak si chak tu becerr, ni lëë xaa beety ma mbañ par kokon xaa ma lo mdyo go. Loxsye ngo lëë xaa beeñtsyey tu lni par kleni xaa mdyo nii kwyaa con ña xaa. ⁴² Ngo nii lëë Dios psaan pxusykolttoo no par kleni xaa kchë mëly nii xsaani leñ kpaa. Sinrii

kë leñ xkitsy Dios nii pkëë kchë profet:
 Lo choow iz nii kunsë do tañ pidzy,
 ¿pe beety to ma dyon, par kokon do ma lon?

43 Psoobty to tiits gon,

sink lëë do kwënoy lidzy mdyo nii lë Moloc,
 ni lëë do kwënoy xmëly ximdyo do Renfán,
 mdyo nii psaa do par kleni do.

Por ngo lëën kwi lëë do xtañ do,
 aan lëë do kxalaa tu laañee mastre sit lo Ba-
 bilonia.

44 'Tyub nii kwyo pxusykolt too no tañ kwënoy
 xaa lidzy Dios nii kwyaa con ladx. Leeñgo kwyot-
 sey table nii kë ley. Lëë yu go kwyaa sinak nii
 kwnabey Dios lo Moisés, tsiñee chëb xaa nii ksaa
 xaaw sinak nii kon xaaw. **45** Lëë pxusykolt too no
 byaani yu go aan tsi lëë meñ xkyedzy no ptsiñ xtañ
 meñ sit ksa Josué, wiw ptsiñni xaa. Siko kwlii Dios
 kchë meñ nii nol kyedzy ko par ktee Dios kyedzy
 ko lo pxusykolt too no. Aan singo kwëngob xaa yu
 go axte xtiemp David. **46** Lëë rey David bleni Dios,
 aan kokladzy xaa nsaa xaa tu laañee nyo xDios
 meñ Israel. **47** Per lëël Salomón nak nii psaa lidzy
 Dios. **48** Nikxe nii nody Dios nii sob kpaal leñ yu nii
 chaa con ña meñ. Sinak chëb Dios lo profet:

49 Kpaa nak laañee sobaa xñabeyaa,
 lo kislyu xson niyaa.

¿Xa xña yu nii ksaa do par naa? xñee Dios,
 ¿o xa xñaa gaa laañee kxiladzyaa?

50 ¿Pe lëdy con ñan nayak psan kchë cos?

51 'Per lëë do, chëb Xteb, tugak ngui edzy nak
 styoo do. Chaklasty to jkëëtyag to xtiits Dios. Nak
 to sinak meñ nii xyumbeydy Dios. Tugak xti-
 lyni do Kyalbini Ntson. Lëësyak pxusykolt too do

nak to. ⁵² ¿Pe kwyo tu profet dyon nii psaksidy pxusykolttoo do? Lëë pxusykolttoo do beety kchë xaa nii kwnee nii lëë Crist kiid, aan lëë na nii lëë Crist biid, lëë do koknladzy xaa ni lëë do beety xaa. ⁵³ Lëë angly biidni xley Dios lo do, per xsaldy tow.

Xkyalkuty Xteb

⁵⁴ Tsiñee lëë xaa xñabey lox biñ kchë nii kwnee Xteb, per nli busy blëë xaa lo Xteb axte chawlay xaa. ⁵⁵ Tsigo lëë Xteb nii nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo blëp lo leñ kpaa aan lëë xaa kon xkyalntson Dios, ni lëë xaa kon nii lëë Jesús kusoli kwi Dios nëzli. ⁵⁶ Aan lëë xaa chëb lo xaa xñabey:

—¡Kol kuy leñ kpaa gaanoo! Lëën chan nii lëë Xiñ Dios nii pxaal xaa so kwi xaa nëzli.

⁵⁷ Per lëë xaa xñabey koñee ptsetyag, aan lëë xaa bislo chuptsyë yë xaa, lëë xaa kwseñ Xteb. ⁵⁸ Lëë xaa kwlii Xteb leñ kyedzy aan lëë xaa pteekyo Xteb. Lëë tu xaa nii pcholë Saulo byaani xab kchë meñ nii kukteekyo Xteb. ⁵⁹ Aan mente lëë xaa no kteekyo Xteb, lëë Xteb chëb lo Jesús:

—Jesús, pkaaxcuent xkyalbiniin.

⁶⁰ Loxsye ngo lëë xaa psoxib aan lëë xaa kwchuptsyë nguiedzy xñee xaa:

—Tat Tios, ksaldyoo xtol meñ re.

Aan loxsye kwnee xaa singo, lëë xaa kuty.

8

¹ Aan kwyo Saulo conforme nii kuty Xteb.

Lëë Saulo kënlaag meñ nii xniladzy xtiits Dios

Misme tse go lëë meñ bislo xsaksi meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no Jerusalén aan kchësy meñ

nii xniladzy pchoots klyaal tyub xtañ meñ Judea ni Samaria. Xaktyee apostle byaan Jerusalén. ² Lëë bla xaa nii buen styoo kujkeetsy Xteb ni mban biiñ xaa. ³ Mentre gaa lëë Saulo kënlaag meñ nii xniladzy xtiits Dios, xsyëëb xaa yu por yu xkwii xoo xaa kwnaa ni mguiy chilo xaa skiiib.

Lëë Felip xluuy xtiits Dios lo meñ Samaria

⁴ Per lëë kchë meñ nii pchoo Jerusalén xluuy xtiits Dios nii xteelaa laañee xtsiiñtyee meñ. ⁵ Wi Felip pchoo Jerusalén, aan lëë xaa kwey leñ kyedzy Samaria aan lëë xaa bislo xñee xaa lo meñ nii lëë Jesús nak xaa nii pxaal Dios. ⁶ Tsiñee lëë meñ kon kchë kyalntson nii chuuñtsyey Felip, lëë meñ pkaal lsa par jkëëtyag meñ nii xñee Felip. ⁷ Ndaly meñ nii no kyalbini mal leñ styoo byak, aan chuptsyë kyalbini mal xchoo leñ styoo meñ go, ni ndaly meñ nii kutoo ni meñ nii xsyëdy byak. ⁸ Por ngo ble meñ kyedzy ko.

⁹ Per leñ kyedzy ko kwyo tu xaa nii pcholë Simoñ. Chuuñtsyey xaa kyalbruj aan chuuñ ksee xaa meñ Samaria, xñee xaa nii tu xaa non nak xaa. ¹⁰ Kchësy xaa wiñ ni xaa kol xkëëtyag xtiits xaa aan xñee meñ:

—Lëë xaa gue noy xkyalwnabey Dios.

¹¹ Kchësy meñ psal xaa, porñee con xkyalbruj xaa xtse beeñ ksee xaa meñ. ¹² Per tsiñee lëë meñ bniladzy xtiits Jesús nii ptsiñni Felip, lëë meñ byeñ xa nak xkyalwnabey Dios, ni lëë meñ kwchobnis, nikxe mguiyo nikxe gaa kwnaaw. ¹³ Aan axte wi Simoñ bniladzy ni kwchobnis, aan lëë xaa bislo kwënal xaa Felip, xsee xaa chan xaa kchë kyalntson nii chuuñtsyey Felip.

¹⁴ Tsiñee lëë apostle nii ncheno Jerusalén biñ nii lëë meñ Samaria bniladzy xtiits Dios, lëë xaa pxaal Pedre ni Juan siko. ¹⁵ Tsiñee lëë xaa ptsiñ, lëë xaa kwnab lo Dios por kchë meñ Samaria nii bniladzy parñee sëëb Kyalbini Ntson leñ styoo meñ go. ¹⁶ Porñee lëë meñ go kwchobnis worñee bniladzy meñ go xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús, per ni tu leñ styoo meñ go karty sëëb Kyalbini Ntson. ¹⁷ Lëë Pedre ni Juan pxob ña kik meñ go, aan lëë Kyalbini Ntson kwsëëb leñ styoo meñ go.

¹⁸ Tsi lëë Simoñ kon nii lëë Kyalbini Ntson xsyëëb leñ styoo meñ tsi lëë apostle xob ña kik meñ, lëë xaa kwlii tumi, ¹⁹ aan lëë xaa chëb:

—Kol kneetsy kyalwnabey gue lon parñee kchë kik meñ nii kxobaa ñan sëëb Kyalbini Ntson leñ styoo.

²⁰ Tsigo lëë Pedre chëb:

—Deelba nitylool kchë xtumil. ¿Xa nanoo nii sil nii xkady Dios? ²¹ Nonguialdy nii kuuñtsyeyoo tsiiñ nii chuuñtsyeey noo, por chan Dios nii nguidy no styool. ²² Psaan xtoloo, aan kwnab lo Dios nii ktsily xaa tol nii psya leñ styool. ²³ Por chanaa nii tir chak mbiidyoo, ni chanaa nii xlaady tol lii.

²⁴ Tsigo lëë Simoñ kwëb chëb:

—Kol nab lo Dios por naa, parñee ktsyooldyaa kchë nii në do lon.

²⁵ Loxsye bitiits apostle cho nak Jesús, ni loxsye bluuy xaa xtiits Dios, lëë xaa bikche sey xaa Jerusalén, aan ndaly kyedzy Samaria nii ptedy xaa bluuy xaa xtiits Dios.

Lëë Felip chutiitsni tu xaa Etiopía

²⁶ Loxsye ngo, lëë tu xangly Dios chëb lo Felip:

—Ligier kwey nëz kyety, nëz nii xchoo Jerusalén xtsiñ Gaza.

Lëë nëz ko xtyedy nëz tañ pidzy. ²⁷ Lëë Felip si aan lëë tu xaa Etiopía pkaa lo xaa nëz. Tu xaa non nak xaa go, lëë xaa xkotsey kchë xtumi kwnaa nii nak rey Etiopía nii lë Candace. Lëë xaa kukiily lay lo Dios Jerusalén. ²⁸ Lëë xaa sey xtañ xaa, sobsye xaa leñ tu carret, xlab xaa libre nii pkëë profet Isaías. ²⁹ Tsigo lëë Kyalbini Ntson chëb lo Felip:

—Big kex xan carret ke.

³⁰ Tsi lëë Felip big, lëë xaa biñ nii lëë xaa Etiopía go no klab libre nii pkëë profet Isaías. Tsigo lëë xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe xyeeñoo libre nii no klaboo?

³¹ Lëë xaa Etiopía chëb:

—¿Xa kyeeñ no deelñee kindy cho kñë lon xa nako?

Tsigo lëë xaa chëb lo Felip:

—Kwyëp aan kwsob kwin.

³² Sinrii xñee laañee no klab xaa Etiopía go:
Sinak nii chixi meñ mëkwxily nii kety, kuxi meñ xaa,
ni nak xaa sinak tu mëkwxily nii chuptsyëdy tsi xtsiib meñ ma,
por kwchuptsyëdy xaa.

³³ Psaksi meñ xaa, aan ni tu cho beeñdy xkyalxtisy xaa.

¿Cho lë nii kñë xa kok kchë meñ nii kwyo xtiemp xaa?

Por lëë xaa seyle, sodre xaa lo kislyu.

³⁴ Tsigo lëë xaa Etiopía chëb lo Felip:

—Beeñ favor kwnë lon dyon cho por lëë xñee profet nrii, ¿pe por lëë xaaw, ote por stu meño yak?

35 Lëë Felip bislo chëb xa nak laañee no klab xaa, aan singo mod lëë Felip chëb lo xaa cho nak Jesús. **36** Lëë tsi lëë xaa sitedy tu laañee no nis, lëë xaa Etiopía chëb lo Felip:

—Xaatee mbëë no nis nu. ¿Pe chiloody kaa dyon chobnisaa?

37 Lëë Felip chëb:

—Deelñee xniladzyoo tyub styool, schilow.

Lëë xaa Etiopía kwëb chëb:

—Xniladzyaa nii Jesucrist nak Xiñ Dios.

38 Tsigo lëë xaa kwnabey kwsotse carret, aan lëë xaa kwsëeb lo nis chop xaa Felip, aan lëë Felip pchoobnis xaa. **39** Tsi lëë xaa pchoo lo nis, lëë xKyalbini Ntson Dios biy Felip. Aan bikchedre nyan xaa Felip, per xle xaa lëë xaa byo nëz. **40** Tsi lëë Felip byeñ lëë xaa tse so tu kyedzy nii lë Azoto, siko pchoo xaa lëë xaa si Cesarea. Aan kchë kyedzy nii kwtedy xaa bluuuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús.

9

Lëë Saulo xniladzy xtiits Jesús

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

1 Mentre gaa lëë Saulo tugak nonee nii lëë xaa kuty xpëédscuel Jesús. Por ngo, lëë xaa kunee lo xaa nii xñabey lo pxosy. **2** Aan lëë xaa kwnab tublë kitsy parñee con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy lëë xaa tsinaasy kchë meñ nii no xlad Jesús nii chi kchë ktoo nii sob Damasco. Nol kik xaa nii lëë xaa tsikni kchë meñ nii kñaasy xaa Jerusalén, nikxe kwnaaw nikxe gaa mguiyo. **3** Per lëë xaa merle ktsiñ Damasco, tsi lëë tu bini nii sëëd sëëb kpaa

bibëly kyako kwi xaa. ⁴ Lëë xaa byab lyu, aan lëë xaa biñ tsiy tu xaa nii xñee:

—Saulo, Saulo, ¿penak nii xsaksil naa?

⁵ Tsigo lëë Saulo kwnabtiits chëb:

—¿Chool?

Aan lëë tsiy xaa go kwëb chëb:

—Naa nak Jesúś, xaa nii xsaksil.

⁶ Tsigo lëë Saulo bislo xisy lo kyalxtseeb chëb:

—¿Pe cos chakladzyoo nii kuuñtsyeyaa?

Aan lëë Jesúś chëb:

—Kuxche aan kwey leñ kyedzy. Siko no tu xaa nii kñë pe cos kuñoo.

⁷ Kchë xaa nii ksa Saulo si ptsyeb, porñee biñ xaa tsiy xaa nii kwnee, per ni tu cho kondy xaa.

⁸ Loxsyé ngo lëë Saulo kuxche lo lyu, per tsi lëë xaa pxaly lo xaa pchilodre nyan xaa. Nak nii lëë xaa nii ksa xaa si kwseñ ña xaa par ktsiñ xaa Damasco.

⁹ Siko kwlës xaa tson kpidz. Pchilody nyan xaa, aan ni tu pe tawdy xaa ni ni tu pe kowdy xaa.

¹⁰ Leñ kyedzy Damasco kwyo tu xaa nii xniladzy xtiits Dios nii pcholë Ananías. Lëë Dios byaklo lo xaa lo tu mgaal chëb:

—¡Ananías!

Aan lëë Ananías kwëb chëb:

—Lëén nríi, Tat Tios.

¹¹ Tsigo lëë Dios chëb:

—Kuxche aan kwseñ nëz nii xñee meñ Tubli, aan tsiñee ktsiñoo laañee sob lidzy Judas kwnabtiits por tu xaa Tarso nii lë Saulo. Lëë xaa noyutitsni naa. ¹² Lëë xaa kon tu xaa nii lë Ananías lo mgaal nii xsyëéb laañee nix xaa, xob ña lady xaa parñee kpikche kan xaa stub.

¹³ Tsiñee lëë Ananías biñ ngo, lëë Ananías chëb:

—Tat Tios, ndaly meñ noyutiits lon xa nak xaa go ni kchë kyalnë nii no kteedy xaa kchë meñ nii xniladzy lii nii no leñ kyedzy Jerusalén. ¹⁴ Lëë na lëë xaa sëédak nu con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy par koy xoo xaa kchë meñ nii xniladzy lii.

¹⁵ Per lëë Dios chëb:

—Kwey, por lëë xaa kwlen parñee kluuy xaa xtiitsaa lo meñ sit ni lo xrey meñ sit ni lo meñ Israel.

¹⁶ Lëën kluuy kchë kyalmaban nii tedy xaa por naa.

¹⁷ Tsigo lëë Ananías kwey laañee kwlës Saulo. Tsínee lëë xaa kwyo leñ yu, lëë xaa pxob ña xaa lady Saulo aan lëë xaa chëb:

—Saulo, lëë Jesúś, xaa nii byaklo lool nëz nii sëédo, pxaal naa parñee kpikche kanoo stub ni sëéb Kyalbini Ntson leñ styool.

¹⁸ Wor go kazh lëë tublë cos nii nyaa si nyaa lbey pchoo lo xaa aan lëë xaa kon stub. Tsigo lëë xaa kuxche aan lëë xaa kwchobnis. ¹⁹ Loxsye ngo lëë xaa taw par jkaa xaa fuersy stub.

Lëë Saulo xluuy xtiits Dios Damasco

Lëë Saulo kwlës bla kpidz lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no Damasco, ²⁰ aan lëë xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios lo meñ leñ ktoo, xñee xaa nii lëë Jesúś nak Xiñ Dios. ²¹ Kchësy meñ nii pkëëtyag nii kwnee xaa xsee, xñee:

—¿Pe lëdy lëë xaa gue nayak kënlaag kchë meñ Jerusalén nii no xlad Jesúś? ¿Ni pe lëdy kaa par tsikni xaa kchë meñ nii kñaasy xaa lo xaa xñabey lo pxosy sëéd xaa nu?

²² Per lëë Saulo pkaare fuersy, aan axte beeñ kchop xaa kik kchë meñ Israel nii no Damasco,

tsiñee xñee xaa lo meñ nii nli lëë Jesús nak xaa nii pxaal Dios.

Lëë Saulo xtyelaa lo meñ Israel

²³ Lëë kwloxo bla kpidz, lëë meñ Israel kwnee lsa dyon xa kuty xaa Saulo, ²⁴ per blyëödy lëë Saulo koknano. Aan tsel kyool ni yutsye kwche mbës xaa chu puert nii kë chu kyedzy par kuty xaa Saulo. ²⁵ Per lëë meñ nii no xlad Saulo kwloo Saulo leñ tu tskwidy ngol aan lëë xaa blity meñ tub chex pyedzy nii ntse kyako kyedzy wor kyool, aan singo lëë Saulo kwtelaa.

Lëë Saulo xtsiñ Jerusalén

²⁶ Tsiñee lëë Saulo ptsiñ Jerusalén, lëë xaa kokladzy nsyëëb xaa lady meñ nii nakle xpëëdscuel Jesús, per kchësy meñ ptsyeb kon xaa porñee bnilasty meñ nii wi xaa tse nak xpëëdscuel Jesús. ²⁷ Per lëë Bernabé kuni xaa lo apostle. Aan lëë Bernabé bitiits nii lëë Saulo kon Jesús nëz, ni lëë xaa bitiits xa mod kwnee Jesús lo Saulo, ni lëë xaa bitiits nii ptsyebty Saulo kwnee Saulo lo meñ Damasco cho nak Jesús. ²⁸ Loxsye ngo lëë Saulo kwsëëb lady xpëëdscuel Jesús leñ kyedzy Jerusalén aan lëë xaa bislo xñee xaa cho nak Jesús lo meñ. ²⁹ Bitiitsni xaa ni ptilytiitsni xaa meñ Israel nii xñee tiits griego, per lëë meñ go kwyoxko kuty xaa. ³⁰ Tsiñee lëë meñ nii nak xpëëdscuel Jesús byeño, lëë xaa kuni Saulo kyedzy Cesarea, aan siko lëë xaa pxaal xaa nëz Tarso.

³¹ Leñ tse go mbëë pañ kchë meñ nii bniladzy xtiits Dios nii kwyoxko Judea, ni Galilea, ni Samaria ni ptsyeb meñ go Dios. Lëë Kyalbini Ntson beeñ

meñ go yudar, por ngo lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios ptyalyre.

Lëë Eneas xyak

³² Leñ tse go lëë Pedre kutedy lo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan lëë xaa kutedy lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no leñ kyedzy nii lë Lida. ³³ Leñ kyedzy ko lëë xaa kutedy lo tu xaa nii pcholë Eneas. Kok xon iz nii chilody tsische Eneas, porñee tyub xaa kutoo. ³⁴ Lëë Pedre chëb lo xaa:

—Eneas, lëë Jesucrist kuuñ kyak lii. Kuxche aan ptuub xtal.

Wor go kazh lëë Eneas kuxche, ³⁵ aan kchësy meñ Lida ni meñ Sarón nii kon kuxche Eneas bniladzy xtiits Dios.

Lëë Dorcas xpañ

³⁶ Tiemp ko kwyo tu kwnaa nii xniladzy xtiits Dios leñ kyedzy Jope nii pcholë Tabita. (Lëë con tiits griego xñee meñ me Dorcas.) Tugak chuñ me yudar meñ nii no lyaadzy. ³⁷ Lëë Dorcas kwxaaknë aan lëë me kuty. Loxsye pkasy meñ me, lëë me pxob meñ tu leñ yu nii sob klaa. ³⁸ Kexka Lida nche Jope. Por ngo, tsiñee lëë meñ Jope nii xniladzy xtiits Dios biñ nii lëë Pedre so leñ kyedzy Lida, lëë meñ go pxaal chop xaa nii kunitiits lo Pedre chëb:

—Klyéëdyoo, sinusy kol tsoo Jope.

³⁹ Lëë Pedre sinal aan tsiñee lëë xaa ptsiñ, lëë meñ kuni xaa laañee xoob tuukwnaa go, aan lëë kchësy kwnaa viud ptyop kyako kwi xaa choon xluuy kchë vestid ni mankw nii psaa Dorcas worñee bii mbañ me. ⁴⁰ Tsigo lëë Pedre kwlii kchësy meñ ley, lëë xaa psoxib, aan lëë xaa kwnee

lo Dios. Loxsye ngo lëë xaa buy lo kwnaa kuty ko,
aan lëë xaa chëb:

—Tabita, kuxche.

Tsigo lëë me pxaly lo me. Tsi lëë me kon Pedre,
lëë me kwsobli. ⁴¹ Lëë xaa kwseñ ña me aan
lëë me psoli xaa. Loxsye ngo lëë xaa kwtsyetsy
meñ nii xniladzy xtiits Dios ni lëë xaa kwtsyetsy
kchë kwnaa viud nii nche worñee lëë xaa ptsiñ
parñee kan meñ nii lëë me pañ. ⁴² Lëëw koknan
kchësy meñ nii no leñ kyedzy Jope, aan ndaly meñ
bniladzy Dios. ⁴³ Ndaly kpidz kwlës Pedre lidzy tu
xaa nii xkuutsy kidy nii pcholë Simoñ nii no leñ
kyedzy ko.

10

Lëë Pedre chi lidzy Cornelio

¹ Leñ kyedzy Cesarea kwyo tu xaa nii pcholë Cornelio. Xñabey xaa lo tu kyoow soldad nii sëed
nëz Italia. ² Buen xaa ni xtsyeb xaa Dios kchë meñ lidzy xaa. Nroob tumi xtee xaa par kuñ xaa meñ Israel
yudar, ni tugak chutiitsni xaa Dios. ³ Lëë tu wtse, siik las tres, lëë tu xangly Dios byaklo lo xaa
aan nyë kon xaa nii lëë angly ko kwsëëb laañee sob
xaa chëb:

—¡Cornelio!

⁴ Ptsyeb Cornelio buy lo angly, per lëë xaa kwn-abtiits, chëb xaa:

—¿Pe nëël?

Tsigo lëë angly chëb:

—Lëë Dios biñ xtiitsoo ni lëë xaa kon kchë nii no kteedyoo par kuñoo yudar meñ nii no lyaadzy.

⁵ Kon cho pxaal leñ kyedzy Jope tsitsyetsy Simoñ,
xaa nii xñee gak meñ Pedre. ⁶ Lidzy stu Simoñ nii

xkuutsy kidy nii sob lidzy kexka chu nistoo xkwës xaa.

⁷ Tsiñee lëë angly nii kwnee lo Cornelio bi, lëë Cornelio kwtsyetsy chop xaa nii xkyë tsiiñ lo xaa ni lëë xaa kwtsyetsy tu xsoldad xaa nii xniladzy xtiits Dios. ⁸ Loxsye bitiits Cornelio kchë nii ptsyool xaa, lëë xaa pxaal xmos xaa Jope.

⁹ Lëë byaani lyu, tsel xwe ngbidz lëë Pedre kwyëp kik yu par kutiitsni xaa Dios. Lëë gaa xaa nii pxaal Cornelio mer ktsiñ Jope. ¹⁰ Kwlaañ Pedre aan kokladzy xaa nyaw xaa, per mentre lëë siily noyaklo, lëë xaa kwneexkaal ¹¹ nii lëë kpaa byaly, aan lëë tublë sinak ladx mant ngol sëed sëeb nxituusy ksa tap skiñ ladx ko. ¹² Lo ladx ko kë kchëlo ma nii no lo kislyu, sinak ma nii sob tap niy, ni mëël, ni kchë ma nii sob xikw. ¹³ Tsigo lëë Pedre biñ tsiy tu xaa nii chëb:

—Pedre, kuso, beety kchë ma gue aan taw ma.

¹⁴ Per lëë Pedre kwëb chëb:

—Chilodyo, por wi ma nii xtyaawdy kë lo ladx ke, aan lo nii mbañaa karty kawaa ma nii nongualdy ktyaaw.

¹⁵ Lëë tsiy xaa go kwnee stub chëb:

—Kñeedyoo nii chilody kaawoo nii xñee Dios nii schilo ktyaaw.

¹⁶ Tson vuelt biñ xaa tsiy xaa go, axte tsigolye lëë ladx ko byëp kpaa stub. ¹⁷ Lëë Pedre no kyalnë dyon xa kyeñ xaa kchë nii kwnee Dios lo xaa lo mgaal go, tsi lëë xaa nii pxaal Cornelio ptsiñ chu puert xñabtiits dyon pa nak lidzy Simoñ. ¹⁸ Nguiedzy kwnabtiits xaa dyon pe siko xkwës tu xaa nii lë Simoñ nii xñee meñ Pedre. ¹⁹ Aan como lëë Pedre bii no kyalnë nii dyon xa kyeñ xaa kchë

nii chëb Dios lo xaa lo mgaal go, lëë Kyalbini Ntson chëb lo xaa:

—Buy gaanoo, tson meñ xyub lii. ²⁰ Kuso, byety aan kunal meñ gue. Jkañdy kikoo, por naa pxaal meñ gue.

²¹ Tsigo lëë Pedre byety aan lëë xaa chëb lo xaa nii pxaal Cornelio:

—Naa nak xaa nii xyub to. ¿Pe cos tsiiñ sëëd to?

²² Lëë xaa nii pxaal Cornelio kwëb chëb:

—Xmandad Cornelio syoop noo. Tu xaa nii xñabey lo tu kyoow soldad nak xaa. Buen xaa, xtsyeb xaa Dios, ni kchë meñ Israel xle lo xaa. Lëë tu xangly Dios chëb nii no kwetsy xaa lii par tsil lidzy xaa tsin jkëetyag xaa kchë nii këëboo.

²³ Tsigo lëë Pedre pteedy xaa nëz leñ yu, aan lëë xaa ptseñ ksa xaa kyool go. Lëë byaani lyu, lëë Pedre sinal ksa bla xaa nii xniladzy xtiits Dios nii no leñ kyedzy Jope.

²⁴ Lëë byaani stu lyu lëë xaa ptsiñ Cesarea. Lëë gaa Cornelio tse nche mbës ksa meñ lidzy ni xamigw xaa nii kwtsyetsy xaa. ²⁵ Tsi lëë Pedre ptsiñ chu yu, lëë Cornelio pchoo kuktsiilnëz xaa aan lëë Cornelio psoxib lo xaa sinak nii nyak xaa tu xaa non. ²⁶ Per lëë Pedre bliso xaa chëb:

—Kusoli, por sinakakaa nakoo.

²⁷ Aan mentre lëë xaa bii sinee, lëë Pedre kwsëëb leñ yu aan lëë xaa kon nii singootyee ndaly meñ tse nche mbës. ²⁸ Tsigo lëë Pedre chëb:

—Nan buen do gon nii chilody ktsiil lsa tu meñ Israel meñ sit o sëëb kaa xaa leñ lidzy tu meñ sit. Per lëë Dios bluuy lon lo tu mgaal nii nody nii kpixladzyaa meñ sit. ²⁹ Por ngo, siñee kwtsyetsy to naa, lëën syely. Blyëëdyaa. Ni tu pe chëptyaa.

Lëë nina na busy, chakladzyaa kaknanaa penak kwtsyetsy to naa.

30 Tsigo lëë Cornelio kwëb chëb:

—Natse chako tap kpidz, misme wor re gak lëën so leñ lidzyaa nu, cholaa lay nii chak lo Dios wor wtse aan lëëtyee gaa tse go tawdyaa par kuuñ ksakaa Dios, tsiñee lëë tu xaa nii nakw tu ladx nii xpibëly byaklo lon. **31** Aan lëë xaa në lon: Cornelio, lëë Dios gon biñ xlayoo ni lëë xaa kon kchë nii no kteedyoo par kuñoo yudar meñ nii no lyaadzy. **32** Lëë nana busy kwnabey nii kaktsyetsy Simoñ, xaa nii xñee gak meñ Pedre. Lëë xaa so leñ kyedzy Jope. Lidzy stu Simoñ nii xkuutsy kidy nii sob lidzy kexka chu nistoo xkwës xaa. **33** Por ngo nii blyëëdyaa lëën pxal xaa nii biid kyub lii, aan buen nii sëédoo. Lëë na chan Dios nii lëë noo nche nu par jkëëtyag noo kchë nii pxaal Dioosoo sëédneel loo noo.

Kchë nii kwnee Pedre lidzy Cornelio

34 Tsigo lëë Pedre bislo kwnee chëb:

—Na si nagon, lëën xyeñ nii nli lëdy wi Dios xsee chan meñ, **35** sink kchë meñ nii xsal xaa ni chuuñtsyey nii xñabey xaa, kchë meñ go xyo styoo xaa. **36** Lëë Dios kwnee lo meñ Israel nii lëë Jesucrist kiidni tiits nii kchoobladzy styoo meñ. Lëë Jesucrist nak xaa nii xñabey kchë lo meñ. **37** Nan do gon pe cos kok tyub xtañ meñ Israel. Galilea bislow, loxsye kwnee Juan nii no nii chobnis meñ. **38** Ni nan gaa to xa kwle Dios Jesús Nazaret ni xa kwsëeb Kyalbini Ntson leñ styoo xaa. Aan lëë Dios ptee kyalwnabey lo xaa parñee kuñ xaa kyalbuen ni kuuñ kyak xaa kchë meñ nii no ksaksi xaatox lo kyalkits. Kchë ngo beeñtsyey xaa porñee chop

xaa Dios nak. ³⁹ Lëë noo chutiits kchë nii ptyon noo beeñtsyey Jesús leñ kyedzy Jerusalén ni tyub xtañ meñ Israel. Loxsye ngo lëë meñ beety xaa, pkëë meñ xaa lo crusy. ⁴⁰ Per tse nii kwloxo tson kpidz lëë Dios beeñ kpañ xaa, aan lëë xaa byaklo loo noo. ⁴¹ Byaklody xaa kchë lo meñ, sink xaktyee kchëë noo siñee kwlel Dioos noo, ptyon noo xaa par kutiits noo nii nli pañ xaa. Ptyaaw noo ni ptyow noo ksa noo xaa loxsye pañ xaa. ⁴² Aan lëë xaa pxaal lëë noo kñee noo lo meñ nii lëë Dios pso xaa par kñabey xaa lo meñ kuty ni lo meñ mbañ. ⁴³ Ni kwneel gaa kchësy profet cho nak Jesús, ni kwneel gaa xaa nii kchësy meñ nii kniladzy xtiits Jesús kpily xtol.

Lëë Kyalbini Ntson xsyëëb leñ styoo meñ sit

⁴⁴ Lëë Pedre bii nonee, tsiñee lëë Kyalbini Ntson kwsëëb leñ styoo kchësy meñ nii nche jkëëtyag nii xñee xaa. ⁴⁵ Aan lëë meñ Israel nii xniladzy nii kwey ksa Pedre psee kon nii wi leñ styoo meñ sit blaa Dios kwsëëb Kyalbini Ntson, ⁴⁶ porñee biñ xaa nii lëë kchë meñ go xñee xaatke ntson Dios con stu clasy tiitsë. ⁴⁷ Tsigo lëë Pedre chëb:

—¿Pe no gaa dyon cho jka nis par chobnis kchë meñ re, por misme Kyalbini Ntson nii kwsëëb leñ styoo no kwsëëb leñ styoo kchë meñ re?

⁴⁸ Aan lëë xaa kwnabey kwchobnis meñ go con xtiitspey Jesucrist. Loxsye ngo lëë kchë meñ go kwnab nii kwës Pedre bla kpidz.

11

Lëë Pedre chikni tiits lo meñ nii xniladzy nii no Jerusalén

¹ Lëë apostle ni kchë meñ nii xniladzy nii no tyub xtañ meñ Israel biñ nii lëë bla meñ sit bniladzy xtiits Dios. ² Per tsiñee lëë Pedre ptsiñ Jerusalén, lëë bla meñ Israel kwneenë Pedre, ³ chëb xaa:

—¿Penak nii kusééboo lidzy meñ sit, ni tawnil kchë meñ go?

⁴ Tsigo lëë Pedre bislo bitiits xa kwey xaa lidzy Cornelio, lëë xaa chëb:

⁵ —Leñ kyedzy Jope son, aan tsiñee lëën noyutuuitsni Dios, lëë tu mgaal kwtedy lon, aan lëën kon tublë ladx mant ngol nii sëëdsëëb kpaa nxitussy ksa tap skiño aan lëëw byab axte laañee son.

⁶ Tsiñee lëën big kex par kuy nyëën dyon pe cos kë lo ladx ko, lëën kon kchëlo ma nii sob tap niy, kchëlo ma tox, ni kchëlo mëël, ni kchëlo ma nii sob xikw. ⁷ Aan lëën biñ tsiy tu xaa nii në lon: “Pedre, kuso, beety ma gue aan taw ma.” ⁸ Per lëën chëp: “Chilodyo, por wi ma nii xtyaawdy kë lo ladx ke, aan lo nii mbañaa karty kawaa ma nii nonguialdy ktyaaw.” ⁹ Tsigo lëë tsiy xaa nii sëëd kpaa në lon stub: “Kñeedyoo nii chilody kaawoo nii xñee Dios nii schilo ktyaaw.” ¹⁰ Tson vuelt biñaa tsiy xaa go. Loxsye ngo lëë ladx ko byëp kpaa stub. ¹¹ Wor go kazh lëë tson xaa kwlañ lidzy xaa nii kwlësaa. Cesarea pchoo xaa biid kyub xaa naa.

¹² Aan lëë Kyalbini Ntson në lon: “Kunal, jkañdy kikoo.” Wi ksa xoop xaa re kwsënal naa, ksa noo psyëëb leñ lidzy tu xaa ¹³ nii bitiits loo noo xa byaklo tu angly chilidzy xaa chëb: “Pxaal meñ leñ kyedzy Jope tsitsyetsy Simoñ, xaa nii xñee gak meñ Pedre. ¹⁴ Aan lëë Pedre kñë xa telaal ni xa telaas meñ liidzyoo lo tol.” ¹⁵ Tsiñee lëën bislo

xñen, lëë Kyalbini Ntson nii klootyee kwsëëb leñ styoo no kwsëëbak leñ styoo meñ go. ¹⁶ Tsigo lëën psaladzy xtiits Jesús tsiñee chëb xaa: “Nli nii lëë Juan pchoobnis con nis sye, per lëë do chobnis con Kyalbini Ntson.” ¹⁷ Por ngo, deelñee wi lo meñ sit ko pteedy Dios xKyalbini Ntson, ¿cho nakaa parñee jkaan Dios? Por singo gak bneetsy xaa Kyalbini Ntson lo no.

¹⁸ Tsiñee lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no Jerusalén lox biñ ngo, kwneedre xaa, sink lëë xaa ptee skizh lo Dios chëb xaa:

—¡Wi meñ sit tsigo busy kteelaa Dios lo tol ni wi meñ sit jcaa kyalmbañ nii xnitylody!

Meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios

¹⁹ Loxsyé kuty Xteb, ndaly kyalnë nii kwtedy kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan no meñ go pxooñ ptsiñ axte Fenicia, Chipre ni Antioquía. Nonstyee lo meñ Israel kwnee meñ go cho nak Jesús. ²⁰ Per lëë bla xaa Chipre ni xaa Cirene nii xniladzy xtiits Dios ptsiñ leñ kyedzy Antioquía aan wi lo meñ sit kwnee xaa cho nak Jesús. ²¹ Lëë Dios kokni xaa, aan ndaly meñ go ptikche styoo lo Dios aan lëë meñ go bniladzy xtiits Dios. ²² Tsiñee lëëw biñ meñ nii xniladzy nii no Jerusalén, lëë xaa pxaal Bernabé kyedzy Antioquía. ²³ Tsiñee lëë Bernabé ptsiñ, ble xaa kon xaa xkyalnsaak Dios aan lëë xaa kwnab nii ksaandy meñ go xtiits Dios. ²⁴ Tu xaa buen nak Bernabé. Nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo xaa ni nyoo nii tyub styoo xaa xniladzy xaa xtiits Dios. Aan ndaly meñ go big lo Dios.

²⁵ Loxsye ngo lëë Bernabé si Tarso sikuub Saulo. Aan tsi lëë xaa ptsil xaa, lëë xaa kuni xaa Antioquia. ²⁶ Nder tu iz kwlës xaa lo meñ Antioquia nii xniladzy xtiits Dios aan ndaly meñ beeñ kseedy xaa. Lëë meñ Antioquia klootyee kwnee lo meñ nii no xlad Jesús Cristiañ.

²⁷ Leñ tse go lëë bla profet pchoo Jerusalén kwey Antioquia. ²⁸ Lëë tu profet nii pcholë Agabo kusoli lady meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan por Kyalbini Ntson lëë xaa kwnee nii lëë kpiñ kiid tyub lo kislyu, aan nli gaa lëë kpiñ go biid iz nii kwnabey Claudio. ²⁹ Tsigo lëë meñ Antioquia nii xniladzy xtiits Dios kwnee dyon xa kuñ xaa yudar meñ nii xniladzy nii no Judea. ³⁰ Aan lëë xaa ptop nii pchilootyee lo xaa par kxaal xaaw lo kchë xaa kol nii xñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no tyub Judea. Lëë Saulo ni Bernabé kuni kchë nii ptop meñ go.

12

Lëë Pedre no skiiib

¹ Leñ tse go lëë rey Herodes bislo psaksi bla meñ nii xniladzy xtiits Dios. ² Lëë xaa pxaal soldad kukyeety betsy Juan nii pcholë Jacob con spad, ³ aan como kon xaa nii byo kchë ngo styoo meñ Israel, lëë xaa kwnabey pkaa wi Pedre. Kchë ngo beeñtsyey xaa leñ tse nii chak lni nii xtyaaw kyaxtily nii xkyëdy levadur. ⁴ Loxsye pkaa Pedre, lëë Herodes kwloo xaa skiiib, aan tap tiiy soldad kwënap xaa, tap kaa soldad tu tiiy. Nladzy Herodes kwii xaa Pedre loxsye te paskw parñee kñab meñ kyedzy kety Pedre. ⁵ Per nikxe nii tsiitsy

kwyo Pedre skiib, tugak kwnab meñ nii nak ksa xaa nii kakni Dios xaa.

Lëë Dios xkwii Pedre skiib

⁶ Kyool nii kxe kwii Herodes Pedre par kñab meñ kyedzy kety Pedre. Lëë Pedre nixyesy leñ skiib nxituusy ña xaa con chop lë caden. Nix kaa tuga soldad kwi xaa, ni lëë stubla gaa soldad nche nap chu skiib, ⁷ tsiñee lëë tu xangly Dios ptsiñ, aan lëë tu bini ngol kwë leñ skiib. Lëë angly pteexug kwi Pedre par kna Pedre, aan lëë angly chëb:

—Sinusy kuxche.

Tsigo lëë caden nii nxituu ña Pedre byak, ⁸ aan lëë angly chëb:

—Kokw xaboo ni pkëëniy laboo.

Loxsye beeñtsyey Pedre nii kwnabey angly, lëë angly chëb:

—Pix xkaxkeemoo aan tñal naa.

⁹ Lëë Pedre sinal xitsy angly, nandy xaa dyon pe nli nii chop xaa angly si ote nlidyo yak. Soot xaa nii lo mgaal chan xaa kchë ngo. ¹⁰ Per klo lo tub tiiy soldad nii nche nap kwtedy xaa. Loxsye ngo lëë xaa kwtedy lo stub tiiy soldad nii nche nap stub lugar. Aan tsiñee lëë xaa ptsiñ chu puert kiib ngol nii kë chu nëz, lëë puert ko byaly xaly aan lëë xaa pchoo. Loxsye kwsë xaa xisy wiñ, lëë angly psaan xaa. ¹¹ Axte tsigolye lëë Pedre byaabini aan lëë xaa chëb:

—Na si nagon, chanaa nii nli lëë Dios pxaal xangly biidlìi naa ña Herodes ni biid kteelaa naa lo kchë nii kokladzy meñ Israel nyuñ xaa naa.

¹² Ngo nladzy Pedre lëë xaa si lidzy Mariy, xñaa Juan, xaa nii kwnee gak meñ Marcos. Ndaly meñ pkaal lsa siko par kutiitsni meñ Dios. ¹³ Tsiñee lëë

xaa pseetsy chu puert nii kë nëz chu nëz, lëë tu kwnaa nii tugak xkyë tsiiñ nii pcholë Rode kukuy dyon chow. ¹⁴Tsiñee lëë me byuumbey tsiy Pedre, pxaldy me chu puert, sink lo kyalwle go lëë me bikche sey me leñ yu stub, sikni me tiits nii lëë Pedre so chu puert.

¹⁵ Per lëë meñ nii ncheno leñ yu chëb lo me:
—¡Chak wetyoo!

Per tugak ndip xtiits me nii nli lëë xaaw. Lëë kchë meñ go chëb:

—Lëdy xaaw, buty xangly xaaw.

¹⁶ Lëë Pedre gaa tugak no kseetsy chu puert. Aan tsiñee lëë meñ pxaly chu puert, psee meñ kon meñ nii nli lëë xaaw. ¹⁷ Per lëë xaa kwloo señ con ña xaa parñee kwetse meñ, aan lëë xaa bitiits xa kulii Dios xaa skiib, ni lëë xaa chëb:

—Kol kutiits nrii lo Jacob ni lo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios.

Loxsye ngo lëë xaa pchoo, lëë xaa si stub lugar.

¹⁸ Tsiñee lëë lyu byaani, xyeñdy soldad dyon xa kuñ xaa, porñee nandy xaa pe kok Pedre. ¹⁹ Lëë Herodes kwnabey kok wyub Pedre, aan como ptsildy xaa xaa, lëë xaa kwtsyetsy xaa nii kwënap chu skiib aan lëë xaa kwnabey kuty xaa. Loxsye ngo lëë Herodes pchoo Judea, lëë xaa si Cesarea.

Xkyalkuty Herodes

²⁰ Leñ tse go lëë Herodes xlëë lo meñ Tiro ni Sidón, per lëë chop kyedzy ko kwnee dyon xa tsinee xaa lo Herodes. Tsigo lëë xaa byub mod kwnee xaa lo Blasto, tu xaa nii tugak so kex lo rey Herodes. Lëë Blasto kwnee lo Herodes parñee klëëdre xaa lo chop kyedzy ko, porñee tañ nii

xñabey Herodes xchoo nii xtyaaw xtañ meñ Tiro ni meñ Sidón. ²¹ Lëë Herodes kwle tu tse nii tsinee chop kyedzy ko lo xaa. Aan tsi lëë tse go kol, lëë Herodes kokw xab lni ni lëë xaa kwsob lo xyakxily xaa leñ yulyey aan lëë xaa bislo kwnee xaa lo meñ go. ²² Tsi lëë meñ go biñ tsiy xaa, lëë meñ go bislo kwchuptsyë xñee:

—jLëdre xaa lo kislyu ngue nonee, sink tu dioslew!

²³ Wor go kazh lëë tu xangly Dios beeñ ksaknë Herodes aan lëë msyog beety xaa porñee beeñ ksakty xaa Dios.

²⁴ Lëë meñ nii pkëëtyag ni bniladzy xtiits Dios ptyalyre.

²⁵ Tsíñee lëë Bernabé ni Saulo byal xtsiñ, lëë xaa bi Jerusalén, aan lëë xaa biy Juan, xaa nii xñee gak meñ Marcos.

13

Lëë Saulo ni Bernabé chislo lo tsiiñ nii pteedy Dios lo xaa

¹ Kwyo profet ni maestre lady meñ Antioquia nii bniladzy xtiits Dios. Lëë lë xaa nríi: Bernabé, Simoñ (Yeesy kwnee meñ lo Simoñ), Lucio xaa Cirene, Manaén (xaa nii kwroob tusyke chop Herodes, xaa nii kwnabey Galilea) ni Saulo. ² Lëë tu tse, lëë meñ ncheyutiitsni Dios ni tawdy meñ go par kuuñ ksak meñ go Dios. Lëë Kyalbini Ntson chéb:

—Kol kwixaa Bernabé ni Saulo par kuuñtsyey xaa tu tsiiñ nii ktedyaa.

³ Loxsye bitiitsni xaa Dios ni tawdy xaa par kuuñ ksak xaa Dios, lëë xaa pxob ña xaa kik Saulo ni Bernabé aan lëë xaa psonéz xaa.

Lëë Saulo ni Bernabé xtsiñ Chipre

⁴ Lëë Kyalbini Ntson pxaal Bernabé ni Saulo kyedzy nii lë Seleucia aan siko lëë xaa kwyo barkw par tsi xaa Chipre. ⁵ Tsiñee lëë xaa ptsiñ kyedzy nii lë Salamina nii nche Chipre, lëë xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios leñ xiktoo meñ Israel. Wi Juan kunal kuñ xaa yudar. ⁶ Aan lëë xaa kwte tyub lo kislyu wiñ go ptsiñ xaa axte Pafos. Siko lëë xaa kuktsiil tu xaa Israel nii pcholë Barjesús nii nak bruj. Tu wnee xuuy nak xaa, xñee xaa nii xtiits Dios xñee xaa. ⁷ Lëë bruj ko kok xamigw xtsisy Chipre nii pcholë Sergio Paulo. Tu xaa nyaani kok xtsisy ko, lëë xaa kwnabey koktsyetsy Bernabé ni Saulo, parñee jkëetyag xaa xtiits Dios. ⁸ Per lëë bruj Barjesús, xaa nii pcholë gak Elimas, kokladzy nsyonlë parñee nilasty xtsisy xtiits Dios. ⁹ Tsigo lëë Saulo, xaa nii pcholë gak Pable, buy lo bruj ko, nyoo nii no Kyalbini Ntson leñ styoo Saulo, ¹⁰ aan lëë xaa chëb:

—¡Sinak xaatox nakoo! ¡Ngo nii xñee xuuyoo ni ngo nii xyody cos buen styool! ¿Penak nii tugak sonlël lo xnëz tubli Dios? ¹¹ Lëë na lëë Dios ksaksi lii. Lëël kyaan ciegw aan ndaly kpidz kchilody kanoo lo xbini ngbidz.

Wor go kazh lëë bruj ko byaan ciegw, aan lëë xaa byub dyon cho señ ña xaa porñee chandy xaa. ¹² Tsiñee lëë xtsisy kon kchë ngo, lëë xaa bniladzy xtiits Dios, aan psee xaa biñ xaa xtiits Dios.

Lëë Pable ni Bernabé xtsiñ kyedzy Antioquía nii ngab Pisidia

¹³ Lëë Pable byo barkw chu nis Pafos ksa xcombañer par tsi xaa Perge, tu kyedzy nii nche nëz tañ nii lë Panfilia. Per lëë Juan pchoxso lo xaa, aan lëë Juan sey Jerusalén. ¹⁴ Loxsye kwte xaa Perge, lëë xaa ptsiñ Antioquía, tu kyedzy nii nche nëz tañ nii lë Pisidia. Lëë tsi lëë tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiiñ kol, lëë xaa kwsëeb ktoo aan lëë xaa kwsob. ¹⁵ Loxsye pkab libre ley ni libre nii pkëë profet, lëë xaa nii xñabey leñ ktoo chëb lo xaa:

—Beetsy, deelñee chakladzy to kñee do choplan xtiits to lo meñ, schilo kñee dow nina.

¹⁶ Tsigo lëë Pable kuso, aan lëë xaa kwloo señ con ña xaa parñee kwetse meñ, chëb xaa:

—Kol kono, meñ Israel, ni kchësy to siñee xtsyeb to Dios: ¹⁷ Lëë xDios meñ Israel kwle pxusykoltoo no ni lëë Dios beeñ ktyaly xaa axte kok xaa tu kyedzy ngol worñee bii ncheno xaa Egipto. Siko kok xaa meñ sit. Loxsye ngo por xkyalwnabey Dios lëë xaa pchoo tañ go. ¹⁸ Choow iz pxekw Dios lo pxusykoltoo no tañ pidzy nii kwtedy xaa, ¹⁹ ni lëë xaa bnitylo kadzy kyedzy ngol nii nche nëz tañ nii lë Canaán par ktee xaa xilyu meñ go lo pxusykoltoo no. ²⁰ Tap kyoow grol iz kwë pxusykoltoo no singo. Loxsye ngo lëë Dios pso juesty kwnabey lo pxusykoltoo no. Lëë profet Samuel kok lultime juesty.

²¹ 'Loxsye ngo lëë pxusykoltoo no kwnab tu rey lo profet Samuel, aan lëë Dios pso Saúl xiñ Cis nii sëëd lo xtiiy Benjamín kok rey. Choow iz kwnabey Saúl lo pxusykoltoo no. ²² Lëë Dios kwlii Saúl, aan lëë xaa pso David kok David rey, chëb xaa:

“Lëë David xiñ Isaí nak tu xaa nii xyo styoon ni suuñtsyey xaa kchë nii chakladzyaa.” ²³ Lo xtiiy David sëëd Jesús, xaa nii pxaal Dios biid kteelaa meñ Israel, sinak nii psaanle Dios tiits. ²⁴ Klo Juan biid lo xaa. Lëë Juan bluuy xtiits Dios kchë lo meñ Israel, xñíee Juan nii no nii ktikche meñ styoo lo Dios ni chobnis meñ. ²⁵ Aan tsiñee lëë xtse Juan mer ksa, lëë Juan chëb: “Lëdy naa nak xaa nii nladzy to nii nakaa. Per skere sëëd tu xaa nii mastre non lon, por naa ni parñee kliityaa lab xaa xkiiñdyaa.”

²⁶ ’Kol kono gaanoo, beetsy, kchësy to siñee sëëd to lo xtiiy Abraham ni kchësy to siñee xtsyeb to Dios. Lëë Dios pxaal tiits re lo no parñee kñë xaa xa telaa no. ²⁷ Koknandy meñ nii no Jerusalén ni koknandy xaa xñabey cho kok Jesús. Ni byeñdy xaa kchë kitsy nii pkëë profet nii xcab leñ ktoo ksatyee tse nii xiladzy meñ lo tsiiñ. Por ngo lëë xaa beeñ cumplir nii pkëë profet tsi lëë xaa beety Jesús. ²⁸ Aan nikxe gaa ni tu pe beeñtsyeydy Jesús par kety xaa, lëë meñ kwnab lo Pilat kuty xaa. ²⁹ Tsiñee lëë Jesús lox kwtedy kchë nii kë leñ xkitsy Dios nii no tedy xaa, lëë meñ blity xaa lo crusy aan lëë meñ pkeetsy xaa. ³⁰ Per lëë Dios beeñ kpañ xaa. ³¹ Aan ndaly kpidz byaklo Jesús lo kchë meñ nii kwënsë ksa xaa tyub Galilea ni Jerusalén, aan lëë kchë meñ go chutiitso lo meñ nina.

³² ’Por ngo nii lëë noo xñee tiits ntson nii psaan Dios lo pxusykolt too no lo do. ³³ Lëë noo syoopnii xtiits Dios lo do. Kchë nii byaan Dios tiits ksa pxusykolt too no, lëëw beeñ xaa cumplir lo no nii nak no xiñ pxusykolt too no. Lëë xaa beeñ kpañ

Jesús sinak nii kë leñ salmo dos nii xñee sinrii: “Lii nak xiñaa. Naa bnetsy kyalmbañ lool natse.”

³⁴ Kwneel Dios nii lëë xaa kuuñ kpañ Jesús parñee kpikchedre kety Jesús. Leñ kitsy nii kë xtiits xaa chëb xaa sinrii: “Lëën kne kchë kyalnsaak nii chëpaa lo David lool.” ³⁵ Por ngo leñ kitsyak nii kë salmos xñee: “Klaadyoo kyodz xcuerp xaa nii xssoob xtiitsoo.” ³⁶ Ni nan gaa to xa beeñtsyey David kchë nii kwnabey Dios xtiemp xaa. Loxsye ngo lëë xaa kuty sinak nii kuty kchë pxusykolt too xaa aan lëë xcuerp xaa byodz. ³⁷ Per byosty xcuerp Jesús, xaa nii beeñ kpañ Dios. ³⁸⁻³⁹ Por ngo, beetsy, lëë noo syoopnee lo do nii lëë Jesús nak xaa nii xteelaa meñ lo tol. Por kchë tol nii pchilody xley Moisés ntsily, lëë Jesús xtsilyo, deelñee kniladzy to xtiits xaa. ⁴⁰ Kol kap cuent, toontlaa ktsyool do nii pkëë profet leñ xkitsy Dios tsiñee chëb xaa:

⁴¹ Kol kono gaanoo kchësy to siñee xidzyni do xtiits Dios, kol ktsyeb aan kol kety, porque naa nii nakaa Dios, lëën kuuñtsyey tu cos nii iip knilasty to, nikxe cho kutiitslo do.

⁴² Tsiñee lëë Pable ni Bernabé pchoo ktoo, lëë meñ chëb nii kpikche xaa stub par kñeere xaa kchë ngo stu tse nii xiladzy meñ lo tsiiñ. ⁴³ Ndaly meñ Israel ni ndaly meñ sit nii kwsëëb xlad meñ Israel kunal Pable ni Bernabé tsi lëë ktoo kwlox. Aan lëë Pable ni Bernabé kwnab nii ksaandy kchë meñ go xtiitsli Dios.

⁴⁴ Lëë ptsiilo xmal, tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiiñ, ndaly meñ kyedzy ptyop par jkëëtyag meñ xtiits Dios. ⁴⁵ Per tsiñee lëë meñ Israel kon nii singootyee ndaly meñ ptyop, lëë xaa blëë aan lëë

xaa kwlootsyetsy Pable. ⁴⁶ Per ptsyebyt Pable ni Bernabé. Lëë xaa kwnee, chëb xaa:

—No nii klo lo do kluuy noo xtiits Dios nii nak to meñ Israel, per como xsalddy tow, ni soot to nii chigaldy jkaa do tu kyalmabañ nii nitylody, lëë noo kyoneew lo meñ sit. ⁴⁷ Por singo kwnabey Dios lëë noo, në xaa:

Lëën pso lii sinak tu bini, parñee ksaaniil kchë lo meñ nii nche lo kislyu,
ni lëën pso lii parñee tsineel xa telaa meñ nii nche tyub lo kislyu lo tol.

⁴⁸ Tsiñee lëë meñ sit biñ ngo, ble xaa, xñee xaa xaatke ntson Dios, aan lëë xaa nii nonguial le jkaa kyalmabañ nii nitylody bniladzy xtiits Dios. ⁴⁹ Por ngo ndaly meñ pkëetyag xtiits Dios tyub tañ go. ⁵⁰ Per lëë meñ Israel kwloottiits bla kwnaa rikw nii tugak chi ktoo ni bla xaa non nii no kyedzy ko parñee ktilyni xaa Pable ni Bernabé tsiin kchoo xaa tañ go. ⁵¹ Tsigo lëë Pable ni Bernabé kwtsib yuti nii xña niy xaa parñee kyeñ meñ nii no xtol meñ, aan loxsye ngo lëë xaa si stu kyedzy nii lë Iconio. ⁵² Per pe pseedy kchë meñ nii bniladzy xtiits Dios. Tugak ble meñ go ni nyoo gaa nii no Kyalbini Ntson leñ styoo kchë meñ go.

14

Lëë Pable ni Bernabé xtsiñ leñ kyedzy Iconio

¹ Tsiñee lëë Pable ni Bernabé ptsiñ leñ kyedzy Iconio lëë xaa kwsëëb leñ xiktoo meñ Israel chop xaa, aan lëë xaa bislo kwnee xaa xtiits Dios, aan ndaly meñ Israel ni meñ sit bniladzy xtiits Dios. ² Per lëë meñ Israel nii koklasty niladzy xtiits Dios pkiily meñ sit parñee ktilyni xaa kchë meñ nii

bniladzy. ³ Por ngo mastre xtse kwlës apostle leñ kyedzy ko. Nder confians bluuy xaa xtiits Dios, ni lëë Dios kaa bluuy lo meñ nii nli xtiits Dios xñee xaa, porñee ptee Dios tiits beeñtsyey xaa kyalntson. ⁴ Per lëë meñ kyedzy ko kok chop tiiy. Grol meñ pchoo xfavor meñ Israel, lëë stu grol meñ pchoo xfavor apostle. ⁵ Tsigo lëë meñ Israel ni meñ sit bitiits ksa xaa xñabey parñee ksaksi xaa ni kuty xaa apostle lo kyo. ⁶ Per tsiñee lëë Pable ni Bernabé byeño, lëë xaa pxooñ, lëë xaa si nëz Listra ni Derbe. Chop kyedzy ko ngab Licaonia. ⁷ Wi tañ go bluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús.

Lëë meñ xtee kyo Pable leñ kyedzy Listra

⁸ Leñ kyedzy Listra kwyo tu xaa nii chilody së. Destye nii koly xaa ndaandy niy xaa, aan lo nii mbañ xaa karty së xaa. ⁹ Lëë xaa sob jkëëtyag nii xñee Pable aan tsi lëë Pable buy lo xaa byeñ Pable nii xniladzy xaa nii schilo kuuñ kyak Dios xaa. ¹⁰ Tsigo nguiedzy kwnee Pable, chëb Pable lo xaa: —Kuso, beeñ tubli niyoo.

Aan lëë xaa nii xsyëdy ko kwyasklaa, lëë xaa kw-soli aan lëë xaa bislo kwsë xaa. ¹¹ Tsiñee lëë meñ kon nii beeñtsyey Pable, lëë meñ bislo chuptsyë xñee con tiitsë Licaonia:

—¡Lëë dios byety kpaa sëëd kan lëë no! ¡Nyaa xaa si nyaa meñ!

¹² Xñee meñ nii lëë Bernabé nak dios nii lë Zeus aan lëë Pable kwnee meñ dios Hermes, porñee lëë Pable nak xaa nii xñee. ¹³ Ni lëë pxosy nii xkyënap xiktoo dios Zeus nii sob chu kyedzy biidni yosy ni tukyoo chu puert ktoo par kokon xaa ma lo Pable ni lo Bernabé kchë xaa meñ. ¹⁴ Per tsiñee lëë Bernabé ni Pable byeñ kchë nii noyuuñtsyey

meñ, lëë xaa pchos xab xaa parñee kyeñ meñ nii xyody nii noyuuñtsyey meñ styoo xaa, aan lëë xaa kwséeb lady meñ xñee xaa:

¹⁵ —¡Kol kono! ¿Penak nii chuuñtsyey do singue? Sinakak to nak noo, lëdy dioos noo. Lëë noo syoop kluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo do. Kol ksaan kchë ximdyo do par kniladzy to Dios mbañ nii psaa kpaa ni kislyu ni nistoo ni kchësy cos nii no lo kislyu. ¹⁶ Kwyu tu tiemp nii lëë Dios blaa beeñtsyey meñ nii kwlaañtyee styoo meñ. ¹⁷ Per psaandy xaa meñ, sink tugak kokni xaa meñ, aan por kchë xkyalnsaak xaa lëë xaa bluuy nii buen xaa. Por lëë xaa xaal kyo parñee kak xkwaa do ni lëë xaa xnee nii kaw do parñee kle do.

¹⁸ Aan nikxe chëb xaa kchë ngo, neñ beeñ xaa gan nii beejty meñ yosy par kokon meñ ma lo xaa.

¹⁹ Lëëtyee gaa leñ tse go lëë bla xaa Israel nii no Antioquía ni Iconio ptsiñ, aan lëë xaa pkiily meñ Listra par kteekyo xaa Pable. Lëë xaa pteekyo Pable ni lëë xaa kwtopxax Pable, kukchon xaa Pable tublad chu kyedzy, nladzy xaa nii kuty Pable. ²⁰ Per tsínee lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios ptyop kyako Pable, lëë xaa kuxche aan lëë xaa byo leñ kyedzy stub. Lëë byaani lyu, lëë xaa si kyedzy nii lë Derbe chop xaa Bernabé.

²¹ Lëë xaa bluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo meñ Derbe, aan ndaly meñ kyedzy ko bniladzy. Loxsye ngo lëë xaa bikche sey xaa nëz Listra ni Iconio ni Antioquía stub. ²² Kchë kyedzy nii ptedy xaa pchoobladzy xaa styoo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios, xñee xaa nii no nii tugak kniladzy meñ, ni xñee xaa nii parñee syéeb no laañee xñabey Dios

no nii tyeedy no ndaly lo kyalnë. ²³ Ksa kyedzy nii ptedy xaa pso xaa xaa kol nii kñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Aan loxsye bitiitsni xaa Dios ni tawdy xaa par kuuñ ksak xaa Dios, lëë xaa kwnab nii kakni Dios ksa xaa kol nii pso xaa.

Lëë Pable ni Bernabé xtsiñ Antioquía stub

²⁴ Kwte xaa nëz Pisidia par ktsiñ xaa xtañ meñ Panfilia. ²⁵ Loxsye bluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús leñ kyedzy Perge, lëë xaa ptsiñ Atalia. ²⁶ Siko lëë xaa byo barkw, lëë xaa sey kyedzy Antioquía, sikni xaa tiits lo meñ nii xniladzy nii lëë xaa byal tsiiñ nii pxaal Dios xaa. ²⁷ Tsiñee lëë xaa ptsiñ Antioquía, lëë xaa ptop kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios aan lëë xaa bitiits kchë cos nii beeñtsyey Dios, ni lëë xaa bitiits xa ptee Dios tiits nii wi meñ sit kniladzy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. ²⁸ Xtse kwlës Pable ni Bernabé lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no leñ kyedzy ko.

15

Lëë Pable ni Bernabé chi Jerusalén

¹ Lëetyee gaa leñ tse go, lëë bla xaa Judea ptsiñ Antioquía, aan lëë xaa bislo xñee xaa lo meñ nii xniladzyle xtiits Dios: Chilody telaa do deelñee tsobedy to sinak nii xñabey xley Moisés. ² Por ngo lëë Pable ni Bernabé ptilytiitsni xaa go. Nroob kok xtily xaa, lëë byalo lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios pxaal Pable ni Bernabé ni stubla xaa nii xniladzy Jerusalén par tsinabiits xaa lo apostle ni lo kchë xaa kol dyon xa kak tily go.

³ Lëë meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios kwloonëz xaa, aan tsi lëë xaa kwtedy xtañ meñ

Fenicia ni Samaria, lëë xaa bitiits nii wi meñ sit bniladzy xtiits Dios. Aan kchësy meñ nii biñ ngo ble.

⁴ Tsiñee lëë Pable ni Bernabé ptsiñ Jerusalén, lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios, ni apostle, ni kchësy xaa kol kuktsiil nëz xaa, aan lëë xaa bitiits kchë nii beeñtsyey Dios. ⁵ Per lëë bla xaa fariseo nii xniladzy xtiits Dios chëb:

—No nii tsobey kchë meñ sit nii xniladzy xtiits Dios, ni no nii kuuñtsyey meñ sit kchë nii xñabey xley Moisés.

⁶ Tsigo lëë apostle ni lëë xaa kol ptyop par kutiits xaa dyon xa kak tily go. ⁷ Loxsye kok xtse nche ktilytiits xaa, lëë Pedre kuso chëb:

—Beetsy, nan do gon nii penaadle lëë Dios kwle naa lady to par kluyaa xtiits xaa nii xñee cho nak Jesú lo meñ sit parñee wi kchë meñ go kniladzy.

⁸ Lëë Dios nii nan kchë nii xsya styoo no, bluuy nii wi meñ sit schilo telaa lo xtol. Lëë xaa pteedy xKyalbini Ntson xaa lo meñ sit sinak nii bneetsyak xaa Kyalbini Ntson lo no. ⁹ Lëdy wi Dios xkwe meñ. Tugak nak no lo Dios, ni wi gaa xtol kchë meñ sit ptsily xaa porñee bniladzy meñ sit xtiits xaa. ¹⁰ Lëë na, lëë do noyuuñ klëë Dios, porñee chakladzy to jkoy do meñ sit tu yow ni nii pxusykolttoo no ni lëë no chilody kooy. ¹¹ Buendy gon no kik to, por nan buen do nii por xkyalnsaak Jesú xtyelaa no lo tol. Singo gak kaa xtyelaa kchë meñ sit nii xniladzy.

¹² Tsigo tsesy kwche xaa go, mentre lëë Pable ni Bernabé bitiits kchë kyalntson nii blaa Dios beeñtsyey xaa lady meñ sit laañee kwey xaa. ¹³ Tsiñee lëë Pable ni Bernabé lox kwnee, lëë Jacob chëb:

—Beetsy, kol kon choplan xtitsaa gaanoo. ¹⁴ Lëë Pedre gon bitiits lo no nii wi meñ sit xkëstyoo Dios. Por ngo, wi meñ sit kwle xaa. ¹⁵ Ni leñ xkitsy kaa Dios pkëë profet sinrii:

¹⁶ Sitsiñ tse nii lëën ktop kchë meñ Israel nii ngab lo xtiyy David stub,
ni sitsiñ tse nii lëën kwek meñ go laañee kwche
meñ go klo,

¹⁷ parñee kchësy meñ ktikche styoo lon,
ni parñee kchësy meñ sit nii kwlen kpig lon.

¹⁸ Lëë Dios kwnee kchë tiits re,
destye tiemp pxaal xaa xtiits xaa.

¹⁹ Sootaa gon nii nonguialdy jkaal no meñ sit nii xniladzy xtiits Dios. ²⁰ Lëëw comñee kxaal no tublë kitsy lo meñ sit parñee kawtre meñ sit kchë cos nii chokon lo mdyo, ni tsonidy meñ sit stu meñ deel no tsil meñ sit, ni kawdy meñ sit ma nii xiyañ, ni kawdy meñ sit cheñ. ²¹ Ni ksatyee gaa tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiiñ xcab xley Moisés leñ kchë ktoo destye tyub tiemp.

²² Tsigo lëë apostle, ni lëë xaa kol ni lëë kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios byaan tiits nii lëë xaa kwe bla xaa nii no lady xaa tsinal Pable ni Bernabé Antioquía. Lëë xaa pso Judas, xaa nii pcholë gak Barsabás, ni lëë xaa pso Silas. Xaa non nak chop xaa go lady meñ nii xniladzy xtiits Dios. ²³ Loxsye ngo lëë xaa pkëë tublë kitsy nii koy xaa nii tsi. Sinrii xñee leñ kitsy ko:

“Lëë noo nak apostle. Lëë noo xkëëptyux lëë do nii nak to meñ sit ksa noo xaa kol. Kchë do siñee ncheno do Antioquía, ni Siria ni Cilicia xkëëptyuux noo lëë do. ²⁴ Ptsyon noo nii lëë bla xaa nii pchoo nu biid kteenë lëë do ni biid jkan kik to. Lëdy lëë

noo pxaal xaa. ²⁵ Por ngo lëë noo byaantiits kchëë
noo, aan lëë noo pso bla xaa nii kiid tedy lo do ksa
xaa betsy no Bernabé ni Pable. ²⁶ Ndalyle vuelt
notelaa Bernabé ni Pable kety xaa porñee xsoob
xaa xtiits Jesucrist. ²⁷ Lëë noo xaal Judas ni Silas
tsiin yuub xaa kñë lo do xa nak kchë cos nii kë leñ
kitsy nii xaal noo lo do. ²⁸ Porque buen kwxaak
Kyalbini Ntson ni buen kwxaak noo, nii ktsiibtre
noo pe stu cos lady to, xaktyee nii precisy sye ²⁹ nii
kawdy to xpëël kchë ma nii chokon lo mdyo, ni
kawdy to cheñ, ni kawdy to xpëël ma nii xiyañ,
ni tsonidy to stu meñ deelñee no tsiil do. Deelñee
kuuñtsyeydy to kchë cos re, buen tsi do. Kakni Dios
to dyon.”

³⁰ Loxsye kwloonëz apostle xaa, lëë xaa sinal
Bernabé ni Saulo Antioquia. Tsiñee ptsiñ xaa, lëë
xaa ptop kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios aan
lëë xaa ptee kitsy nii sinoy xaa. ³¹ Aan tsiñee
lëë kitsy ko lox pkab lo meñ nii xniladzy xtiits
Dios, kchë meñ go ble porñee pchoobladzy tiits ko
styoo meñ. ³² Aan como wi Judas ni Silas xñee
tiits nii xaal Dios, lëë xaa pchoobladzy kchë styoo
meñ nii xniladzy xtiits Dios. ³³⁻³⁴ Lëë kwloxo bla
kpidz ngui psonëz meñ nii xniladzy xtiits Dios xaa
parñee kyey xaa lo meñ nii pxaal xaa. ³⁵ Per lëë
Pable ni Bernabé byaan Antioquia aan lëë xaa
bluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ksa xaa
stubla meñ nii xniladzy.

Lëë Pable ni Bernabé xlë

³⁶ Lëë kok xtsew, lëë Pable chëb lo Bernabé:

—Kol tsoo kchë kyedzy laañee bluuuy no xtiits Dios parñee tyon no dyon xa no kchë meñ nii bniladzy.

³⁷ Lëë Bernabé kokladzy nii wi Juan, xaa nii xñee gak meñ Marcos nyinal. ³⁸ Per kwnëdy Pable porñee nche gak Pable ni Bernabé leñ kyedzy Panfilia, lëë xaa bikche, kunaldy xaa axte nyal tsiiñ. ³⁹ Lëë xaa ptilytiits chop xaa, lëë byalo lëë xaa blë lsa. Lëë Bernabé kwyo tu barkw nii si nëz Chipre chop Marcos. ⁴⁰ Lëë Pable gaa kwle Silas. Loxsye kwnab meñ nii xniladzy xtiits Dios por lëë xaa lo Dios, lëë xaa pchoo, ⁴¹ aan lëë xaa kwtedy nëz Siria ni nëz Cilicia xchoobladzy xaa styoo kchë meñ nii xniladzy.

16

Lëë Timoteo ni Silas chinal Pable

¹ Lëë Pable ni Silas ptsiñ kyedzy nii lë Derbe. Loxsye ngo lëë xaa ptsiñ stu kyedzy nii lë Listra. Siko lëë xaa kuktsiil tu xaa nii xniladzy xtiits Dios nii lë Timoteo. Xiñ tu kwnaa Israel nii xniladzy nak xaa, per xaa griego nak pxosy xaa. ² Kchësy meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no nëz Listra ni Iconio kwnee nii buen Timoteo. ³ Por ngo lëë Pable kokladzy nii wi Timoteo tsinal, aan parñee kody xaa falt lo kchë meñ Israel nii no tañ go, lëë xaa kwlobey Timoteo. Por kchë meñ go nan nii xaa griego nak pxosy Timoteo. ⁴ Aan kchë kyedzy nii kwtedy xaa, lëë xaa kwnee kchë nii xñabey apostle ni xaa kol nii ncheno Jerusalén nii no kuuñtsyey meñ nii xniladzy. ⁵ Singo mod ni tu

meñ nii xniladzy pchosody styoo, sink tse con tse
lëë meñ nii xniladzy ptyalyre.

Lëë Pable chan tu xaa Macedonia lo mgaal

⁶ Blaady Kyalbini Ntson nyee xaa xtiits Dios xtañ
meñ Asia. Por ngo lëë xaa kwte nëz xtañ meñ
Frigia ni Galacia, ⁷ aan lëë xaa ptsiñ axte laañee
chislo xtañ meñ Misia. Siko lëë xaa kokladzy nyi
xaa nëz Bitinia, per blaady xKyalbini Jesú. ⁸ Por
ngo lëë xaa koñee kwtedy Misia, lëë xaa ptsiñ
Troas. ⁹ Siko lëë Pable kon tu xaa Macedonia lo
mgaal nii soli xñee: “Beeñ favor kwte Macedonia
par kuñoo lëë noo yudar.” ¹⁰ Siikñee lëë Pable lox
kon xaa go lo mgaal, lëë noo pxixkwaa par kyo noo
Macedonia, porñee byeeñ noo nii lëë Dios xkwetsy
lëë noo parñee kluuy noo xtiits xaa nii xñee cho
nak Jesú siko.

Lëë Pable ni Silas xtsiñ Filipos

¹¹ Lëë noo ptsyo barkw Troas, aan lëë noo syo
tubli lo kislyu wiñ nii lë Samotracia. Lëë byaani
lyu lëë noo ptsiñ kyedzy nii lë Neápolis. ¹² Siko
pchoo noo, lëë noo syo Filipos. Lëë meñ Roma
xñabey kyedzy ko. Tu kyedzy non nii ngab Mace-
donia nak Filipos. Ndaly kpidz blyëës noo kyedzy
ko.

¹³ Lëë tsi lëë tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiiñ
kol, lëë noo pchoo leñ kyedzy, lëë noo syo tu chu
kiigwpee laañee chikutiitsni meñ Israel Dios. Lëë
noo psyoob siko, aan lëë noo bitiitsni kchë kwnaa
nii ptyop. ¹⁴ Lidia lë tu kwnaa nii pkëëtyag nii
kwnee Pable. Tiatira lë xkyedzy me aan nonsyke
ladx non xto me. Lëë Dios beeñ nii bniladzy me
nii kwnee Pable porñee xtsyeb me Dios. ¹⁵ Lëë me

kwchobnis kchë meñ lidzy me. Loxsye ngo lëë me
në loo noo:

—Nan do gon nii xniladzyaa Dios, na kol të kwës
to lidzyaa.

Aan lëë me beeñ gan, blyëës no lidzy me.

¹⁶ Lëë tu vuelt, lëë noo syo laañee chutiitsni meñ
Israel Dios, tsi lëë noo ptsiil tu kwnaa nii no tu
kyalbini mal nii chuñ kyalnsiñ leñ styoo. Nroob
tumi xtsiñaa me par xpixwan me porñee chuñ me
kyalnsiñ. ¹⁷ Lëë me pchoonal lëë noo, chuptsyë me
xñee me:

—Xtsiiñ Dios nii sob kpaa chuuñtsyey meñ gue,
ni lëë meñ gue xluuy xa telaa do lo tol.

¹⁸ Ndaly kpidz kwë me singo, axte nii lëë me lox
beeñ kyeedy Pable. Tsigo lëë xaa bikche aan lëë
xaa chëb lo kyalbini mal nii no leñ styoo me:

—Con xtiitspey Jesucrist xñen lool nii kchool leñ
styoo kwnaa gue.

Aan wor go kazh lëë kyalbini mal go pchoo.

¹⁹ Per tsiñee lëë xpixwan kwnaa go byeñ nii
chilodre ktsiñaa me tumi par lëë xaa, lëë xaa
kwnaasy Pable ni Silas aan lëë xaa kukso xaa lo
xaa xñabey chu yulyey. ²⁰ Lëë xaa ptsiñni Pable ni
Silas lo xtsiy aan lëë xaa chëb:

—Lëë xaa Israel re noyuuñ chop kik meñ
xkyedzy no, ²¹ ni lëë xaa re no kluuy cos nii
nonguialdy kuuñtsyey no, porñee nak no xaa
Roma.

²² Tsigo lëë meñ blëë. Por ngo lëë xtsiy kwnabey
pchoo xab Pable ni xab Silas aan lëë soldad ptee
xcheñ xaa. ²³ Loxsye ptee xaa xcheñ xaa, lëë
xaa kwloo xaa skiib, aan lëë xaa chëb lo xaa nii
xkyënap skiib nii buen buen kyënap xaa Pable ni

Silas. ²⁴ Tsiñee lëë xaa nii xkyënap skiib biñ ngo, lëë xaa kulo xaa axte xan skiib ni lëë xaa pxituu niy xaa lady chop lë yag.

²⁵ Per lëë koko wrol kyool, lëë Pable ni Silas noyutiitsni Dios, ni lëë xaa noyool lo Dios, ni lëë stubla gaa xaa nii no skiib nojkëetyag, ²⁶ tsiñee kolpsye lëë tu xu bni aan lëëw beeñ kxisy kchë xcimient skiib. Aan wor go kazh lëë kchë puert skiib byaly, ni lëë caden nii nxituu kchë meñ nii no skiib byak. ²⁷ Tsi lëë xaa nii xkyënap skiib bna, kon xaa nii lëë kchë puert sinyaly. Lëë xaa kwlii xispad xaa par kuty xaly xaa xaa, porñee nladzy xaa nii kchë meñ nii no skiib pxooñ. ²⁸ Per lëë Pable kwchuptsyé chëb:

—Ksaksidyoo lii, por kchësy noo ncheno nu.

²⁹ Tsigo lëë xaa nii xkyënap skiib kwnab bini, aan lëë xaa kwsëeb wxooñ leñ skiib. Xisy xaa, lëë xaa psoxib lo Pable ni lo Silas. ³⁰ Loxsye kwlii xaa Pable ni Silas skiib, lëë xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—Kol në dyon pe cos kuuñtsyeyaa parñee telaan lo tol.

³¹ Lëë Pable ni Silas kwëb chëb:

—Bniladzy xtiits Jesucrist tyub styool aan lëël telaa lo tol kchëël meñ lidzyoo.

³² Lëë Pable ni Silas bluuuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesúz lo xaa ni lo kchë meñ nii ncheno lidzy xaa. ³³ Aan wor kyool go, lëë xaa nii xkyënap skiib kwtiib lady Pable ni lady Silas laañee bnek ni lëë xaa kwchobnis kchë meñ lidzy xaa. ³⁴ Loxsye ngo lëë xaa kuni Pable ni Silas lidzy xaa, aan lëë xaa ptee nii taw xaa, ni lëë xaa ble porñee kchë meñ lidzy xaa bniladzy xtiits Dios.

35 Lëë byaani lyu, lëë xtisy pxaal soldad lo xaa nii xkyënap skiib chëb: Blaa xaa nii kwyo skiib neeg. **36** Tsigo lëë xaa nii xkyënap skiib chëb lo Pable:

—Lëë xtisy pxaal tiits nii klaan lëë do. Lëë na, schilo kchoo do.

37 Per lëë Pable chëb lo soldad:

—Ni byeñdy xixtisy to pe cos nak xfaalt noo, per lëë xaa kwitiñ lëë noo xña lo meñ kyedzy ni lëë xaa kwloo lëë noo skiib. Nandy xaa nii wi noo ngab Roma. ¿Lëë nana chakladzy xaa kлаа tsilaan xaa lëë noo? Yuub xaawo kiidlìi lëë noo.

38 Lëë soldad kuknitiits lo xtisy, aan tsi lëë xtisy biñ nii Roma ngab Pable ni Silas, lëë xtisy ptsyeb.

39 Lëë xtisy kuknab perdón lo Pable ni lo Silas, ni lëë xaa kwlii xaa skiib chëb xaa:

—Kol kuñ favor, kol kchoo kyedzy re.

40 Siikñee lëë Pable ni Silas pchoo skiib, lëë xaa kwey tubli lidzy Lidia, aan loxsye pchoobladzy xaa styoo meñ nii xniladzy xtiits Dios, lëë xaa bi.

17

Lëë Pable ni Silas xtsiñ leñ kyedzy Tesalónica

1 Lo xiviaj Pable ni Silas, lëë xaa kwte næz Anfípolis ni Apolonia. Loxsye ngo lëë xaa ptsiñ leñ kyedzy Tesalónica laañee sob tu xiktoo meñ Israel.

2 Psaandy Pable xcostumbre, lëë xaa kwey xiktoo meñ Israel, aan tson sabt nii xiladzy meñ lo tsiñ kukutiitsni xaa meñ Israel kitsy nii kë xtiits Dios.

3 Lëë xaa bluuuy laañee xñee nii no kety xaa nii pxaal Dios, ni no nii kpañ xaa, ni chëb Pable:

—Lëë Jesúס nii xsetyaa lo do nak xaa nii pxaal Dios.

⁴ Tsigo lëë bla meñ Israel ni ndaly meñ griego ni kwnaa non kok ksa Pable ni Silas. Kchë meñ go bniladzy nii kwnee Pable. ⁵ Per lëë meñ Israel nii bnilasty blëë aan lëë xaa ptop bla xaa yox nii kënsë pal nëz parñee kuuñ jkyey xaa kik meñ kyedzy tsuin klëë meñ kyedzy. Ni lëë xaa kusëëb xoo lidzy Jasón par kñaasy xaa Pable ni Silas tsuin jko xaa xaa ña meñ. ⁶ Aan como ptsildy xaa Pable ni Silas siko, lëë xaa biy Jasón ni bla meñ nii xniladzy xtiits Dios. Lëë xaa kukso xaa lo xtisy nii xñabey leñ kyedzy ko, aan lëë xaa chëb:

—Lëë xaa nii noyuuñ jkyey kik kchë meñ nii nche tyub lo kislyu kwlañche nu, ⁷ aan lëë Jasón ptee lidzy kwlës xaa. Xsaldy xaa nii xñabey xtisy Roma, sink xñee xaa nii no stu rey nii lë Jesú.

⁸ Tsiñee lëë meñ kyedzy ni meñ xtisy biñ ngo, lëë xaa kok ntseeb. ⁹ Per lëë Jasón ni lëë xaa nii ksa xaa kwyo skiib kwtiix multy aan lëë xtisy blaa xaa.

Lëë Pable ni Silas xtsiñ kyedzy nii lë Berea

¹⁰ Tsiñee lëë lyu pkyey, lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios pxaal Pable ni Silas nëz kyedzy nii lë Berea. Tsiñee lëë xaa ptsiñ kyedzy ko, lëë xaa kwey leñ xiktoo meñ Israel. ¹¹ Ndoladzy kchë meñ Israel nii no kyedzy ko. Nakty xaa sinak meñ Israel nii no leñ kyedzy Tesalónica, por mbëë pkëëtyag xaa xtiits Dios nii bluuy Pable ni ksatye gaa tse xyub xaa leñ kitsy nii kë xtiits Dios par kaknan xaa dyon pe nli kchë nii xñee Pable lo xaa. ¹² Singo mod ndaly meñ Israel bniladzy xtiits Dios, ni ndaly gaa meñ griego bniladzy. Nikxe kwnaa nono, nikxe gaa xaapkiyo, kchë nak xaa bniladzy. ¹³ Per tsiñee lëë meñ Israel nii no Tesalónica biñ nii

wi leñ kyedzy Berea no kluuy Pable xtiits Dios, lëë xaa kwey siko par jkiily xaa meñ. ¹⁴ Per blyëödy lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios pxaal Pable nëz chu nis, mentre lëë Timoteo ni Silas bii byaan leñ kyedzy Berea. ¹⁵ Axté Atenas bikche ksa xaa nii kunal Pable. Lo xaa go pxaal Pable tiits nii kyob tsiktsiil Silas ni Timoteo xaa leñ kyedzy Atenas.

Lëë Pable so leñ kyedzy Atenas

¹⁶ Mentre lëë Pable këmbës ktsiñ Silas ni Timoteo Atenas, iip kwyonguioldy styoo xaa kon xaa nii singootyee ndaly mdyo no leñ kyedzy ko. ¹⁷ Por ngo bitiitsni xaa meñ Israel leñ ktoo ni bitiitsni xaa meñ sit nii xtsyeb Dios, ni ksatyee gaa tse bitiitsni xaa meñ nii xtsyooltyee xaa lo kiy. ¹⁸ Wi bla xaa chak nii xñee meñ Epicúreos ni bla xaa chak nii xñee meñ Estoicos bislo bitiitsni Pable. No xaa go chëb lo xcombañer:

—Nandy xaa gue pe xñee xaa.

No gaa xaa chëb:

—Sootee na xñee xaa nii no stu mdyo kub.

Singo kwnee xaa porñee biñ xaa nii xluuy Pable xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ni biñ xaa nii xñee Pable nii xpañ meñ kuty. ¹⁹ Por ngo lëë xaa kuni Pable tu laañee nii lë Areópago. Siko xkaal lsa nonsyke xaa chak. Lëë xaa kwnabtiits lo Pable chëb xaa:

—¿Pe schilo dyon kñëöl loo noo xa nak wseedy kub nii sëëdnil? ²⁰ Porque ndaly kchë cos ngub nii xñeel xyeeñdy noo. Chakladzy noo kaknan noo dyon xa nako.

²¹ Singo chëb xaa porñee kchësy meñ Atenas ni meñ sit nii no siko iip choxkody xaa nii kuuñtsyey

xaa stu cos, sink tugak xkyëmbës xaa jkëëtyag xaa ni kñee xaa tu cos ngub.

22 Lëë Pable kusoli grolytee lady xaa chak ko, aan lëë xaa chëb:

—Kol kono kchësy to nii nak to xaa Atenas, chanaa gon nii ndaly mdyo xleni do. **23** Por worñee kwteedyaa laañee sob ximdyo do, konaa tu lo pkoog nii kë sinrii: “Lëë pkoog re kwyaa par tu Dios nii ni tu cho xyumbeydy.” Lëë Dios nii nagon xleni do aan xyumbeydy to nak Dios nii xsetyaa lo do.

24’Lëë Dios nii xsetyaa lo do psaa kislyu ni kchë cos nii no lo kislyu. Lëë xaa xñabey kpaa ni lëë xaa xñabey kislyu. Nody xaa leñ ktoo nii xsaa chol meñ lo kislyu re, **25** ni nody xaa lyaadzy nii dyon pe ktee meñ lo xaa, por lëë xaa xnee kyalmbañ kchë lo no, ni kchë cos nii xkiiñ no.

26 ’Klo tugak mguiy ni tugak kwnaa psaa Dios parñee ktyaly meñ lo kislyu. Ni lëë Dios psaanle pa tiemp ni pa tañ kpañ catu meñ. **27** Singo beeñtsyey Dios parñee kyub meñ Dios, tsiin tsaplaa gaa stsil meñ xaa, nikxe nii sijty so Dios catu lo no. **28** Lëë Dios xnee kyalmbañ lo no, ni lëë xaa chuuñ kni lëë no, ni por lëë xaa mbañ no, sinak nii kwnee bla xaa chak nii no lady to, tsiñee chëb xaa: “Xtiyy Dios nak no.” **29** Deelñee lo xtiyy Dios tsigo busy syoop no, nody nii kniladzy no nii chol mdyo or ni mdyo plat o mdyo kyo gaa nii xsaa chol meñ nak Dios. **30** Tyub tsigo pxekw Dios kon kchë xkyalnguey meñ, per lëë na tyub lo kislyu xñabey xaa nii ktsëë meñ xmod. **31** Por lëë Dios psol tu tse nii lëë tu xaa nii kwlel xaa kiid kuñ kyalxtisy lo kislyu, ni lëë

Dios kaa bluuyle chow lo meñ tsiñee lëë xaa beeñ kpañ xaa.

³² Tsiñee lëë xaa chak ko biñ nii xpañ meñ kuty, no xaa pxidzyni Pable, no gaa xaa chëb:

—Na lëety dyon pa stu tse jkëetyag noo nii xñeel.

³³ Tsigo lëë Pable pchoo lady xaa. ³⁴ Per lëë bla meñ nii bniladzy sinal Pable. Lady meñ go si Dionisio, tu xaa nii wi xkaal lsa lady meñ nii xtyop laañee lë Areópago. Ni wi tu kwanaa nii pcholë Dámaris bniladzy ni stubla meñ.

18

Lëë Pable xtsiñ leñ kyedzy Corinto

¹ Loxsyé ngo lëë Pable pchoo Atenas, lëë xaa si leñ kyedzy nii lë Corinto. ² Siko lëë Pable kuktsiil tu xaa Israel nii pcholë Aquila. Kyedzy nii lë Ponto koly xaa. Kal lik ptsiñ xaa Corinto chop tsiil xaa Priscila. Nëz Italia siid xaa, porñee lëë xtsy Claudio kwnabey pchoo kchësy meñ Israel Roma. Lëë Pable kutedy lo xaa ³ aan, como mismé tsiiñ nii chuñak xaa chuñ Pable, xsaa xaa yu kidy, lëë Pable kwlës lo xaa par kyë xaa tsiiñ chop xaa. ⁴ Aan ksatyee tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiiñ kwey Pable ktoo par kutiitsni xaa meñ Israel ni meñ sit xa nak xtiits Dios nii xñee cho nak Jesú.

⁵ Lëë Silas ni Timoteo pchoo Macedonia aan tsiñee lëë xaa ptsiñ Corinto, lëë Pable bislo xluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesúksatyee tse. Bluuy xaa lo meñ Israel nii lëë Jesú nak Crist, xaa nii pxaal Dios. ⁶ Per lëë meñ bislo ptilyni Pable ni lëë meñ go pxiñ tiits lo xaa. Por ngo lëë xaa kwtsib

yuti nii xña xab xaa parñee kyeñ meñ nii no xtol meñ, ni lëë xaa chëb:

—Xcient to deelñee telaady to lo tol, lëdy xcientno. Por destye natse lëën kluy xtiits Dios lo meñ sit.

⁷ Tsíñee lëë Pable pchoo ktoo, lëë xaa si lidzy tu xaa nii pcholë Justo. Tu xaa nii xniladzy xtiits Dios nak Justo. Kexka chu ktoo no xaa. ⁸ Wi tu xaa nii pcholë Crispo nii xñabey leñ ktoo bniladzy xtiits Dios kchë meñ lidzy. Ni ndaly gaa meñ Corinto nii pkéetyag xtiits Dios ni bniladzy kwchobnis. ⁹ Lëë tu kyool lëë Dios chëb lo Pable lo mgaal:

—Ktsyeebtyoo. Tugak kwnee, ksuugwtyoo chwoo. ¹⁰ Naa nakni lii. Ni tu cho chilody ksaksi lii, por ndaly meñ nii ngab lon no leñ kyedzy re.

¹¹ Tu iz grol kwlës Pable leñ kyedzy Corinto, bluuuy xaa xtiits Dios lo meñ.

¹² Per tsi lëë Galión pkaa kok xtsy Acaya, lëë meñ Israel kwnaasy Pable aan lëë meñ kukso xaa lo xtsy, ¹³ aan lëë meñ chëb lo xtsy:

—Lëë xaa re no kluuy lo meñ kyedzy nii no nii kniladzy meñ xtiits Dios tu mod nii xñabeydy xley meñ Israel.

¹⁴ Lëë Pable si nii nyee, tsi lëë Galión chëb lo meñ Israel:

—Deelñee ngo xaa tu falt nroob o nyuty kaa xaa tu meñ, nyonaa xtiits to. ¹⁵ Per como tiits sye nak kchë nii xñee do ni nonsyke lë meñ xseety to ni kchë cos nii dyon xa xñee xley do, kol kan dyon xa kuuñtsyey do, por chaklastyaa sëëbaa lo xcient to.

¹⁶ Aan lëë Galión kwabey pchoo meñ leñ yulyey. ¹⁷ Tsigo lëë meñ kwnaasy tu xaa nii pcholë

Sóstenes nii xñabey leñ ktoo, aan kexka chu yulyey ptee meñ xcheñ xaa, per pe beeñdy xtisy Galión.

Lëë Pable xpi Corinto

¹⁸ Bii ndaly kpidz kwlës Pable leñ kyedzy Corinto. Loxsyé ngo lëë xaa blë ksa xaa meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan lëë xaa kwyo barkw par tsi xaa nëz Siria ksa xaa Priscila ni Aquila. Aan antes nii lëë barkw kchoo chu nis nii lë Cencrea, lëë Pable pka kik par kuñ xaa cumplir nii byaan xaa tiits chop xaa Dios. ¹⁹ Tsiñee lëë xaa ptsiñ leñ kyedzy Efeso, lëë xaa psaan Priscila ni Aquila, aan lëë xaa kwey ktoo par kñee xaa lo meñ Israel nii xkaal lsa siko. ²⁰ Lëë meñ Israel go kwnab nii ngwësre Pable, per kwnëdy xaa. ²¹ Lëë xaa bi, chëb xaa:

—Deelñee snë Dios, lëën kyely teedy lo do stub.

Aan lëë Pable byo barkw par kpi xaa Efeso.

²² Tsiñee lëë Pable ptsiñ Cesarea, lëë xaa kwey Jerusalén kujkëëptyux xaa meñ nii xniladzy xtiits Dios. Loxsyé ngo lëë xaa si Antioquía. ²³ Kok xtsedyako lëë xaa pchoo stub, kutedy xaa kchë kyedzy nii nche nëz Galacia ni nëz Frigia par kchoobladzy xaa styoo meñ nii xniladzy xtiits Dios.

Lëë Apolos xluuy xtiits Dios leñ kyedzy Efeso

²⁴ Leñ tse go lëë tu xaa Israel nii pcholë Apolos ptsiñ leñ kyedzy Efeso. Xaa Alejandría nak xaa. So xnëz nak xtiits xaa ni buen buen xyumbey xaa kitsy nii kë xtiits Dios. ²⁵ Por ngo nii xyumbey xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ni tyub styoo xaa xñee xaa lo meñ cho nak Jesús, nikxe nii por Juansye kwchobnis xaa. ²⁶ Iip ptsyebty Apolos, lëë

xaa bluuuy xtiits Dios lo meñ Israel leñ ktoo. Per tsínee lëe Priscila ni Aquila biñ nii xñee Apolos, lëe xaa kuni Apolos lidzy xaa parñee kluuyre xaa xa nak xtiits Dios lo Apolos. ²⁷ Tsi lëe Apolos kwlokyeñ tsi nëz Acaya, lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios pkëe tublë kitsy kwseñ xaa si lo meñ nii xniladzy nii no siko, parñee ngui kñee meñ go lo xaa. Tsiñee lëe xaa ptsiñ Acaya, mbëe beeñ xaa meñ nii xniladzy xtiits Dios yudar. ²⁸ Xña lo meñ ptilytiitsni xaa xaa Israel, per beeñ xaa gan porñee bluuuy xaa nii leñ xkitsy Dios kë nii lëe Jesús nak Crist, xaa nii pxaal Dios.

19

Lëe Pable xtsiñ leñ kyedzy Efeso

¹ Mentre lëe Apolos këno Corinto, lëe Pable kutedy kchë kyedzy nii nche kexka chu nëz nii si Efeso, aan leñ kyedzy Efeso lëe xaa kuktsiil bla meñ nii xniladzy xtiits Dios. ² Lëe Pable kwnabtiits chëb:

—¿Pe kwsëeb Kyalbini Ntson leñ styoo do worñee brniladzy to xtiits Dios?

Lëe meñ go kwëb chëb:

—Per ni ndondy noo nii no Kyalbini Ntson.

³ Tsigo lëe Pable chëb:

—¿Xa kwchobnis to tsigo?

Lëe meñ go kwëb chëb:

—Si bluuuy Juan, singo kwchobnis noo.

⁴ Loxsye ngo lëe Pable chëb:

—Lëe Juan pchoobnis meñ Israel nii ptsëë xmod, per lëe gak Juan chëb nii no nii kniladzy meñ xaa nii kiid loxsye kpi Juan. Lëe xaa go nak Jesús.

⁵ Tsiñee lëë meñ go biñ ngo, lëë meñ go kwchobnis sinak nii xñabey Jesús. ⁶ Aan tsiñee lëë Pable pxob ña kik meñ go, lëë Kyalbini Ntson kwsëeb leñ styoo kchësy meñ go, ni lëë meñ go bislo xñee stub clasy tiits ni nii tu cho karty kon ni lëë meñ go kwnee nii psyaab Dios leñ kik meñ go. ⁷ Tsiiipchop nak meñ go.

⁸ Tson mëë tugak kwey Pable leñ ktoo siko, xluuy xaa xtiits Dios ni xñee xaa xa nak xkyalwnabey Dios. Iip ptsyebyt xaa. ⁹ Per lëë bla meñ nii koñee koklasty niladzy kwneenë xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Por ngo lëë Pable pchoo lady meñ go aan lëë xaa kuni kchë meñ nii xniladzy laañee sob xyuscuel tu xaa nii pcholë Tirano. Siko bluuy xaa xtiits Dios lo meñ ksatyee tse. ¹⁰ Chop iz kwëkluuy xaa xtiits Dios. Por ngo nii kchë meñ nii no nëz Asia pkëetyag xtiits Dios, nikxe meñ Israelo, nikxe gaa meñ sito. ¹¹ Ni ndaly kchë kyalntson nii beeñtsyey Pable porñee kokni Dios xaa. ¹² Axté wi xbayjan Pable ni xab xaa nii biy meñ psë meñ lady meñ xsyaknë aan lëë meñ xsyaknë byak ni lëë kyalbini mal pchoo leñ styoo meñ.

¹³ Wi bla xaa Israel nii xkwii kyalbini mal leñ styoo meñ pal nëz kokladzy nseety lë Jesús par kwii kyalbini mal, chëb xaa lo kyalbini mal:

—Con xtiitspey Jesús nii xseety Pable xñen lo do: Kol kchoo leñ styoo meñ gue.

¹⁴ Ksa kadzy xiñ Esceva, xaa nii xñabey lo pxosy, beeñtsyey ngo. ¹⁵ Per lëë kyalbini mal chëb lo xaa:

—Xyumbeyaa Jesús, ni nanaa cho nak Pable. Per lëë do, ¿cho nak to?

¹⁶ Wor go kazh lëë xaa nii no kyalbini mal go leñ styoo kwyas kwseñ ksa xaa go. Per nli busy ptee xaa go xcheñ xaa. Koksyé gan pchoo xaa ña xaa nii no kyalbini mal leñ styoo. Xña xaa cheñ lëë xaa pxooñ nëb kidy xaa. ¹⁷ Aan kchësy meñ Israel ni meñ sit nii no Efeso nii koknano ptsyeb. Por ngo ndaly meñ blisklaa lë Jesús.

¹⁸ Ndaly meñ nii bniladzy kwey wxobtol, aan xtiits meñ go kchë cos mal nii beeñtsyey meñ go worñee karty kniladzy meñ go Dios. ¹⁹ Ni ndaly meñ nii pseedy kyalbruj biidni kchë xlibre, aan xña lo meñ lëëw kwyek. Kwloolbey meñ nii masy tu choowptsii mily pes plat nono. ²⁰ Singo mod ndaly meñ nii pkëëtyag xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús bniladzy.

²¹ Loxsyé kwte kchë cos ko, lëë Pable kwlokyeñ tsitedy kyedzy nii nche nëz Macedonia ni Acaya, axte ktsiñ xaa Jerusalén. Ni chëb xaa nii loxsye kpikche xaa Jerusalén, no nii tsi xaa Roma. ²² Lëë xaa pxaal Timoteo ni Erasto nëz Macedonia mentre lëë xaa bii byaan Asia pa slal tiemp. Chop xaa go chuñ xaa yudar.

Lëë meñ Efeso xlëë

²³ Leñ tse go lëë tu tily bislo por xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. ²⁴ Lëë tu xaa nii pcholë Demetrio bislo tily go. Nonsyke mdyo plat ni xik-too wiñ naybaa nii lë Diana xsaa xaa, aan nroob tumi xsaan tsiiñ go lo xaa ni lo xaa nii xkyë tsiiñ lo xaa. ²⁵ Lëë xaa kwnee lo xaa nii xkyë tsiiñ lo xaa, ni lo kchë xaa nii xkyë misme tsiiñ go, chëb xaa:

—Nan do gon nii nroob tumi xsaan tsiiñ re lo no.

²⁶ Ni nan do gon ni chon do nii lëë Pable no kluuy

lo meñ nii lëdy Dios nak kchë mdyo nii xsaa chol meñ, aan ndaly gaa styoo meñ nojko xaa. Lëdy nonsy leñ kyedzy Efeso nu no kluuy xaa kchë ngo, sink wi tyub næz Asia. ²⁷ Ntseebo gon, por neñdy tsodre xtsiiñ no, ni neñdy axte wi xiktoo naybaa Diana kyaanladzy aan kijtre meñ Asia ni meñ sit nii nche tyub lo kislyu lo naybaa Diana.

²⁸ Tsiñee lëë meñ biñ ngo, per nli busy blëë meñ aan lëë meñ bislo kwchuptsyë, xñee:

—¡Byinayk Diana xnaybaa meñ Efeso!

²⁹ Kchë meñ kyedzy pkyey kik. Lëë meñ kw-naasy Gayo ni Aristarco. Chop xaa Macedonia go nak ksa Pable. Lëë meñ kuni xaa axte tu laañee xkaal lsa meñ. ³⁰ Lëë Pable kokladzy nyinee xaa lo meñ, per blaady meñ nii xniladzy xtiits Dios xaa. ³¹ Wi bla xamigw Pable nii xñabey Asia pxaal tiits nii nody nii tsisëeb Pable lady meñ go. ³² Xaal xaal nii kwchuptsyë meñ nii kwey junt. Pkyey kik meñ go. Ndaly meñ go ni nandy dyon pe cos tsiiñ kwey.

³³ Per lëë bla meñ Israel chëb lo Alejandro xa nak cuent ko. Loxsye ngo lëë meñ Israel pchëep xaa lady meñ. Loxsye kwso Alejandro grolyee lady meñ, lëë xaa kwloo señ con ña xaa parñee kwetse meñ. Kokladzy xaa nchoo xaa xfavor meñ Israel. ³⁴ Per tsiñee lëë meñ byeñ nii xaa Israel xaa, lëë meñ bislo kwchuptsyë. Siik chop wor kwchuptsyë meñ, xñee meñ:

—¡Byinayk Diana, xnaybaa meñ Efeso!

³⁵ Tsiñee lëë xsecretario xtisy beeñ gan kwleek-tse meñ, lëë xaa chëb:

—Kol kono gaa meñ Efeso, kchësy meñ nii nche lo kislyu gon nan nii lëë meñ Efeso xyal kantsi xiktoo naybaa Diana ni kchësy meñ nan nii kpaa

byab xnaybaa no Diana. ³⁶ Nan do nii ni tu cho chilody kñë nii nlidy kchë nríi. Por ngo, kol kwetse. Kuuñtsyeydy to cos nii nonguialdy. ³⁷ Karty gon kwan chop xaa nii biidni do nu ktoo ni karty kñeenë xaa xnaybaa no. ³⁸ Deelñee Demetrio ni xaa nii ksa xaa xkyë tsiiñ xñab kyalxtisy, par ngo no xtisy ni no yulyey. Schilo tsinab Demetrio kyalxtisy lo xaa xñabey parñee siko catu xaa kñee dyon xa nak xcuent xaa ni parñee kak ndoon gaa cho xaa nli xñee. ³⁹ Aan deelñee gaa chakladzy to kñab to pe stu cos, no nii kñab tow tu lo junt, per con ngui mod. ⁴⁰ Ntseeb gon tsijkëekiy meñ no këb meñ nii lëë no noyuuñ tily por kchë nii beeñtsyey no natse, ni kindy kaa pe tyeesy no deelñee cho kñabiits lo no penak kok tily re.

⁴¹ Loxsyé chëb secretario ngo, lëë xaa psonëz meñ.

20

Lëë Pable chi Macedonia ni Grecia

¹ Tsiñee lëë tily go byal, lëë Pable kwtsyetsky kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios par kchoobladzy xaa styoo kchë meñ go. Loxsyé ngo lëë xaa si nëz Macedonia. ² Kchë kyedzy nii kutedy xaa pchoobladzy xaa styoo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Loxsyé ngo lëë xaa ptsiñ Grecia. ³ Tson mëë kwlës xaa Grecia. Lëë xaa no nëz nii tso xaa barkw par tsi nëz Siria, tsiñee lëë xaa biñ nii lëë meñ Israel kënal kuty xaa. Por ngo lëë xaa sey nëz Macedonia stub. ⁴ Lëë xiñ Pirro nii pcholë Sópater kunal Pable. Xaa Berea nak Sópater. Ni wi gaa chop xaa Tesalónica nii pcholë Aristarco ni Segundo, ni tu xaa Derbe nii pcholë Gayo, ni Timoteo, ni chop

xaa Asia nii pcholë Tíquico ni Trófimo kunal. ⁵ Lëë xaa kwtenech loo noo aan lëë xaa kwlës lëë noo leñ kyedzy Troas. ⁶ Loxsye kwte lni nii xtyaaw kyaxtily nii xkyëdy levadur, lëë noo pchoo leñ kyedzy Filipos. Lëë tse nii kwloxo kaay kpidz lëë xaa nii kwtenech pkaa loo noo leñ kyedzy Troas. Kadzy kpidz blyëës noo leñ kyedzy ko.

Lëë Pable xluuy xtiits Dios leñ kyedzy Troas

⁷ Tsi lëë tse tminkw kol lëë noo pkaal lsa par tyaaw noo kyaxtily. Lëë Pable beeñ kseedy meñ nii xnildzy xtiits Dios, aan como no nii kchoo xaa kyaani lyu, lëë xaa biskool xiwseedy xaa axte wrrol kyool. ⁸ Leñ tu yu klaa pkaal lsa noo. Ndaly pis nak yu go. Aan tyub leeñgo kwë bini petroly. ⁹ Lëë tu xaa wiñ nii pcholë Eutico kwsob kexka chu ventan. Aan como lëë Pable biskool xiwseedy, lëë xaa kwë mgaal aan lëë xaa pchingaa chu ventan axte lyu. Kuty xaa blis meñ xaa. ¹⁰ Lëë Pable byety kwteetsy xaa wiñ go. Aan lëë xaa chëb lo meñ nii xnildzy xtiits Dios:

—Ktsyebyt to, mbañ xaa.

¹¹ Lëë Pable byo leñ yu aan lëë xaa taw kyaxtily ksa xaa meñ nii xnildzy xtiits Dios. Loxsye ngo lëë xaa kwnee lo meñ tyub kyool. Lëë byaani lyu lëë xaa bi. ¹² Psak styoo meñ porñee mbañ xaa wiñ nii pchingaa chu ventan sikni meñ xaa.

Lëë Pable xtsiñ kyedzy nii lë Mileto

¹³ Lëë noo bñeech syo noo kyedzy nii lë Asón con barkw par kwëës noo Pable siko, por singo byaan noo tiits por lëë Pable si tub lo kislyu. ¹⁴ Tsiñee lëë noo ptsiil Pable leñ kyedzy Asón, lëë noo ptsyo barkw ksa noo xaa, aan lëë noo syo nëz Mitilene.

15 Lëë byaani lyu lëë noo ptyee mer laañee nyoo Quío. Lëë byaani stu lyu lëë noo ptsiñ chu nis nii lë Samos. Siko pchoo noo lëë noo ptsiñ Mileto. **16** Byody noo Efeso porñee koklasty Pable nii nlyëë noo xtañ meñ Asia. Lëë xaa kwlokyeñ ktsiñ noo Jerusalén tse nii chak lni Pentecostés, deelñee ndeedyo tiits.

Lëë Pable xñee lo xaa kol

17 Tsiñee lëë noo ptsiñ leñ kyedzy Mileto, lëë Pable kwnabey koktsyetsy xaa kol nii xñabey lo meñ Efeso nii xniladzy xtiits Dios. **18** Tsi lëë kchë xaa kol go kwlañche, lëë Pable chëb:

—Nan do gon xa nak xmodaa destye primer tse nii kwlañcheen Asia. **19** Ni nan gaa to nii tyub nii kwyon lady to con kyalndoladzy ni wiiñ psobaa xtiits Dios, ni ndaly gaa kyalnë pteedy meñ Israela. **20** Per psaandyaa tugak bluyaa xtiits Dios lo do. Kwnen lo do leñ kyedzy ni kwnen lo do lidzy to. **21** Ni chëpaa lo meñ Israel ni lo meñ sit nii no nii ktikche meñ styoo lo Dios ni kniladzy meñ xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. **22** Lëë na lëën ka Jerusalén, porñee lëë Kyalbini Ntson xaal naa. Nandyaa pe ktsyoolaa siko. **23** Ni nansyaa ksatyee kyedzy nii kan xñee Kyalbini Ntson nii lëë skiiib ni lëë kyalnë këmbës naa. **24** Per ni tu pe sinidy kikaa, ni xkyalmbañaa nondy lon. Lëëw comñee mbëë kyaalaa tsiiñ nii bneetsy Dios lon. Lëë tsiiñ go nak nii kluyaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo meñ.

25 'Bluyaa lo do xa nak xkyalwnabey Dios. Lëë na xyeñpaa nii kpikchedre kan do naa. **26** Por ngo chakladzyaa kniyaa lo do natse nii chaaptyaa tol deelñee no tu do nii telaady. **27** Por nanaa nii

kchë nii kwnabey Dios bluyaa lo do. Ni tu pe kwloolandyaa lo do. ²⁸ Por ngo, kol kap cuidad lëë do ni kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios. Porque por kchë do kuty Jesùs lo crusy ni lëë gaa Kyalbini Ntson pso lëë do parñee kap cuidad to meñ nii xniladzy xtiits Dios. ²⁹ Nanaa nii tsiftee lëën kpi, lëë meñ nii ko kyalnë kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios kiid. Nak meñ go sinak chol ma tox nii chuty mëkwxily. ³⁰ Ni misme lady kaa to kchoo xaa nii kluuy tiits xuuy parñee tsinal meñ nii xniladzy xtiits Dios xaa. ³¹ Kol kap cuent, kol ksaladzy gaanoo nii tson iz nder tyub styoon bluyaa xtiits Dios lo do tsel kyool.

³² 'Lëë nana, beetsy, xñabaa nii kakni Dios to ni xñabaa nii ksaanlasty to xtiits Dios nii xniladzy to. Lëë xtiits Dios kchoobladzy styoo do ni lëë xtiits Dios knee kchë kyalsaa nii xtee Dios lo kchë meñ nii xniladzy xtiits xaa. ³³ Tyub nii kwyon lady to kwyokidyaa xab meñ ni karty kaa tsokin xtumi meñ. ³⁴ Nan buen do nii kwën tsiiñ par ktsiñaan nii jkiifaa ni nii jkiif meñ nii biidnal naa. ³⁵ Tugak bluyaa nii singo kak tsiiñ tsuin kchilo kuñ ñe meñ nii no lyaadzy yudar, ni ksaladzy ñe xtiits Jesùs tsiiñee chëb xaa: "Mastre xle meñ nii xkady que meñ nii xñaasy."

³⁶ Loxsye kwnee Pable lëë xaa psoxib aan lëë xaa bitiitsni Dios ksa xaa. ³⁷ Kchësy xaa kol go biiñ, ni lëë xaa kwteetsy Pable. ³⁸ Mban ptee styoo xaa porñee biñ xaa nii kpikechedre kan xaa Pable. Loxsye ngo lëë xaa kuksonëz Pable axte chu barkw.

21

Lëë Pable si Jerusalén

¹ Loxsye psaan xaa go lëë noo, lëë noo ptsyo barkw aan lëë noo syo tubli lo kislyu wiñ nii lë Cos. Lëë byaani lyu lëë noo ptsiñ lo stu kislyu wiñ nii lë Rodas. Siko pchoo noo, lëë noo ptsiñ kyedzy nii lë Pátara. ² Chu nis Pátara psyeeñ noo tu barkw nii tsi nëz Fenicia. ³ Tsiñee lëë noo syo lo nis, lëë noo ptyon kislyu wiñ nii lë Chipre. Lëëw byaan nëz ñapeg noo, lëë noo syo axte Siria. Aan como no nii ksaan barkw yow chu nis nii lë Tiro, lëë noo blyëës siko. ⁴ Loxsye ptsiil noo meñ nii xniladzy xtiits Dios, lëë noo blyëës kadzy kpidz lo meñ go. Aan lëë Kyalbini Ntson kwnee kchë nii ktsyool Pable Jerusalén lo meñ go, aan lëë meñ go chëb lo Pable:

—Nody nii tsil Jerusalén.

⁵ Per tsi lëë ksa kadzy kpidz ko psa, lëë noo bii. Kchë tsil ni xiñ meñ nii xniladzy xtiits Dios kuksonez lëë noo axte chu nistoo, aan lëë noo psoxib chu nis ko par kutiitsni noo Dios kchësy noo. ⁶ Loxsye ngo lëë noo blë lsa. Lëë noo ptsyëëp barkw, lëë gaa meñ kyedzy ko bikche sey lidzy.

⁷ Tiro pchoo noo lëë noo ptsiñ kyedzy nii lë Tolemaida. Siko lëë noo byo jkëëptyux meñ nii xniladzy xtiits Dios aan lëë noo blyëës siko tu kpidz. ⁸ Lëë byaani lyu lëë noo ptsiñ kyedzy nii lë Cesarea. Siko lëë noo byo lidzy Felip nii xluuy xtiits Dios. Wi Felip ngab lady ksa kadzy xaa nii kwle meñ leñ kyedzy Jerusalén par kuñ xaa xyudar apostle. ⁹ Ksa tap xiñtsyaap Felip nii karty ktsiilña xñee tiits nii xsyaab Dios leñ styoo me. ¹⁰ Ndaly kpidz kok nii nche noo siko, tsiñee

lëë tu profet nii sëëd nëz Judea nii pcholë Agabo kwlañche. ¹¹ Lëë xaa biid tedy loo noo. Lëë xaa kwseñ xcinturón Pable aan lëë xaa pxituu niy xaa ni ña xaa con xcinturón Pable, xñee xaa:

—Lëë Kyalbini Ntson xñee nii sinrii kxituu meñ Israel xpixwan cinturón re leñ kyedzy Jerusalén, ni lëë meñ jko xaa ña meñ sit.

¹² Tsiñee lëë noo ptsyon xtiits xaa go, lëë noo kok ksa meñ Cesarea bñee noo lo Pable parñee tsidy xaa Jerusalén. ¹³ Per lëë Pable kwëb, në:

—¿Penak choon do ni xko kyalnë do naa? Snëën kxituu meñaa, ni snëën ketyaa Jerusalén par kuuñ ksakaa Jesús.

¹⁴ Aan como pchiloody noo ngwiisoo noo styoo xaa, lëë noo psaan xaa, ptyeesy noo:

—Lëë Dios dyon kaknil.

¹⁵ Loxsye ngo, lëë noo pxixkwaa aan lëë noo syo Jerusalén. ¹⁶ Wi bla xaa Cesarea nii xniladzy xtiits Dios biidnal lëë noo. Lëë xaa go kuni lëë noo lidzy tu xaa Chipre nii pcholë Mnasón. Kok xtsele nii xniladzy xaa xtiits Dios. Lidzy Mnasón blyëes noo.

Lëë Pable chitedy lo Jacob

¹⁷ Tsiñee lëë noo ptsiñ Jerusalén, con kyalwle biid ktsiilnëz meñ nii xniladzy xtiits Dios lëë noo.

¹⁸ Lëë byaani lyu lëë noo byoteedy lo Jacob ksa noo Pable, aan lëëtyee gaa wi kchë xaa kol nii xñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nche siko. ¹⁹ Lëë Pable pkëëptyux kchë xaa go. Loxsye ngo lëë Pable bislo bitiits kchë kchësy cos nii pteedy Dios tiitspey beeñtsyey xaa lady meñ sit. ²⁰ Tsiñee lëë kchë xaa go lox biñ nii bitiits Pable, lëë xaa ptee skizh lo Dios. Tsigo lëë xaa chëb lo Pable:

—Bueno, beetsy, per nan nyéél gon nii ndaly meñ Israel xniladzy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Aan kchësy meñ Israel go chuuñ ndip xtiits nii no nii kyonaal no xley Moisés. ²¹ Ni lëë meñ Israel go biñ nii xluuyoo lo meñ Israel nii no tañ nii ksaldy xaa kchë nii psaan Moisés. Ni lëë xaa biñ nii xñeel lo meñ Israel nii no tañ nii kobeydy xaa xiñ xaa ni tsinaldy xaa xcostumbre no. ²² ¿Xa kuuñ no? Por lëë meñ gon ktyop tsiñee lëë meñ kon nii lëél blañ. ²³ Lëëw nii nako no nii kuuñtsyeyoo nii kniyy noo: Lëë tap xaa nii chakladzy kuuñ ksak Dios nche nu. ²⁴ Kuni xaa, kol kuuñ nyé lëë do sinak nii xñabey xley Moisés, ni kwtiix parñee jka kik xaa tsiin kyeñ meñ nii nlidy nii chuuñtsyeyoo kchë nii noyon meñ, sink lëë meñ kyeñ nii wil chuuñtsyey nii xñabey xley Moisés. ²⁵ Lëë noo px-aal le tublé kitsy lo meñ sit nii xniladzy xtiits Dios parñee kawdy meñ sit xpëél kchë ma nii chokon lo mdyo, ni kawdy meñ sit cheñ, ni kawdy meñ sit xpëél chol ma nii xiyañ, ni nody nii tsoni meñ sit stu meñ deelñee no tsil meñ sit.

Lëë meñ xñaasy Pable leñ lidzy Dios

²⁶ Lëë Pable sini ksa tap xaa go. Lëë byaani lyu lëë xaa kok nyé ksa xaa sinak nii xñabey xley Moisés. Loxsye ngo lëë Pable kwteyo leñ lidzy Dios par këb xaa pa tse kyal kak nyé ksa tap xaa go ni parñee këb xaa pa tse kokon xaa go nii sini xaa go lo Dios.

²⁷ Per lëë ksa kadzy kpidz ko merle ksa, tsiñee lëë bla xaa Israel nii no nëz Asia kon nii lëë Pable no leñ lidzy Dios aan lëë xaa go pkiily meñ par kñaasy xaa Pable. ²⁸ Lëë xaa kwchuptsyë, chëb xaa:

—¡Kol kono meñ kyedzy, kol kuñ lëë noo yudar kñaasy no xaa re! Por nody xaa xlad meñ xkyedzy no, sink lëë xaa xluuy nii ksaldy meñ xley Moisés ni ksaldy meñ lidzy Dios. Tyub lo kislyu xluuy xaa nrii. Lëë na axte wi bla meñ sit psëeb xaa leñ lidzy Dios. Sinrii mod lëë xaa beeñ tu cos nii nonguialdy kak.

²⁹ Singo chëb xaa Israel go porñee kon xaa Pable leñ kyedzy chop Pable tu xaa Efeso nii pcholë Trófimo. Nladzy xaa te wi Trófimo kuni Pable leñ lidzy Dios.

³⁰ Kchësy meñ kyedzy blëë aan lëë meñ ptyop tub lugarak. Lëë meñ kwtopxax Pable, kwlii meñ xaa leñ lidzy Dios. Loxsye ngo lëë meñ psuugw puert. ³¹ Kwxaak xaa wor go kazh nyuty xaa Pable, per tsiñee lëë tiits ptsiñ lo xaa nii xñabey lo soldad nii lëë kchë meñ Jerusalén noyuñ tily, ³² lëë xaa go ptop kchë xsoldad ni kchë xaa nii xñabey lo xsoldad xaa aan lëë xaa ptsiñ wxooñ laañee nche meñ. Tsiñee lëë meñ kon xaa nii xñabey lo soldad ni kon soldad, lëë meñ psaan Pable, pteejtre meñ xcheñ xaa. ³³ Tsigo lëë xaa nii xñabey lo soldad big, aan lëë xaa kwseñ Pable, ni lëë xaa kwnabey pxituu Pable con chop lë caden. Loxsye ngo lëë xaa kwnabtiits cho nak Pable ni pe cos beeñtsyey xaa. ³⁴ Per xaal xaal nii kwnee meñ. Pchilody nyon xaa nii xñabey lo soldad pe xñee meñ porñee kchë meñ chuptsyë. Por ngo lëë xaa kwnabey kuni soldad Pable laañee sob yu nii no soldad. ³⁵ Tsiñee lëë soldad ptsiñni Pable laañee chislo scaler nii xyakxoob axte chu yu go, lëë soldad kwlañ Pable, porñee tir ntseeb chak meñ nii nal, ³⁶ xñee meñ:

—¡No nii kety kazh xaa!

Lëë Pable xñee lo meñ

³⁷ Lëë soldad si nii jko Pable leñ yu, tsi lëë Pable chëb lo xaa nii xñabey lo soldad:

—¿Pe schilo kñen choplan xtitsaa lool?

Tsigo lëë xaa nii xñabey lo soldad kwëb chëb:

—¿Pe chakoo nayak xñeel griego? ³⁸ ¿Pe mod lëdy lii tsigo nayak nak xaa Egipto nii penaadle beeñtsyey tu tily ni kuni tap mily nweety bñech tu tañ pidzy?

³⁹ Tsigo lëë Pable chëb:

—Lëdyo. Xaa Israelaa. Tarso kolyaa. Tu kyedzy non nii nche Cilicia nak Tarso. Beeñ favor blaa kñen choplan xtitsaa lo meñ.

⁴⁰ Lëë xaa nii xñabey lo soldad ptee tiitspey, aan lëë Pable kusoli lo scaler. Lëë xaa kwloo señ con ña xaa par kwetse meñ. Tsi lëë meñ lox kwchetse, lëë xaa kwnee con xtiitsë meñ Israel chëb xaa:

22

¹ —Kol kono, beetsy, ni kol kono xaa kol. Lëën kñe choplan xtitsaa lo do parñee kyeñ do nii nody xfaltaa.

² Tsiñee lëë meñ biñ nii con xtiitsë meñ kwnee xaa, mastre tse kwche meñ. Tsigo lëë Pable chëb:

³ —Xaa Israelaa. Tu kyedzy nii lë Tarso nii nche nëz Cilicia kolyaa, per leñ kyedzy Jerusalén nu kwroobaa. Lëë Gamaliel beeñ kseedy naa xley pxusykolt too no, ni tugak kaa choxkoon kuuñ ksakaa Dios tyub styoon sinak nii noyuuñ ksak to Dios natse. ⁴ Penaadle kwënalaa nyutyaa meñ nii xniladzy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesú. Nikxe kwnaaw, nikxe gaa xaapkiyo, kchë nak xaa kwyalon skiib. ⁵ Lëë xaa nii xñabey lo pxosy ni kchë xaa kol nan kchë nii beeñtsyeyaa, por lëë xaa

bneetsy kitsy nii kwseeñaa si lo xaa Israel nii no leñ kyedzy Damasco, aan lëen kwya kyedzy ko sakyubaa meñ nii xniladzy par kyely knin kchë meñ go nu ni par ksaksin kchë meñ go.

⁶ 'Per tu tse mer xwe ngbidz, lëen no nëz nii kt-siiñaa leñ kyedzy Damasco, tsínee lëe tu bini ngol nii sëedsëeb kpaa bibëly kyako kwin. ⁷ Lëen byab lyu, aan lëen biñ tsiy tu xaa nii xñee: "Saulo, Saulo, ¿penak nii xsaksil naa?" ⁸ Tsigo lëen kwnabtiits chëpaa: "¿Chool?" Aan lëe tsiy xaa go në lon: "Naa nak Jesùs Nazaret, xaa nii xsaksil." ⁹ Kchë xaa nii ksan sa ptsyeb kon bini go, per biñdy xaa tsiy xaa nii kwnee lon. ¹⁰ Tsigo lëen chëp: "Kwnë na busy pe cos kuuñtsyeyaa." Aan lëe xaa në: "Kuxche, ptsiñ Damasco. Siko no tu xaa nii kñë pe cos kuñoo." ¹¹ Aan como lëe bini go bnek lon, pchilody nyanaa. Lëe xaa nii ksan sa kwtoñ ñan, ptsiiñaa leñ kyedzy Damasco.

¹² 'Leñ kyedzy ko kwyo tu xaa nii pcholë Ananías. Tu xaa nii nli xniladzy Dios nak xaa ni chuuñtsyey xaa nii xñabey xley Moisés. Kchësy kaa meñ Israel nii no Damasco xñee nii buen xaa. ¹³ Lëe Ananías biid tedy lon. Tsi lëe xaa kwlañ, lëe xaa në: "Beetsy Saulo, pxaly lool ni kon stub." Aan wor go kazh lëe lon byaabini aan lëen kon Ananías. ¹⁴ Loxsye ngo lëe xaa në lon: "Lëe xDios pxusykolt too no kwle lii penaadle parñee kaknanoo pe cos chakladzy xaa ni parñee kanoo xiñ ntson xaa ni parñee konoo tiits nii xchoo chuw xiñ xaa. ¹⁵ Por lii kutiits cho nak xiñ xaa lo meñ nii nche lo kislyu. No nii kutiitsoo kchë nii konoo ni biiñoo. ¹⁶ Lëe nana ¿pe xlyëel nii chischeedyoo tsiin chobnisoo? Kwnab lo Dios nii koy xaa kchë

xtoloo.”

¹⁷ 'Tsiñee lëën blañ Jerusalén nu, lëën kwya lidzy Dios, kwyakutiitsnin Dios, aan lëë tu mgaal kwtedy lon. ¹⁸ Lo mgaal go lëën kon Jesús, aan lëë xaa në lon: “Sinusy byobladzy pchoo Jerusalén, porque ksaldy meñoo tsiñee lëël kutiits cho nakaa.” ¹⁹ Tsigo lëën chëp: “Kchë meñ re nan nii naa kwyanyasy meñ nii xniladzy xtiitsoo leñ kchë ktoo, ni nan meñ nii naa kwyalo kchë meñ nii xniladzy xtiitsoo skiib ni naa gaa ptedy xcheñ kchë meñ go. ²⁰ Ni byo gaa styoon nii kuty Xteb, xaa nii bluuuy xtiitsoo. Naa byaani xab xaa nii kukyeety xaa.” ²¹ Per lëë Jesús në lon: “Pchoo leñ kyedzy Jerusalén, por lëën kxal lii xtañ meñ sit.”

Lëë Pable no ña xaa nii xñabey lo soldad

²² Tse kwche meñ biñ nii kwnee Pable, per tsiñee lëë meñ biñ nii lëë xaa pseety meñ sit, lëë meñ bislo kwchuptsyë xñee:

—¡No nii kety xaa gue! ¡Nongualtre nii kpañ xaa!

²³ Aan como byoogwty chuw meñ, sink lëë meñ bislo xkwii xab ni xlëp yu kpaa parñee kaknyoo nii xlëë meñ, ²⁴ por ngo lëë xaa nii xñabey lo soldad kwnabey nii jko soldad Pable leñ yu, ni lëë xaa kwnabey ktee soldad cheñ Pable parñee kñeeli Pable dyon penak nii singootyee xlëë meñ lo Pable. ²⁵ Per tsiñee lëë soldad lox pxituu Pable, lëë Pable chëb lo tu soldad nii so siko:

—¿Pe nongual dyon nii kteedy to cheñ tu xaa Roma, deelñee karty kaknan do pe cos beeñ xaa?

²⁶ Tsiñee lëë soldad ko biñ ngo, lëë xaa kuni tiits lo xaa nii xñabey lo kchë soldad, chëb xaa:

—Byeñ gon pe cos kuuñtsyeyoo, por Roma ngab xaa gue.

27 Tsigo lëë xaa nii xñabey lo kchë soldad big lo Pable, aan lëë xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe nli nii Roma ngaboo?

Lëë Pable kwëb chëb:

—Nliw.

28 Loxsyé ngo lëë xaa nii xñabey lo soldad chëb:

—Deel naa nyazh kwtizhaa par jkabaa Roma.

Lëë Pable chëb:

—Per lëë naa destye nii kolyaa ngabaa Roma.

29 Tsiñee lëë soldad nii nche mbës ktee cheñ Pable biñ ngo, lëë xaa bichee tublad. Aan axte wi xaa nii xñabey lo kchë soldad ptsyeb, porñee kwnaasy xaa Pable ni pxituu xaa Pable con caden aan nandy xaa nii Roma ngab Pable.

Lëë Pable so lo xaa Israel nii xñabey

30 Lëë byaani lyu lëë xaa nii xñabey lo kchë soldad kokladzy nyaknan dyon pe cos xkëëkiy meñ Israel Pable. Lëë xaa kwlii Pable skiib, ni lëë xaa kwnabey koktsyetsy kchë xaa nii xñabey lo pxosy ni kchësy xaa non nii no Jerusalén. Loxsyé ngo lëë xaa pso Pable groltyee lady kchë xaa xñabey go.

23

1 Lëë Pable buy kchë lo xaa xñabey go aan lëë xaa chëb:

—Beetsy, axte natse gon mbëë mbañaa. Pe sidy kikaa porñee chuuñtsyeyaa nii chakladzy Dios.

2 Tsigo lëë xaa nii xñabey lo pxosy nii pcholë Ananías kwnabey nii kyaasy meñ nii nche kexka lo Pable chuw Pable. **3** Per lëë Pable kwëb chëb:

—¡Lëë Dios kiñ lii, xaa yox! Deelñee soboo ske par kuñoo kyalxtisy sinak nii xñabey xley Moisés, ¿penak tsigo nii xsaldyoo ley, sink lëël xñabey kiñ meñaa?

4 Loxsye ngo lëë meñ nii nche siko chëb:

—¿Singuee gaa nawen xiñoo tiits lo xaa nii pso
Dios kñabey lo pxosy?

5 Tsigo lëë Pable chëb:

—Beetsy, nandyaa nii lëë xaa nak xaa nii xñabey
lo pxosy, por leñ kitsy nii kë xtiits Dios gon xñee:
“Ktsiibteedyoo xaa nii xñabey xkyedzyoo.”

6 Tsi lëë Pable byeñ nii grol meñ nii ncheno lo
junt no xlad xaa fariseo, lëë stu grol meñ no xlad
xaa saduceo, nguidedzy kwnee xaa, chëb xaa:

—Beetsy, xaa fariseo nakaa ni xaa fariseo nak
pxosyaa, per lëë meñ biid kso naa nu porñee
xniladzyaa nii spañ meñ kuty.

7 Tsiñee lëë Pable lox chëb ngo, lëë meñ fariseo ni
meñ saduceo bislo ptilytiits lsa, aan lëë kchë meñ
go kok chop tiiy. **8** Porñee kchësy meñ saduceo xñee
nii nlidy kpañ meñ kuty, ni xnilasty meñ go nii no
angly ni no kyalbini. Per lëë meñ fariseo xniladzy
kchësy ngo. **9** Kchësy meñ bislo chuptsyë aan lëë
bla maestre ley nii no xlad xaa fariseo kuso chëb:

—Ni tu cos mal karty kuuñtsyey xaa re. Neñdy tu
angly o tu kyalbinii gaa kwnee lo xaa.

10 Aan como xyaldy kuptsyë meñ, lëë xaa nii
xñabey lo soldad ptsyeb, nladzy xaa neñdy kuty
meñ Pable tsi lëë meñ lox klëë. Por ngo lëë xaa
kwtsyetsy bla soldad kulii Pable siko par tsikni
xaa Pable laañee sob yu nii no xaa.

11 Tsi lëë kyool kol lëë Jesús byaklo lo Pable aan
lëë xaa chëb:

—Ndaan kok, por siñee bitiitsoo gon cho nakaa
lo meñ leñ kyedzy Jerusalén, singo gak no nii
kutiitslo Roma.

Lëë xaa Israel xyub dyon xa kuty xaa Pable

12 Lëë byaani lyu lëë bla xaa Israel bitiits dyon xa kuty xaa Pable, aan lëë xaa pkon Dios nii kawdy xaa ni kidy xaa axte nii kuty xaa Pable. **13** Masy choow xaa Israel pkon Dios. **14** Lëë xaa go kwey lo xaa nii xñabey lo pxosy ni lo kchë xaa kol nii xñabey lo meñ Israel aan lëë xaa chëb:

—Lëë noo pkon Dios nii tyawdy noo ni tyowdy noo axte nii kuuty noo Pable. **15** Lëë na nagon, no nii kñee do lo xaa nii xñabey lo soldad parñee kiidni xaa Pable lo do kxe. Kol këb nii lëë do kan dyon xa kak xcuent xaa, aan lëë noo lyëës xaa nëz par kuuty noo xaa antes nii klyañche xaa.

16 Per lëë xiñgan psyañ Pable koknano aan lëë xaa kuni tiits lo Pable laañee no soldad. **17** Lëë Pable kwtsyetsy tu soldad aan lëë xaa chëb lo xaa:

—Kuni xaa wiñ re lo xaa nii xñabey lo do, parñee këb xaa tiits nii sëëdni xaa.

18 Lëë soldad kuni xaa wiñ go lo xaa nii xñabey aan lëë xaa chëb:

—Lëë Pable, xaa nii no skiib kwtsyetsy naa aan lëë xaa në lon: Kuni xaa wiñ re lo xaa nii xñabey lo do. Toon pe cos tiits sëëdni xaa lool.

19 Tsigo lëë xaa nii xñabey lo soldad kwseñ ña xaa wiñ go, lëë xaa kuni xaa tublad, aan lëë xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe cos tiits sëëdnil lon?

20 Tsigo lëë xaa wiñ go chëb:

—Lëë xaa Israel byaan nii lëë xaa kñee lool parñee tsinil Pable lo xaa nii xñabey lo meñ Israel kxe, porñee lëë lëësy xaa me kan dyon xa kak xcuent Pable. **21** Per knilastyoo xtiits xaa, por masy choow xaa nii no xlac xaa tse nchenolan,

aan pkon xaa Dios nii kawdy xaa ni kidy xaa axte nii kuty xaa Pable. Lëë na xaktyee xtiitsoo nche mbës xaa.

²² Tsigo lëë xaa nii xñabey lo soldad psonëz xaa wiñ go, per lëë xaa chëb kazh nii ni tu cho lo këbty xaa nii lox bitiits xaa.

Lëë xaa nii xñabey lo soldad xaal Pable lo xtisy nii pcholë Felsy

²³ Lëë xaa nii xñabey lo kchësy soldad kwtsyetsy chop soldad nii xñabey lo xcombañer, aan lëë xaa chëb:

—Kol kweektsey chop kyoow soldad nii së niy, ni kol kweek mbës tsongaltsii xaa nii xsyob cabay, ni chop kyoow xaa nii koy spad, par tsi xaa Cesarea nawtse a las nueve.

²⁴ Ni lëë xaa kwnabey kwyo xab cabay nii sob Pable, ni lëë xaa kwnabey nii ndaan Pable ni mbañ Pable ktsiñni xaa Pable lo xtisy nii pcholë Felsy. ²⁵ Lo soldad pxaal xaa tublë kitsy nii si lo xtisy Felsy. Sinrii xñee lo kitsy ko:

²⁶ “Naa nak Claudio Lisias. Lëën xal tublë kitsy re lool nii nakoo xtisy. ²⁷ Lëë meñ Israel kw-naasy xaa nii xalaa lool, mer nyuty meñ xaa, per tsiñee biñaa nii Roma ngab xaa, lëën kwya ksan xsoldadaa, byaklan xaa. ²⁸ Aan como kokladzy-paa nyaknanaa pe cos xkëëkiy meñ xaa, lëë xaa kwyaanin lo xaa Israel nii xñabey. ²⁹ Siko biñaa nii lëdy cos nii xkëëkiy meñ xaa, sink pel cos cheñ xley meñ xkëëkiy meñ xaa. Per xyaldy nii kety xaa, ni skiiib xyaldy tso xaa. ³⁰ Per como lëën biñ nii lëë meñ Israel chakladzy kuty xaa, lëë xaa xalaa lool ni lëën kwne gaa lo meñ nii xkëëkiy xaa nii kiidnee xaa lool deelñee pe cos xkëëkiy xaa Pable.”

³¹ Lëë soldad beeñtsyey nii kwnabey xaa nii xñabey lo soldad. Lëë xaa sini Pable nëz Antípatris wor kyool go. ³² Lëë byaani lyu lëë kchë soldad nii si niy bikche ptsiñ laañee sob xaa nii xñabey lo soldad. Lëë kchë gaa xaa nii sob cabay sini Pable. ³³ Tsiñee lëë soldad nii sini Pable ptsiñ Cesarea, lëë xaa ptee kitsy nii pxaal xaa nii xñabey lo soldad lo xtisy ni lëë xaa ptee xcuent Pable. ³⁴ Loxsye blab xtisy kitsy ko, lëë xaa kwnabtiits cho xaa Pable. Tsiñee biñ xaa nii xaa Cilicia nak Pable, ³⁵ lëë xaa chëb:

—Na tsiñee kiidsye xaa nii xkëëkiy lii konaa dyon xa nak xcueentoo.

Loxsye ngo lëë xaa kwnabey nii kyënap soldad Pable leñ yulyey nii psaa Herodes.

24

Kchë nii chëb Pable lo xtisy Felsy

¹ Tse nii kwloxo kaay kpidz, lëë Ananías, xaa nii xñabey lo pxosy ptsiñ Cesarea ksa xaa bla xaa kol ni tu xaa chak nii pcholë Tértulo. Lëë xaa ptsiñ tubli lo xtisy par jkëëkiy xaa Pable. ² Tsiñee lëë Pable koktsyetsy, lëë Tértulo bislo xkëëkiy xaa, xñee Tértulo lo xtisy Felsy:

—Skizhoo xtisy, mbëë nche noo ni kindy tily leñ xkyedzy noo por xkyalchakoo. ³ Tyub laañee xñabeyoo xsako styoo noo. ⁴ Per parñee kislëëdre noo lii, xñabaa nii jkëëtyagoo choplan xtiits noo. ⁵ Lëë noo gon bñaasy xaa re porñee nak xaa sinak tu kyalkits. Laañee xkaatyee noyuñ xaa meñ Israel chop tiiy ni lëë xaa xñabey lo tub tiiy meñ nii lë Nazareno. ⁶ Kokladzy xaa nguidyni xaa lidzy Dios

nii sob Jerusalén. Por ngo nii lëë xaa bñaasy noo aan lëë noo nyuuñ kyalxtisy sinak xñabey xleey noo,⁷ per lëë xaa nii lë Lisiás nii xñabey lo soldad biid kla xaa loo noo.⁸ Lëë na mismé lii gaanoo, kwnabtiits lo xaa parñee kyeñoo nii nli kchë nii xkëëkiy noo xaa.

⁹ Wi kchë meñ Israel nii nche siko chëb nii nli beeñtsyey Pable kchë nii xkyëëkiy xaa. ¹⁰ Tsigo lëë xtisy kwloo señ lo Pable parñee kñee Pable, aan lëë Pable chëb:

—Xlen nii lii kon xa nak xcuentaa por nanaa nii kokle bla iz nii soboo xñabeyoo tañ re. ¹¹ Natse gon chak tsiipchop kpidz nii ptsiiñaa Jerusalén par kolaa lay lo Dios. ¹² Ni tu cho kondy nii lëën no ktilytiits pal nëz, nikle leñ lidzy Dioso, nikle gaa leñ ktoow. Ni tu cho pkaldyaa leñ kyedzy Jerusalén. ¹³ Chilody kluuy meñ Israel nii nche nu nii nli beeñtsyeyaa kchë nii xkëëkiy xaa naa. ¹⁴ Lëën kñëëli lool nii nikxe nii xñee xaa re nii nlidý kchë nii bluuuy Jesús Nazaret, xsobaa xtiits xDios pxosyaa sinak xñabey xaa. Ni xniladzy kaan kchë nii kë leñ xley Moisés ni kchë nii pkëë profet. ¹⁵ Ni wi gaan xniladzy nii xniladzy xaa re. Xniladzyaa nii lëë Dios kuuñ kpañ meñ kuty. Nikxe meñ malo, nikxe gaa meñ bueno, kchëlo meñ kuuñ kpañ Dios. ¹⁶ Por ngo, tugak choxkoon kuuñtsyeyaa nii chakladzy Dios ni chuuñtsyeyaa kyalbuen lo meñ.

¹⁷ Kok xtsele nii kënsën xtañ meñ sit. Lëë na lëën bikche tu kyedzyaa par kyelynín palal tumi jkiñ meñ nii no lyaadzy ni parñee kokonaa nii xñabey xley Moisés lo Dios. ¹⁸ Kchë ngo noyuuñtsyeyaa tsíñee lëë bla meñ Israel nii no nëz Asia kon naa leñ lidzy Dios. Kok nyë kaazhaa sinak nii xñabey xleey

noo antes nii sëbaa leñ lidzy Dios, ni kwyaanidy kaan tub yox meñ, ni byubtyaa tily. ¹⁹ Lëë xaa nii kon naa leñ lidzy Dios kiid jkéékiy naa deelñee beeñtsyeyaa tu cos nii nonguialdy. ²⁰ O deelñee gaa kchilody kiid xaa go, kñë xaa nii nche nu dyon pe cos falt kwlon worñee kukso xaa naa lo xaa nii xñabey lo meñ Israel. ²¹ Xakxe worñee nguiedy kwnen chëpaa: “Lëë do biid kso naa nu natse porñee xniladzyaa nii spañ meñ kuty”, neñdy wor go kwlon falt.

²² Tsiñee lëë xtisy Felsy biñ xa së lo xtiits Pable, aan como nanle gaa xaa xa nak xiwseedy meñ nii no xlad Crist, lëë xaa pkwëës lo cuent ko, aan lëë xaa chëb:

—Na tsiñee kiidsye Lisias, xaa nii xñabey lo soldad, kaknanraa xa nak xcueentoo.

²³ Loxsye ngo lëë xtisy Felsy kwnabey nii bii kyaan Pable leñ skuib, per lëë xaa chëb lo soldad nii klaa xaa Pable xisy wiñ ni klaa xaa tsitedy xamigw Pable lo Pable.

²⁴ Lëë koko bla kpidz lëë xtisy Felsy ptsiñ chop tsil xaa Drusila. Meñ Israel nak tsil xaa. Aan lëë xaa kwnabey koktsyetsy Pable par kñee Pable dyon xa nak nii kniladzy meñ Jesucrist. ²⁵ Per tsiñee lëë Pable pseedy nii no nii tsoxko meñ kpañ meñ sinak nii xñabey Dios, ni no nii kxekw meñ kuuñtsyedy meñ nii klyaañtyee styoo meñ por sitsiñ tse nii lëë Dios kwetsy catu meñ, lëë xtisy Felsy ptsyeb aan lëë xaa chëb lo Pable:

—Kwey. Na tsiñee kteedyoo tiits lon, kwetsyaa lii stub.

²⁶ Ni lëëw na kwëmbës xtisy Felsy nii ndee Pable tumi parñee nlaa xaa Pable. Por ngo kety kety

kwtsyetsy xaa Pable parñee kñee xaa lo Pable.
²⁷ Lëë kwloxo chop iz, lëë gaa xiz xtisy Felsy psa,
 aan lëë Porcio Festo pkaa kwsob xlugar xaa kok
 xtisy. Aan lëë Felsy psaan Pable skiib parñee buen
 kyaan xaa lo meñ Israel.

25

Lëë Pable chaktsyetsy lo Festo

¹ Tse nii kwloxo tson kpidz nii pkaa xcuent Festo kyalxtisy, lëë xaa pchoo Cesarea, lëë xaa si Jerusalén. ² Tsiñee lëë xaa ptsiñ Jerusalén, lëë xaa nii xñabey lo pxosy ni kchë xaa Israel nii mastre non kujkëëkiy Pable lo xaa. ³ Lëë xaa go kwnab tu kyalnsaak lo Festo chëb xaa nii kñabey Festo kyey Pable Jerusalén. Ni lëëw na nol kik xaa nii deelñee ndee Festo tiits, lëë xaa nyikuty Pable næz. ⁴ Per lëë Festo chëb:

—Cesarea no Pable skiib ni klyëëdy kaan lëën kya Cesarea. ⁵ Por ngo no nii kiid xaa nii xñabey lo do Cesarea parñee jkëëkiy xaa Pable siko deelñee pe cos falt kwloo Pable.

⁶ Xonak o tsii gak kpidz kwlës Festo Jerusalén, lëë xaa bikche sey xaa Cesarea. Lëë byaani lyu nii ptsiñ xaa, lëë xaa kwsob leñ yulyey, aan lëë xaa kwnabey koktsyetsy Pable. ⁷ Tsiñee lëë Pable kwsëëb yulyey, lëë xaa Jerusalén big kex, aan lëë xaa bislo pkëëkiy xaa Pable tub yox cos ntseeb, per ni tu cos nii pkëëkiy xaa Pable pchilody nyuñ xaa preb nii nli beeñtsyey Pablo. ⁸ Per lëë Pable gaa tugak kwnee xaa, chëb xaa:

—Karty kuuñtsyeyaa kchë nii xkëëkiy xaa gue naa. Nlid y nii xsaldyaa xley meñ Israel, ni nlidy

nii xsaldyaa lidzy Dios, ni nlidy nii xsaldyaa xtisy Roma.

⁹ Per como lëë Festo kokladzy kyaan buen xaa lo meñ Israel, lëë xaa chëb lo Pable:

—¿Pe snëél tsil Jerusalén parñee siko kanaa dyon xa kak xcueentoo?

¹⁰ Tsigo lëë Pable kwëb chëb:

—Leñ yulyey nii ngab lo xtisy Roma son. Penak nii toon pare kan par kak xkyalxtisyaa. Ni nan bueen gaal nii karty kon falt lo meñ Israel.

¹¹ Deelñee kwlo gaan tu falt nii xyal ketyaa, penaktyo na ketyaa. Per como nlidy kchë nii xkëékiy xaa gue naa, ni tu cho xyaldy jko naa ña xaa Israel. Xñabaa nii yuub xtisy Roma kan dyon xa kak xcuentaa.

¹² Tsigo, lëë Festo kwnabtiits lo xaa nii ksa xaa xñabey. Loxsye ngo lëë xaa chëb lo Pable:

—Lëël kwnab nii yuub lo xtisy Roma tsil. Na tsil lo xaa na parñee kan xaa xa kak xcueentoo.

Lëë Pable so lo rey Agripa

¹³ Blyëëdyako lëë rey Agripa ni Berenice kwey Cesarea kujkëëptyux Festo. ¹⁴ Aan como ndaly kpidz kwlës xaa, lëë Festo bitiits lo xaa xa nak xcuent Pable, chëb Festo:

—Lëë tu xaa nii psaan Felsy skiib bii no nu.

¹⁵ Aan tsi lëën kwya Jerusalén, lëë xaa nii xñabey lo pxosy ni kchë xaa kol nii xñabey lady meñ Israel biid jkëékiy xaa. Kchë xaa go kwnab nii kñabeyaa kety xaa. ¹⁶ Per lëën chëp nii xñabeydy xtisy Roma kety tu meñ deelñee karty kan xaa ktilytiitsni meñ go kchë xaa nii xkëékiy xaa parñee kak ndoon dyon cho xaa nli xñee. ¹⁷ Por ngo, tsiñee lëë xaa Israel go kwlañche nu, blyëëdyaa. Siñee byaani lyu

lëën kwsoob leñ yulyey aan lëën kwtsyetsya xaa nii xkëëkiy xaa go. ¹⁸ Per tsiñee lëë xaa lox ptilytiits, ni tu cos ntseeb nii nladzyaa pkëëkiydy xaa xaa. ¹⁹ Nii biñsyaa nonsyke kchë deel xa nak xlay xaa pkëëkiy xaa xaa ni por tu xaa nii lë Jesús nii kuty, per lëë Pable xñee nii mbañ Jesús. ²⁰ Aan como byeñdyaa pe nyuuñtsyeyaa, lëën kwnabtiits dyon pe nyë Pable nyi xaa Jerusalén parñee siko nyanaa dyon xa nyak xcuent xaa. ²¹ Per como lëë xaa kwnab nii yuub lo xtisy nii sob Roma tsi xaa, lëën kwnabey nii laady xaa axte nii kteedyo tiits lon kxalaa xaa lo xtisy Roma.

²² Tsigo lëë Agripa chëb lo Festo:

—Wi gaan gon no gan konaa xa së lo xtiits xaa go.

Lëë Festo kwëb chëb:

—Kxe kazh kaanoo, lëël kon xa së lo xtiits xaa.

²³ Lëë byaani lyu, lëë Agripa ni Berenice kwsëëb yulyey ksa bla xaa nii xñabey lo soldad ni xaa non nii no leñ kyedzy Cesarea. Nonsyke ladx non nche nakw xaa. Loxsye ngo lëë Festo kwnabey koktsyetsya Pable. ²⁴ Tsigo lëë Festo chëb:

—Rey Agripa ni kchësy to siñee nche do nu, lëë xaa re so lo do nu. Ndalyle meñ Israel nii no Jerusalén ni meñ Israel nii no leñ kyedzy Cesarea nu nonab lon nii kñabeyaa kety xaa. ²⁵ Per naa nii xcuentaa sootaa nii karty ko xaa tu falt nii tsigal kety xaa, per como lëë xaa kwnab nii kak kiy kchë nii xkëëkiy meñ go xaa axte lo xtisy Roma, lëën kwlokyeñ kxalaa xaa lo xtisy Roma. ²⁶ Aan como xyeñdyaa gaa dyon pe cos beeñtsyey xaa, lëë xaa syelynin lo do, ni loopoo rey Agripa syelynin xaa parñee kñabtiitsoo lo xaa parñee tsaap singo mod

kyeñaa pe cos jkën lo kitsy nii kxalaan lo xtisy Roma.
²⁷ Porque lika sélidyo nii kxalaan tu xaa nii no skib,
 deelñee këptyaa pe cos beeñtsyey xaa.

26

Lëë Pable xñee lo rey Agripa xa nak xcuent xaa

¹ Tsigo lëë rey Agripa chëb lo Pable:

—Schilo kñeel xfavooroo.

Tsigo lëë Pable blis ña aan lëë xaa bislo kwnee
 xaa, chëb xaa:

² —Nli gaa na, rey Agripa, xlen ni xsak styoon
 kñen lool xa nak kchë nii xkëékiy meñ Israel naa
 parñee singo mod mismi naa ksoli naa lool. ³ Ni
 xlen porñee nanaa nii xyeñoo xa nak xcostumbre
 noo kchësy noo siñee nak noo meñ Israel ni nanoo
 pe cos nak xiwtilyiits noo. Por ngo xñabaa nii
 kapoo paciensy konoo kchë nii kniyaa.

⁴ 'Kchësy meñ Israel nan xa kwyon lady meñ tu
 kyedzyaa ni xa kwyon Jerusalén destye nii nakaan
 xaa wiñ. ⁵ Xyumbey nyé xaa Israel naa. Schilo
 kñë xaa nii xtse kwyon xlad tub tiiy xaa nii lë
 fariseo deelñee chakladzy xaa. Lëë xaa fariseo
 nak tub tiiy xaa nii mastre choxko kuñ cumplir
 xleey noo. ⁶ Aan lëë na lëë meñ Israel xkëékiy
 naa porñee tyub styoon xniladzyaa nii lëë Dios
 kuuñ kpañ kchë meñ kuty sinak nii kwneel xaa
 lo pxusykolt too noo. ⁷ Ni ksa tsiiipchop kaa xtiyy
 noo nii no Israel këmbës nii kak cumplir nii kwneel
 Dios. Por ngo, tsel kyool choxko kchë meñ go kleni
 Dios ni kuuñtsyey nii xñabey Dios. Aan porñee win
 xniladzy nii kwneel Dios, lëë meñ Israel biid kso
 naa nu. ⁸ ¿Lëë dook, penak nii xnilasty to nii chuuñ
 kpañ Dios meñ kuty?

⁹ 'Klo nladzyaa nii no nii ktilynin meñ nii no xlad Jesús Nazaret ¹⁰ ni beeñtsyey gaan nii no kikaa leñ kyedzy Jerusalén. Con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy ndaly kchë meñ nii no xlad Jesús kwlon skiiib. Aan tsiñee lëë xaa xñabey chakladzy kuty tu xaa go, win kwne nonguial kety xaa. ¹¹ Ndaly vuelt psaksin xaa nii no xlad Jesús parñee nsaan xaa nyilastre xaa Jesús. Laañee sobtyee ktoo kwyan, aan por xkyalwlëen axte xtañ meñ sit kwyanlagaa meñ go.

Lëë Pable chutiits xa bniladzy xaa Dios

¹² 'Kchë ngo no kikaa lëën sa kyedzy Damasco con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy. ¹³ Per mer xwe ngbidz gon, rey, lëën no nëz ksa xcombañeraa tsiñee lëën kon tu bini nii sëëdsëeb kpaa. Mastre xpibëlyo que lo xbini ngbidz. ¹⁴ Tsigo kchëësy noo byab lyu. Loxsyé ngo lëën biñ tsiy tu xaa nii në lon con xtiitsë meñ hebreo: “Saulo, Saulo, ¿penak nii xsaksil naa? Misme lii gon no ksaksi lii, sinak nii chuuñtsyey yosy tsiñee xkëëniy ma punt yag nii xkwib meñ ma.” ¹⁵ Tsigo lëën chëp: “¿Chool?” Aan lëë tsiy xaa go në lon: “Lëë meeraa nak Jesús, xaa nii xsaksil. ¹⁶ Per kuxche, por lëën byaklo lool parñee kuuñtsyeyoo nii chakladzyaa ni parñee kutiitsoo kchë nii konoo natse ni kchë nii kluuyre gaan lool. ¹⁷ Naa kteelaa lii lo meñ Israel ni naa kteelaa lii lo meñ sit. ¹⁸ Lëën kxal lii lo meñ sit parñee ksaabiniil kchë lo meñ go, parñee sëdre meñ go lo nguey, sink lo bini, ni parñee ksoobtre meñ go xtiits xaatox, sink ksoob meñ go xtiits Dios, ni kniladzy meñ go xtitsaa tsiin telaa meñ

go lo xtol ni jkaa meñ go nii ktee Dios lo meñ nii xniladzy.”

¹⁹ 'Por ngo, rey Agripa, lëën psob xtiits tsiy xaa nii kwnee lon. ²⁰ Klootyee lo meñ Damasco bluyaa xtiits Dios. Loxsye ngo lëëw bluyaa lo meñ Jerusalén ni tyub xtañ meñ Judea ni lo meñ sit. Chëpaa nii ktsëe meñ xmod, ni ktikche meñ styoo lo Dios, ni kuuñtsyey meñ cos nii kluuy nii nli xniladzy meñ Dios. ²¹ Por ngo lëë xaa Israel kwnaasy naa leñ ktoo aan kokladzy xaa nyuty xaa naa. ²² Per por xkyalnsaak Dios lëën bii so nu, xluyaa xtiits Dios lo kchësy meñ. Karty kñen ni tu cos nii kwneedy profet ni kwneedy Moisés nii kak, sink nonsyke ngo xñen. ²³ Lëë xaa go kwnee nii lëë Crist kety, ni lëë xaa go kwnee nii klootyee Crist kpañ parñee kiidni Crist tiits nii xteelaa lo meñ xkyedzy noo ni lo meñ sit.

²⁴ Ngo nonee Pable tsiñee lëë Festo kwchuptsyë chëb:

—¡Chak wetyoo, Pable! Kchë xiwseedyoo noyuuñ wety lii.

²⁵ Per lëë Pable kwëb chëb:
—Chakwejtyaa, Festo, sink sëli xtitsaa ni nli gaa kchë nii xñen. ²⁶ Lëë rey Agripa so nu. Nan buen xaa xa nak kchë cos re. Por ngo nder confians xñen lo xaa. Nan bueenaa nii wi xaa nan xa nak kchë cos re, por lëdy tu cos nii koktsilaano. ²⁷ Nli gaa na, rey Agripa, ¿pe xniladzyoo kchë nii pkëë profet dyon? Nanaa nii xniladzylo.

²⁸ Loxsye ngo lëë rey Agripa chëb:
—Slalak nu lëël lox ngo styoon parñee kniladzyaa xtiits Jesucrist.

²⁹ Tsigo lëë Pable chëb:

—Nikxe nii slalak nu o xlyëëre gaa lox ngon styool, tsaap në Dios que nii lëdy nonsy lii, sink wi kchë meñ nii nche jkëëtyag nii xñen natse kak sinakaa, nikxe nii lëdy kchë meñ kxituu con caden.

³⁰ Loxsye chëb Pable kchë ngo, lëë rey ni xtisy ni Berenice ni kchë xaa nii nche sob siko kuso. ³¹ Lëë xaa si tublad parñee kutiits xaa dyon xa kak cuent ko, xñee xaa lo xcombañer xaa:

—Karty ko xaa re tu tol nii tsigal kety xaa, per ni skiiib nonguialdy tso xaa.

³² Ni lëë Agripa chëb lo Festo:

—Nchilo nlyaa xaa re deelñee nyabty xaa nii yuub xtisy Roma kan xa kak xcuent xaa.

27

Lëë Festo xaal Pable Roma

¹ Tsiñee lëë xaa nii xñabey kwlokyeñ kxaal lëë noo Italia, lëë Pable ni stubla xaa nii no skiiib kok entregar lo tu xaa nii xñabey lo soldad nii pcholë Julio. Xsoldad xtisy Roma nak kchë soldad ko.

² Lëë noo ptsyo tu leñ xbarkw meñ Adramitio. Lëë barkw ko no nëz nii kchoo tsi tyub nëz Asia. Wi Aristarco, xaa Tesalónica nii ngab Macedonia, kwsenal lëë noo. ³ Lëë byaani lyu lëë noo ptsiñ chu nii nche Sidón. Siko lëë Julio pkëstyoo Pable, lëë xaa blaa kutedy Pable kchë lo xamigw ni lëë xaa blaa ptee meñ go nii pkiiñ Pable. ⁴ Tsiñee lëë noo pchoo Sidón, lëë noo byoteedy chu kislyu wiñ nii lë Chipre, porñee tir xpi me. ⁵ Lëë noo ptyeelaag nistoo mer laañee nyoo Cilicia ni Panfilia, aan lëë noo ptsiñ tu kyedzy nii ngab Licia nii lë Mira.

⁶ Siko lëë xaa nii xñabey lo soldad kon tu xbarkw meñ Alejandría nii no nëz tsi nëz Italia, aan lëë

xaa bl p l   noo barkw par kyo noo. ⁷ Ndaly kpidz tseyga kwyo barkw n z, aan tsiñee l   noo ptsi n laañee nyoo Gnido, blaadre me nyo noo par delanty. Por ngo l   noo ptyee mer laañee nyoo kyedzy nii l  Salmón nii nche lo kislyu wi n nii l  Creta. ⁸ N  syo noo tub chu nis, per l   noo ptsi n tu lugar nii l  Buenos Puertos. Kexka siko nche kyedzy nii l  Lasea.

⁹ Kok xtselc ncheno noo lo nis, ni ntseeble gaa s  barkw lo nistoo, porñee l   m   nii chaknal s  ed yob. Por ngo l   Pable kwnee ch  b:

¹⁰ —Kol kono gaanoo, chanaa gon nii ntseeb ktsyool no tu kyaln  deelñee kyore no tub lo nis. Ne ndy kloow no barkw tyub xyowo, ni ntseeb kety no.

¹¹ Per psaldy xaa nii xñabey lo soldad Pable, sink l   xaa psoob xtiits xpixwan barkw ni xtiits xaa nii chuu  ks  e barkw. ¹² Aan como nguidy nak chu nis ko par kw s me o m   nii chaknal, kch sy xaa kwlokye  nii masy buen kchoo noo siko, par ee tsaap schilo ktsi n noo Fenice aan tyeedy noo m  e nal siko. Fenice nak tu kyedzy nii ngab Creta. Siko xtsi n barkw.

¹³ Aan como l   tu me wi n nii s  ed n z kyety bislo xpi, nladzy xaa nii sini l   noo nii schilo kchoo noo siko. L   xaa pchooni barkw tub chu nis Creta. ¹⁴ Per kok xtseydak pchoo barkw tsi ee l   tu medox nii l  Nordeste ¹⁵ bislo kwtopxax barkw. Aan como blaady me nyo noo par delanty, l   noo blaa biy me l   noo. ¹⁶ Byoteedy noo tublad chu kislyu wi n nii l  Cluda. Xisy xpi me siko. Por ngo nikxe n  pky   noo, per l   noo bliis canow wi n nii s  edngopxax barkw. ¹⁷ Loxsye by  p

canow wiñ go, lëë xaa nii sini barkw pxituu tsiitsy barkw con tuu. Ptsyeb xaa nyisobnag barkw lo yuzh nii lë Sirte. Por ngo lëë xaa blity ladx nii kë kik barkw, ni lëë xaa blaasini me barkw laañee xkaatyee. ¹⁸ Lëë byaani lyu lëë xaa bislo blaal xaa xyow barkw lo nis porñee lëë medox ko bii xpi. ¹⁹ Lëë tse nii kwloxo tson kpidz lëë xaa go blaal kchë xtsiiñ barkw lo nistoo. ²⁰ Ndaly kpidz ptyoondy noo lo ngbidz ni ptyoondy noo mëly. Tir ntseeb bi medox ko. Por ngo nii nladzy noo nii sikootyee nyaan noo.

²¹ Aan como kokle ndaly kpidz nii karty tyaaw noo, lëë Pable kusoli grolyee lady kchë xaa nii sini lëë noo aan lëë xaa chëb:

—Deelñee nyon do xtitsaa nii nchoody no Creta, ntsyooldy no kchë kyalnë re ni nsëübty no xyow barkw. ²² Per na xa kuuñre no. Lëëw ptsyool le no. Per pe tsinidy kik to. Nikxe nitylo barkw re lo nis, per ni tu do kejty. Ktsyebty to. ²³ Porque tsikyool lëë tu angly byaklo lon. Lëë Dios nii xñabey naa pxaal angly ko biidnë lon sinrii: ²⁴ “Ktsyebtyoo, Pable, porque no nii ktsiñño lo xtisy Roma, aan por lii lëë Dios kteelaa kchë xaa nii ksal no leñ barkw.” ²⁵ Por ngo, kol ko nguiool styoo do, ktsyebty to, por xniladzyaa xtiits Dios ni xniladzyaa nii lëë kchë nii në angly lon kak cumplir. ²⁶ Per tesody nii lëë me tsikchon lëë no tu chu kislyu wiñ nii nche lo nis re.

²⁷ Lëë kyool nii kwloxo chop xmal nii kënsëë noo lo nistoo nii lë Adria, lëë xaa nii chuuñ ksëë barkw byeñ nii lëë noo mer ktsiñ chu kislyu. ²⁸ Lëë xaa ptiix dyon pe nxityre jkaa lo kislyu. Tsigo lëë xaa kon nii xaktyee skalyptsiipxoopak metre

nxity laañee si barkw. Kok xtsedyako lëë xaa ptiix stub aan lëë xaa kon nii xaktyee skalypkyadzyak metre nxity laañee si barkw. ²⁹ Aan como ptsyeb xaa nyijkaan barkw lo kyo, lëë xaa pchon tap lë kiib nëz xan barkw parñee sëdy barkw. Loxsye ngo lëë xaa kwnab lo Dios nii kyob kyaani lyu. ³⁰ Mentre gaa lëë kchë xaa nii xkyë tsiiñ leñ barkw kwlokyeñ kxooñ, lëë xaa blity tu canow wiñ nii noy barkw, xkëélo xaa nii lëë xaa kchon kiib nii kë nëz kë barkw lo nis. ³¹ Per lëë Pable kuni tiits lo xaa nii xñabey lo soldad chëb:

—Deelñee kwësty ni tu xaa gue leñ barkw, ni tu do telaady.

³² Tsigo lëë soldad koñee pchug tuu nii nxituu canow wiñ go aan lëëw byab lo nis.

³³ Bii nguey, lëë Pable kwnee lo kchësy xaa nii si leñ barkw, chëb xaa:

—Natse gon chak chop xmal nii karty kaw do por kyalnë nii nandy to pe cos ktsyool no. ³⁴ Xñabaa nii kaw do parñee jkaa do fuersy telaa do, por ni tu kits kik to kloowdy to.

³⁵ Loxsye chëb Pable ngo, lëë xaa kwseñ tu kyaxtily aan xña lo kchësy xaa go lëë xaa ptee skizh lo Dios. Tsigo lëë xaa bislo wagw. ³⁶ Lëë styoo kchë xaa go byonguiool aan lëë xaa taw kchë xaa. ³⁷ Choop kyoow tsongaly ptsiipxoop noo syo leñ barkw. ³⁸ Tsi lëë wagw kwlox lëë xaa blaal xobxtily nii noy barkw lo nis parñee knitynë barkw.

Lëë barkw xnitylo lo nis

³⁹ Tsiñee lëë lyu byaani, byuumbeydy xaa nii chuuñ ksëë barkw dyon xa lë tañ nii nche noo.

Per lëë xaa kon tu kislyu wiñ nii nche kexka tu chu play, aan lëë xaa kwlokyeñ ktsig xaa barkw siko deelñee ndeedyo tiits. ⁴⁰ Lëë xaa pchug tuu nii këtuu kiib nii kë xan barkw aan lëëw byab lo nistoo. Ni lëë xaa bislëë yag nii xchug nis parñee së barkw nëz nii chakladzy xaa. Loxsye ngo lëë xaa blis ladx nii kë kë barkw lo me, aan lëë barkw bislo xpig chu play. ⁴¹ Per lëë kë barkw kwsobtip lo yuzh, pchilodre niw, aan lëë xfuersy nis bislo chuuñ pyuy nëz xano. ⁴² Tsigo lëë soldad kokladzy nyuty kchë xaa nii sikni xaa tso skiib Roma parñee kxoobnisty xaa aan kxooñ xaa. ⁴³ Per como koklasty xaa nii xñabey lo soldad nii nyety Pable, blaady xaa nyuuñtsyey soldad ngo, sink lëë xaa kwnabey nii klo kchë xaa nii chak xoobnis ktsiñ xaa chu kislyu. ⁴⁴ Lëë kchë xaa nii kokty na nxoobnis ptsiñ lo kislyu con table nii nyaa barkw. Singo mod kchësy noo ptsiñ chu kislyu.

28

Lëë Pable xtsiñ lo kislyu wiñ nii lë Malta

¹ Tsiñee lëë noo lox ptsiñ chu kislyu go kchësy noo, lëë noo kok ndon nii Malta lë kislyu wiñ go. ² Mbëë kon meñ nii ncheno siko lëë noo, aan como singootyee chak nal ni so kyo, lëë meñ go psaay ki parñee ktsëë noo. ³ Lëë Pable kuktop chop lë yag, aan lëëw no ktsiib xaa lo ki, tsiñee lëë tu mëël nii no lady yag pchoo por xinlëë ki, aan lëë ma pchal ña Pable. ⁴ Tsiñee lëë meñ nii no lo kislyu wiñ go kon nii lëë mëël go kënyoogw ña Pable, lëë meñ go bislo xñee lo xcombañer:

—Neñdy tu nweety bñech nak xaa gue. Ngo nii nikxe lëë xaa kwtelaa lo nistoo, per xlaady xkyalxtisy Dios kpañ xaa axte nii kizh xaa xtol xaa.

⁵ Per lëë Pable kwtsib ña aan lëë mëël go byab lo ki, per lëë lëë xaa, ni tu pe kokty xaa. ⁶ Kchësy meñ kwche mbës nii nsyëki ña xaa o kolpsye gaa nyety xaa. Per kok xtsesy nche mbës meñ kon meñ nii ni tu pe chakty xaa. Lëë meñ bislo ptsëë xtiits, xñee meñ nii tu dios nak Pable.

⁷ Kexka siko kë xkwaa xaa nii xñabey lo kislyu wiñ go. Publio pcholë xaa. Lëë noo byolëës lidzy xaa aan mbëë kon xaa lëë noo tson kpidz nder. ⁸ Aan lëëtyee gaa leñ tse go lëë pxosy Publio nix no xlyëë ni kë yoobcheñ. Lëë Pable kutedy lo xaa, aan loxsye kwnab Pable lo Dios por lëë xaa, lëë Pable pxob ña lady xaa aan lëë gaa xaa byak. ⁹ Tsiñee kon meñ ngo, wi kchë meñ xsyaknë nii no lo kislyu wiñ go biid, aan kchë meñ xsyaknë byak. ¹⁰ Aan mbëëre kontsi kchë meñ lëë noo, aan tsíñee lëë wor kol nii ktsëëp noo barkw stub, bnee meñ go kchë nii jkiiñ loo noo nëz.

Lëë Pable xtsiñ Roma

¹¹ Tse nii kwloxo tson mëë nii nche noo lo kislyu wiñ go, lëë noo ptsyëëp tu xbarkw xaa Alejandría nii kwlës chu kislyu wiñ go tyub mëë nal. Kë chop mdyo nii xñee xaa Cástor ni Pólux kë barkw ko. ¹² Tsiñee lëë noo ptsiñ chu nis nii lë Siracusa, lëë noo blyëës tson kpidz. ¹³ Siko pchoo noo lëë noo syo tub chu nis axte ptsiñ noo laañee lë Regio. Lëë byaani lyu lëë tu me nii xchoo nëz kyety bislo xpi. Lëë tse nii pchopo kpidz lëë noo ptsiñ kyedzy nii lë Puteoli. ¹⁴ Leñ kyedzy ko lëë noo byo ktsiil bla xaa

nii xniladzy xtiits Jesús. Lëë xaa kwnee loo noo parñee kwëës noo lo xaa tu xmal. Lëë tsi lëë xmal go kwyaa lëë noo pchoo siko par ktsiiñ noo Roma. ¹⁵ Lëë gaa meñ nii xniladzy xtiits Jesús nii no Roma tse koknan nii lëë noo no nëz ktsiiñ noo Roma. Ngo nii lëë meñ biid ktsiilnëz lëë noo axte laañee lë Foro de Apio ni laañee lë Las Tres Tabernas. Tsiñee lëë Pable kon kchësy meñ go, lëë xaa ptee skizh lo Dios ni lëë xaa pkaa fuersy. ¹⁶ Tsiñee lëë noo ptsiñ Roma, lëë xaa nii xñabey lo soldad ptee tiits nii tso Pable tublad chop tu soldad parñee kap cuidad soldad Pable.

Lëë Pable xluuy xtiits Dios Roma

¹⁷ Tse nii kwloxo tson kpidz ptsiñ noo, lëë Pable kwnabey koktsyetsy kchë xaa Israel non nii no Roma. Tsiñee lëë kchë xaa go lox pkaal lsa, lëë Pable chëb:

—Beetsy, nikxe gon ni pe beñdyaa lo meñ Israel ni nikxe nii kwneedyaa contre xcostumbre pxusykolttoo no, lëë meñ kwnaasy naa aan lëë meñ pko naa ña xaa Roma leñ kyedzy Jerusalén. ¹⁸ Tsiñee lëë xaa Roma nii xñabey lox kwnabtiits dyon pe nli beeñtsyeyaa kchë nii xkëëkiy meñaa, lëë xaa byeñ nii nody xtolaa ni chigaldy ketyaa. Lëë xaa kokladzy nlaa xaa naa. ¹⁹ Per kwxikyaldy xaa Israel. Por ngo lëën kwnab nii yuub xtisy nii sob Roma nu kan dyon xa kak xcuentaa, per kwnabtyaa kyelyaa nu par jkëëkiyaa xaa tu kyedzyaa. ²⁰ Por ngo nagon kwtsyetsyaa lëë do parñee kñen choplan xtitsaa lo do. Porque win xniladzy kchë nii xniladzy meñ Israel aan por ngo këtuun nu.

²¹ Tsigo lëë kchë xaa nii koktsyetsy ko chëb:

—Ni tu xcart xaa Judea karty klyañ loo noo nii kseety lii, ni ni tu xaa betsy no nii chiid nu karty kñee contre lii. ²² Lëë na chakladzy noo tsyon noo dyon xa no kikoo, por ndon noo nii laañee xkaatyee xñee meñ contre lay kub nii xluuyoo.

²³ Lëë xaa pso tu tse nii jkaal lsa xaa, aan singootyee ndaly meñ kwey laañee xkwës Pable. Aan destye wor silytoo axte ptsye tse bluuuy Pable xa nak xkyalwnabey Dios. Pseety xaa xley Moisés ni kchë nii pkëë profet parñee jko xaa styoo meñ kniladzy meñ xtiits Jesús. ²⁴ Grol meñ bniladzy nii kwnee Pable, lëë stu grol meñ koñee bnilastyo. ²⁵ Aan como lëdy kchë meñ bniladzy, lëë meñ bislo bi. Tsigo lëë Pable chëb:

—Nli gak nii kwnee profet Isaías tsíñee por xKyabini Ntson Dios chëb xaa:

²⁶ Na kwey aan kudzy lo meñ gue:
Nlipee nikxe xaapre kon do, per kyeñdy to,
ni nikle gaa kuy do, per kandy to.

²⁷ Por lëë kchë styoo meñ lox pkyedzy,
ntse tyag meñ,
ni ndiib lo meñ.

Kchë nrii ptsyool meñ parñee kchilody kan meñ,
ni kon meñ,
ni kyeñ meñ.

Ni lëë meñ ptsyool kchë nrii parñee ktikchedy meñ
styoo lon tsin ktsilyaa xtol meñ.

²⁸ Kol kaknan nii destye natse lëë xkyalwtela Dios tsi lo meñ sit. Meñ gosy skëëtyag xtiits Dios.

²⁹ Tsin lëë Pable lox chëb ngo, lëë xaa Israel bi, per tir ptilytiits lsa xaa.

³⁰ Chop iz nder kwtiñ Pable tu yu leñ kyedzy Roma, aan leñ yu go kutedy meñ lo xaa. ³¹ Mbëë

Hechos 28:31

cii

Hechos 28:31

bluuuy xaa xa nak xkyalwnabey Dios lo meñ ni
bluuuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Ni tu
cho pe chëbty lo xaa.

**Tiits nii xnee kyalmbañ; El Nuevo
Testamento en el zapoteco de Quioquitani
New Testament in Zapotec, Quioquitani-Quierí
(MX:ztq:Zapotec, Quioquitani-Quieri)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Quioquitani-Quierí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Quioquitani-Quierí

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

civ

please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files

dated 29 Jan 2022

b875d83b-1345-50dd-9fb2-879c17bf285a